

Orionin Tukkukaupparyhmä on lääkejaketuksessa vienyt automaation huippuunsa, silti ihmistä tarvitaan aina. Varastotyöntekijä Karoliina Gröndahl on yksi Oriolan yli tuhannesta työntekijästä. Tärkeä osa suomalaista lääkehuoltoa.

Orionin perinteet ulottuvat jo vuoteen 1917. Perinteet velvoittavat, siksi asiakaspalvelu ja laatu ovat etusijalla Orionin toiminnassa.

SISÄLTÖ

6	Pääjohtajan katsaus
8	Orion-konserni
10	Orionin tulosityksiköt
12	Arvot
14	Osaajat
18	Tavoitteet
22	Ympäristö
26	Keskeistä Orionissa 2003
29	Viiden vuoden avainluvut
30	Elämän laatu
33	Uuden lääkkeen kehitys
34	Orion Pharma
40	Tukkukaupparyhmä
44	Orion Diagnostica
46	Suurimmat omistajat
48	Orion-konsernin johtoryhmä
50	Orion-yhtymä Oyj:n hallitus
52	Osoitteet
54	Sanasto

Tilinpäätös: erillinen liite

Vuosi 2003 menee Orionissa aikakirjoihin yhtenä yhtiön suurimmista muutosvuosista.

Vuoden alkupuolella voimaan tullut lääkevaihtolaki ja merkittävä tutkimusportfolion uudistaminen aiheuttivat töiden vähenemistä siinä määrin, että noin 400 työpaikkaa eri puolilla yhtymää menetettiin. Vaikeista olosuhteista huolimatta orionilaiset osoittivat loistavaa venymistä ja tekivät töitä sekä markkina-asetemien pitämiseksi että uuden kehittämiseksi. Toisella vuosipuoliskolla saimmekin myyntiluvat Stalevolle Yhdysvalloissa ja Euroopassa sekä toteutimme Noiron myynnin. Vuoden lopulla osoittautui, että kotimaan organisaation ponnistelut tuloksen varmentamiseksi olivat onnistuneet erinomaisesti. Viimeinen vuosineljännes näytti Orion Pharman tuloskehityksen kääntyneen jo parempaan.

Orion Pharman suurin ilonaihe olikin Stalevon myynnin käynnistyminen ripeästi jo syyskuussa Yhdysvalloissa ja ennen vuoden vaihdetta Orionin myyntimaissa Euroopassa. Stalevosta odotetaan Orionin suurinta yksittäistä tuotetta. Olemme myös tarkentaneet Orion Pharman strategiaa ja asetamme liiketoimintamme nyt aikaisempaa laajemmalle pohjalle. Omien molekyylien lisäksi olemme valmiit panostamaan myös erityistuotteisiin ja eläinlääkkeisiin sekä kehittämään Fermionin liiketoimintaa.

Orion Pharman organisaation kehittämistä on jatkettu, muutoksia on tarpeen mukaan tehty ja henkilöstö on osoittanut hyvää joustamis- ja sopeutumiskykyä muutosten keskellä. Euroopan Unioni laajenee toukokuussa ja uusissa jäsenmaissa olevat Orionin organisaatiot on trimmattu uuteen tilanteeseen.

Lääkevaihtolaki on aiheuttanut kustannuspaineita myös Tukkukaupparyhmässämme sekä Suomessa että Ruotsissa. KD Tukku liitettiin Oriolaan heinäkuun alussa ja pitkään valmistellut päämiesten siirrot olivat vuodenvaihteeseen mennessä täydessä käynnissä.

Oriola lähteekin vuoden 2004 markkinoille kilpailijansa kanssa tasapaisesta asemasta. Kun Oriolan toiminnan laatu ja

tehokkuus ovat säilyneet hyvänä ja asiakkaiden tyytyväisyys on korkeata tasoa, uskon Oriolan parantavan asemaansa kuluvana vuonna.

KD:n liiketoiminta on kehittynyt uuden toimitusjohtajan vetämänä tyydyttävästi ja myös Ruotsissa tukkukaupamme asema on vahva. Yksikanavajärjestelmä sai Ruotsin viranomaisilta kolmen vuoden jatkoajan, joten siellä tukkukaupan toimintaedellytykset pysyvät ennallaan.

Orion Diagnostica etenee hyvin. Omaan kehitykseen perustuvat lähitestaustuotteet kasvavat ripeästi niin lähimarkkinoilla kuin globaalistikin. Orion Diagnostica on myös kyennyt säilyttämään erinomaisen kannattavuutensa.

Konsernin rakenne on tänään terveydenhuollon ammattilaisiä palveleva. Noirosta luopuminen antaa meille mahdollisuuden keskittyä tämän asiakaskunnan mahdollisimman hyvään palveluun ja samalla käyttää koko tuotevalikoimamme volyyymiä asemiemme tukemiseksi.

Katson luottavaisesti Orionin tulevaisuuteen. Keskittymisen oleelliseen, kustannustietoisuus ja asiakaslähtöisyyden korostaminen tuovat aiempia parempia, myös taloudellisia tuloksia. Orionilaiset ovat vuonna 2003 tehneet työtä vaikeissa olosuhteissa, mutta kiitos kaikkien ponnistelujen kuluneen vuoden tulos on odotettua parempi. Osaavat ja innovatiiviset ihmiset ovat myös tulevaisuudessa menestyksemme avain.

JUKKA VIINANEN

Orion-konsernin pääjohtaja

Myös astmanhoitoon tarkoitettujen inhalaattoreiden täytyy täyttää tiukimmat puhtausvaatimukset. Massanvalmistaja Kasper Suhosen työasu varmistaa osaltaan, että Orion Pharman lääkevalmistuksen hygieniavaatimukset täyttyvät.

Vuonna 1917 perustettu Orion-yhtymä Oyj on terveydenhuoltoalan tuotteisiin erikoistunut konserni, jonka lähtökohtana on ihmisen hyvinvointi. Orion on kasvanut alallaan Suomen johtavaksi yritykseksi monenkirjavien vaiheiden kautta. Yhtiön kansainvälistyminen käynnistyi kolmisenkymmentä vuotta sitten, ja nyt omia tytäryhtiöitä on jo 15 maassa.

Orion

Orionin liiketoiminta muodostuu itsenäisistä tulosityksiköistä, jotka tuotteistollaan palvelevat terveydenhuollon sektoreita monipuolisesti. Keskeistä on yhteinen asiakaskunta potilaan hyväksi.

**Orion
Pharma**

Tukkukaupparyhmä
Oriola Oy
Kronans Droghandel AB

**Orion
Diagnostica Oy**

Orion

Lääkkeet ovat aina olleet Orionin toiminnan ydin, vaikka konsernirakenteeseen on ehtinyt vuosien saatossa kuulua monenlaista muutakin liiketoimintaa. Orion-yhtymä Oyj:n A- ja B-osakkeet on listattu Helsingin Pörssissä vuodesta 1995.

Orion-konsernin liikevaihto vuonna 2003 oli 2 261,5 miljoonaa euroa, josta ulkomaan toiminnan osuus 1 270,4 miljoonaa euroa. Liikevoitto oli 89,9

miljoonaa euroa. Henkilöstön määrä oli keskimäärin 5 573. Orion panostaa määrätietoisesti omiin lääkekeksintöihin tähtäävään tutkimukseen. Se on tuottanut jo seitsemän omaa alkuperälääkettä kansainvälisille markkinoille. Vahvan ja osaa- van tutkimustoiminnan ansiosta Orion Pharma kasvattaa läsnäoloaan kansainvälisillä lääke markkinoilla omilla innovatiivisilla alkuperälääkkeillään.

2003

Kosmetiikkaan ja hygieniatuotteisiin erikoistunut tulossyksikkö Noiro myytiin pääomajohdusyhtiö CapManin hallinnoimille rahastoille lokakuun 2003 alussa. Tämän jälkeen Orionin liiketoiminta keskittyi pelkästään lääkkeisiin ja muihin terveydenhuollon tuotteisiin.

2002

Heinäkuussa 2002 ostettiin ruotsalaisen lääkejakelijan, Kronans Droghandelin (KD) osake-enemmistö. Oriolasta ja KD:stä muodostettiin Tukkukaupparyhmä. Kaupan seurauksena Orion-konsernista tuli johtava lääketukku kaupan toimija Suomessa (markkinaosuus noin 60 prosenttia) ja Ruotsissa (lähes 50 prosenttia).

1998

Syksyllä 1998 tuotiin markkinoille Comtess® (entakaponi), yhtiön oma alkuperälääke Parkinsonin taudin hoitoon.

1997

Joulukuusta 1997 alkaen yhtiön nimi on Orion-yhtymä Oyj.

1995

Toukokuussa 1995 Orion-yhtymä Oy listautui Helsingin pörssiin.

1990

Farmos-Yhtymä Oy:n osake-enemmistö siirtyi Orion-yhtymän omistukseen 80-luvun lopulla ja se fuusioitiin vuonna 1990.

1983

Vuonna 1983 tuli myyntiin ensimmäinen Suomessa kehitetty alkuperälääke Domosedan® (detomidiini) tuotantoeläimille. Domitor-rauhoitteen (medetomidiini) kissoille ja koirille Orion Pharma toi markkinoille 1987.

1970

Lääke-aineita valmistava Fermion perustettiin yhdessä Kemira Oy:n kanssa vuonna 1970 ja sulautettiin Orion-yhtymä Oy:öön vuonna 1981.

1962

Toiminta lähti kasvuun Helsingin Vallilan toimitiloista, kunnes 1960-luvulta lähtien toimintoja alettiin vähitellen siirtää Espoon Mankkaalle. Kesällä 1962 valmistui Mankkaalle Orionin lääketehaan ensimmäinen rakennusvaihe.

1948

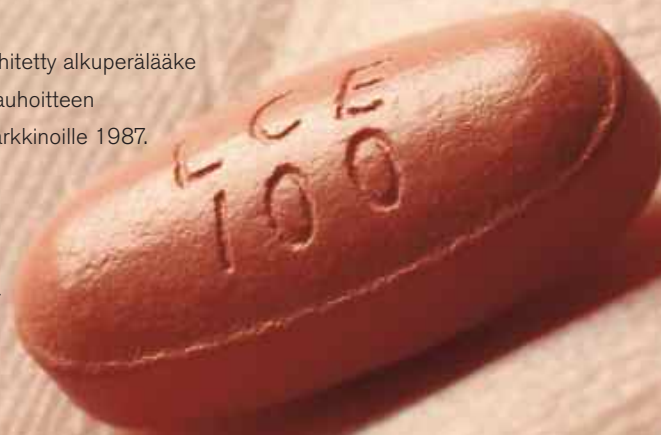
Teknokemian alalla toimiva Noiro Oy ja Oriola Oy perustettiin vuonna 1948.

1935

Vuonna 1935 yhtiön nimi muutettiin Lääketehtas Orion Oy:ksi ja tällä nimellä yhtiön lääketeollisuutta harjoitettiin vuoteen 1970 saakka, jolloin moninaisten fuusio- ja yhtiöjärjestelyjen jälkeen nimi muutettiin Orion-yhtymä Oy:ksi.

1917

Orion sai alkunsa filosofian maisteri Onni Turpeisen sekä proviisorien Emil Tuuralan ja Wikki Walkaman vuonna 1917 perustamasta Osakeyhtiö Orionista. Yhtiön tarkoituksena oli valmistaa, myydä ja välittää kemiallisia sekä lääkitys- ja hygienisiin tarkoituksiin tarvittavia aineita.

ORIONIN TULOYKSIKÖT

TULOYKSIKKÖ

YKSIKÖN TOIMINTA-ALUE

LÄÄKKEET

ORION PHARMA
Osuus liikevaihdosta
22 %

Lääketutkimus ja kehitys valituilla ydinterapia-alueilla, ihmis- ja eläinlääkkeiden sekä lääkeaineiden valmistus ja markkinointi.

TUKKUKAUPPA JA JAKELU

76 %

ORIOLA OY
Osuus liikevaihdosta
29 %

Oriola on terveydenhuollon ja sairaanhoidon sekä tutkimuksen tuotteet ja laitteet laajasti kattava markkinoija, tukkukauppa ja jakelija. Oriolan menestys perustuu syvällisen osaamisen laatuun.

KRONANS DROGHANDEL (KD)
Osuus liikevaihdosta
47 %

KD tuottaa terveydenhuollon eri sektoreille täyden linjan logistiikka- ja jakelupalveluja. Se toimii tuotteita, informaatiota ja rahaa käsittelevänä sekä siirtävänä logistisena osapuolena valmistajien ja asiakkaiden sekä käyttäjien välisessä toimitusketjussa.

TESTIT JA TESTIJÄRJESTELMÄT

ORION DIAGNOSTICA OY
Osuus liikevaihdosta
2 %

Orion Diagnostica on Orionin biotieteiden yksikkö, joka on erikoistunut helppokäyttöisiin ja luotettaviin diagnostisoihin testien ja testijärjestelmien kehittämiseen sekä valmistukseen tarkoin rajatuilla erikoisalueilla.

YKSIKÖN VISIO

Orion Pharman visio on kehittyä merkittäväksi, Euroopasta käsin kasvavaksi lääkeyhtiöksi. Tuotteisto muodostuu oman tutkimuksen tuloksena syntyneistä innovatiivisista alkuperälääkkeistä ja valikoiduista erityistuotteista. Kasvua ja laajentumista tuetaan ja vauhditetaan tuotehankinnoin, allianssein ja yritysostoin.

YKSIKÖN STRATEGIA

Orion Pharman strategia perustuu erikoistumiseen ja keskittymiseen. Tuotteisto muodostuu oman tutkimuksen tuloksena syntyneistä omista innovatiivisista alkuperälääkkeistä ja valikoiduista erityistuotteista.

Oriola haluaa olla johtava terveydenhuollon markkinoija ja tavarantoimittaja kotimarkkina-alueellaan Suomessa, Skandinaviassa ja Baltian maissa. Logistiikassa pyritään hyödyntämään KD-yhteistyötä.

Pohjoismaissa ja Baltiassa toimiva Tukkukaupparyhmä on palveleva yhdysside lääkeyhtiöiden ja terveydenhoidon tuotteiden valmistajien sekä apteekkien ja muiden terveydenhuoltoalan toimijoiden välillä. Tukkukaupparyhmä toimii kannattavasti, laadukkaasti ja luotettavasti, asiakkaittensa ja päämiestensä edut huomioiden.

KD on kannattavuudeltaan, kustannustehokkuudeltaan, laadultaan, luotettavuudeltaan ja asiakasorientoitumisessaan terveydenhuoltoalalla eteenpäin pyrkivä jakelija.

Orion Diagnostica pyrkii nopeasti kasvavaksi ja kannattavaksi yritykseksi tarjoamalla asiakkailleen nopeita, kustannustehokkaita ja helppokäyttöisiä lähitestausratkaisuja valitsemillaan kliinisillä ja hygieniamarkkinoilla.

Orion Diagnostica painottaa strategiassaan lähitestauksen kasvavia tuotteita. Kasvua yritys rakentaa kliinisessä lähitestauksessa muun muassa laajentamalla QuikRead-järjestelmää ja hygienia-testauksessa tuomalla markkinoille uudentyyppisiä testejä sekä tehostamalla kumppanuustoimintaa.

Keskinäinen luottamus ja arvostus

Asiakkaiden tarpeisiin
vastaaminen

Innovatiivisuus

Pyrkimys
parhaaseen tulokseen

Laatu, luotettavuus
ja turvallisuus

Orionin arvot kertovat siitä, mihin henkilöstö voi ja haluaa sitoutua. Arvot kertovat millainen Orion on työyhteisönä.

Arvot

Orionin arvot ovat keskenään tasavertaisia, mutta niiden ytimessä korostuu keskinäinen luottamus ja arvostus. Tämä arvo luo asenneperustan kaikkeen tekemiseemme. Orion parantaa järjestelmällisesti työtään ja toimintatapojaan arvojensa mukaisesti.

Keskinäinen luottamus ja arvostus

Haluamme, että työyhteisössämme ihmiset voivat luottaa toisiinsa ja arvostaa toisiaan.

Tällöin hyväksytään erilaisuus, ollaan avoimia uusille ajatuksille ja valmiita auttamaan toisia. Voidaan myös tuntea aitoa aikaansaamisen iloa onnistumisista, yhdessä muiden kanssa.

Asiakkaiden tarpeisiin vastaaminen

Haluamme ymmärtää, ennakoida sekä tyydyttää asiakkaidemme nykyiset ja tulevat tarpeet.

Tämä vaatii tiivistä asiakasyhteistyötä, jossa asiakkaan tarpeet ja ongelmat ohjaavat kaikkea toimintaamme arkirutiineista pitkäjänteisiin innovatiivisiin kehityshankkeisiin asti.

Innovatiivisuus

Haluamme kehittää innovatiivisia ratkaisuja ja toimintatapoja.

Tässä onnistumiseen tarvitaan meiltä kaikilta jatkuvaa valmiutta vastata uusiin haasteisiin joustavasti ja luovasti, mutta samalla onnistuminen vaatii meiltä jokaiselta myös todellista itsensä kehittämistä sekä uusiutumista.

Pyrkimys parhaaseen tulokseen

Haluamme olla alamme paras ja menestyvin, kun kehitämme tuotteita, palveluita ja ratkaisuja, jotka edistävät ihmisten hyvinvointia sekä terveyttä. Tämä mahdollistuu, kun jokainen meistä pyrkii parhaaseen tulokseen kaikessa, mitä tekee.

Laatu, luotettavuus ja turvallisuus

Haluamme olla varmoja toimintamme korkeasta laadusta ja luotettavuudesta sekä sen lopputulosten turvallisuudesta.

Tähän päästään vain noudattamalla tarkkuutta ja täsmällisyyttä kaikissa menettelytavoissamme.

Osaajat

Vielä hetki aikaa ennen työvuoron alkamista. Päälystjä Mia Pietiläinen sujauttaa kengänsuojukset jalkaansa Orion Pharman lääketehaan pukuhuoneessa.

Orionin yksi keskeisistä menestystekijöistä on asiantunteva henkilöstö ja tämä luo haasteen henkilöstöjohtamiselle. Orionin päämäärä edellyttää henkilöstön osaamisen ja muutosvalmiuden jatkuvaa kehittämistä ja resurssien hallintaa.

Johtamisen ja työyhteisön kehittäminen

Organisaation kehittäminen on esimiesten ja johdon jatkuvaa työtä. Orionissa on konserninlaajuinen, pitkäjänteinen esimiesten kehittämis- ja koulutusohjelma. Orionilaisilta esimiehiltä edellytetään saumatonta asioiden ja ihmisten johtamistaitoa. Esimiesten tehtävät Orionissa on kiteytetty kolmeen vastuualueeseen: tavoitteiden asettaminen, ohjaus ja valmentaminen sekä tulosten arviointi, palautteen antaminen ja kehittäminen.

Johtaminen luo perustan yrityksen menestymiselle. Johtamisen kehittämisen tavoitteena on varmistaa yrityksen kannattavuus ja menestyminen sekä luoda perusta henkilöstön motivoitumiselle, sitoutumiselle ja hyvinvoinnille. Orion kehittää johtamis- ja esimiestaitoja järjestelmällisesti tavoitteenaan asiantuntijaorganisaation yhtenäisen johtamismalli ja esimieskulttuuri sekä riittävät johtamisresurssit.

Tavoitteena terve ja tuottava työyhteisö

Työkyvyn ylläpitäminen, tyky, kuuluu perinteisesti orionilaiseen henkilöstöpolitiikkaan. Tyky-toiminnan tavoitteena on terve ja tuottava työyhteisö sekä henkilöstön kiinnostus työkyvyn vaali-

miseen. Orionissa on pohdittu myös työyhteisössä tapahtuvaa kiusaamista ja keinoja sen ennaltaehkäisyyn. Tavoitteena on syventää keskinäistä luottamusta ja arvostusta sekä ohjata henkilöstöä hyväksymään erilaisuus ja käyttäytymään yhtiön arvojen mukaisesti.

Konsernin päihdeohjelma kattaa alkoholin lisäksi myös muiden päihteiden väärinkäyttöä. Ohjelman tavoitteena on luoda yhdenmukaiset toimintatavat tilanteisiin, joissa päihteiden käyttö aiheuttaa riskejä työlle tai turvallisuudelle.

Orionin ikäohjelmalla halutaan tukea eri ikäisiä ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia henkilöitä niin, että he jaksavat ja ovat motivoituneita työskentelemään tuloksellisesti koko työuran ajan. Orion tarjoaa henkilöstölleen myös erilaisia kuntoutuksia.

Palkitsemisjärjestelmät

Orionin ylemmille toimihenkilöille on käytössä tehtävien arviointijärjestelmä. Orionin Suomen yksiköissä on käytössä ylempien toimihenkilöiden tulospalkkiojärjestelmä koko konsernissa. Työntekijöillä on tuotantopalkkiojärjestelmä käytössä Orion Pharmassa. Optio-ohjelmat ovat käytössä osalle henkilöstöä.

Työn tuloksellisuus sekä osaaminen ja ammattitaito ovat peruselementit, joita painotetaan kemian alan työehtosopimuksen soveltamisalaan kuuluvien toimihenkilöiden pätevyyden arvioinnissa. Arvioinnissa huomioidaan lisäksi aloitteellisuus ja henkilön vuorovaikutustaidot.

Osaamisen turvaaminen

Orionin johtamisen ja esimiestyön koulutusohjelma uudistettiin vuodelle 2004. Esimiehet tarvitsevat laajaa kokonaisosaamista. Tavoitteena on lisätä yritystalouden ja taloudellisen ohjauksen ymmärrystä ja ohjata kehittämään asiakaslähtöisyyttä omaan toimintaan.

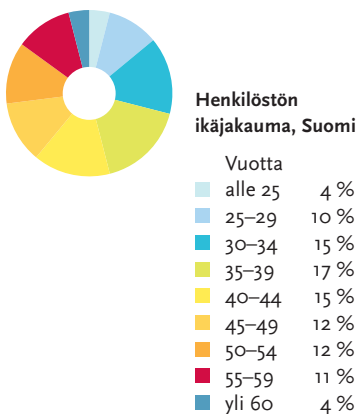
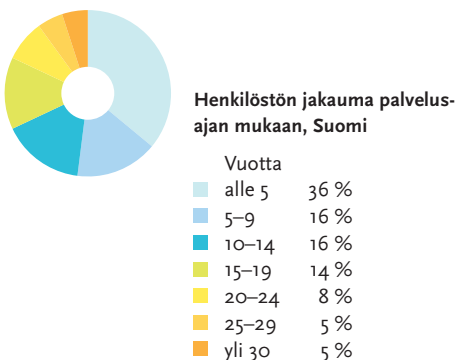
Vuoden 2003 esimiesvalmennuksen teemoja olivat mm. ihmisten johtaminen, oman toiminnan johtaminen sekä tavoitteellinen johtaminen.

Esimiesten 360-asteen palaute toteutettiin sadalle Orionin esimiehelle. Palautteen perusteella esimiehen tehtävänä on laatia kehityssuunnitelma johtamisen kehittämiseksi.

Muita koulutusteemoja ovat mm. muutuskoulutus Orion Pharmassa, jossa osa henkilöstöstä koulutettiin muutoksen läpivientiin. Tavoitteina olivat yrityksen ydinprosessien ja arvoketjun tehostaminen, kustannustehokkuus ja yhteistyö yli organisaatorajojen sekä uusien tuotteiden tehokas lanseeraus.

Orion-konsernin toimihenkilöiden koulutusohjelma

Peruskoulutus	18 %
Kaupallinen linja	16 %
Matemaattis-luonnontieteellinen linja	13 %
Lääketieteellinen, farmaseuttinen ja terveydenhoidollinen linja	22 %
Tekninen linja	28 %
Muu	3 %

Orion-konsernin henkilöstön jakauma maittäin 31.12.2003

	Orion Pharma	Oriola	KD	Orion Diagnostica	Konserni-hallinto	Yhteensä
Pääkaupunkiseutu	1 330	677		196	29	2 232
Hanko	149					149
Turku	565	8		38		611
Kuopio	102	59				161
Oulu	92	57		51		200
Muut paikkakunnat	1	64				65
Suomi yhteensä	2 239	865		285	29	3 418
Ruotsi	67	43	470	14		594
Tanska	68	10		6		84
Norja	14			11		25
Saksa	127					127
Englanti ja Irlanti	83					83
Ranska	50					50
Baltian maat	11	198				209
Muut maat	94			6		100
Ulkomaat yhteensä	514	251	470	37		1 272
Kaikki yhteensä	2 753	1 116	470	322	29	4 690

Massa-analyysia varten tarvitaan hyvin pieniä ainemääriä, joita tässä pipetoi tutkimusassistentti Satu Ilvonen. Lääkkeen kehitys on hyvin pitkäjänteinen prosessi, joka molekyylin keksimisestä apteekin hyllylle saattaa viedä lähes 12 vuotta ja maksaa jopa satoja miljoonia euroja.

Orionin tulosityksiköillä Orion Pharmalla, Tukku-kaupparyhmällä ja Orion Diagnosticalla on yhteinen, terveydenhuollon toimijoista koostuva asiakaskuntansa.

Tavoitteet

Orion keskittyy lääkkeiden, apteekkien, sairaaloiden, terveyskeskusten, näiden asiakkaiden sekä terveydenhoidon muiden ammattilaisten palveluun. Tehtävänsä Orion tekee asiakaslähteisesti, tehokkaasti ja kannattavasti.

Taloudelliset päämäärät

- Liikevaihdon kasvu vuosittain keskimäärin yli 10 prosenttia
- Sijoitetun pääoman tuotto 20 prosenttia
- Omavaraisuusaste vähintään 50 prosenttia

Menestystekijät

Tavoitteiden ja taloudellisten päämäärien toteutuminen edellyttävät määrätietoista panostusta suuritoiseen, pitkäjänteiseen ja valituille kohdealueille keskittyvään lääketutkimukseen. Se edellyttää yhtiöltä myös vahvoja taloudellisia hartioita ja rohkeutta riskinottoon sekä osaavia ja motivoituneita ihmisiä oikeissa tehtävissä.

Henkilöstö

Osaava henkilöstö on edelleen voimavara Orionin kaikissa tulosityksiköissä. Orionissa kehitetään jatkuvasti esimiesten johtamistaitoja ja henkilöstön osaamista. Hyvistä suorituksista ja saavutuksista palkitaan.

Työterveyshoitaja Kaija Iskanius valmistuu ottamaan laboratorionäytteet Orionin työterveysasemalla. Näytteen analysointia helpottavat ja nopeuttavat Oriolan maahantuomat analyysijärjestelmät. ►

ASIAKKAAT

HENKILÖSTÖ

YHTEISKUNTA

PROSESSIT

SUORITUSKYKY

+

LAATU

=

TULOS

Asiakkaat Orion keskittyy lääkäreiden, apteekkien, sairaaloiden, terveyskeskusten, näiden asiakkaiden sekä muiden ammattilaisten palveluun potilaan parhaaksi. Tämän tehtävän Orion haluaa hoitaa luotettavasti ja laadukkaasti.

Henkilöstö Osaava henkilöstö oikeissa tehtävissä on motivoitunut. Orion kehittää vuorovaikutusta, muutosjohtamista, palkitsemisjärjestelmiä, ikäohjelmaa sekä työssä jaksamista. Ihminen on Orionille tärkeä. Koulutuksessa pääpaino on asiantuntijaorganisaation johtamisessa sekä muutokoulutuksessa.

Yhteiskunta Suhteissaan yhteiskuntaan Orion pyrkii jatkuvasti ylittämään lain vaatimat rajat ympäristöä suojellakseen. Turvallisuus ja laatu ovat toimintamme ydin. Orion on tiiviissä yhteistyössä mm. alan tulevien opiskelijoiden ja opetustoimen kanssa.

Prosessit Orionin toiminta koostuu erilaisista prosesseista, jotka muodostavat arvoketjun asiakkaan palvelemiseksi. Orion kehittää prosessejaan jatkuvasti.

Suorituskyky Orionin työkykyä ylläpitävä toiminta on monentasoista. Pääpaino on muutoksen hallinnassa ja henkilöstön osaamisen kehittämisessä. Arjessa haemme vuorovaikutusta ja pohjaa turvalliseen ja luottavaiselle tulevaisuudelle. Orion vahvistaa henkilöstönsä suorituskykyä myös erilaisten harrastusten tukemisella.

Laatu Laadusta Orion ei tingi. Tämän lisäksi lääketeollisuudessa on niin sanotut GxP-viranomaisohjeistukset, jotka säätelevät toimintaa muun muassa laboratoriotyössä, valmistuksessa ja laadunvalvonnassa. Tuotantotiloissa on korkealuokkainen hygieniavaatimus.

Tulos Tulos koostuu kaikkien edellä mainittujen tekijöiden summasta. Keskitymme siihen, minkä parhaiten osaamme. Oleellista ei ole vain se mitä tehdään, vaan miten asiat tehdään.

Kalle Johansson ja Lumiukko arvostavat, että Orion ottaa toiminnassaan ympäristön huomioon.

Huolenpito ympäristöstä on orionilainen tapa toimia. Laatu, luotettavuus, turvallisuus ja kestävä kehitys ovat yhtiön toiminnan pääperiaatteita. Orion vastaa ympäristön, työyhteisön, yhteistyökumppaneiden ja asiakkaiden turvallisuudesta sekä hyvinvoinnista.

Ympäristö

Orionin tavoitteena on saavuttaa jatkuvasti parempia tuloksia liiketoiminnassa ja laadukkaissa tuotteissa, ympäristönsuojelussa ja yhteiskunnan jäsenenä.

Orion tähtää turvalliseen ympäristöön

Orionin yritysturvallisuuden päämääränä on varmistaa Orionin toiminnan häiriötön jatkuvuus, henkilöiden turvallisuus, tietosuoja, omaisuuden ja ympäristön suojaaminen vahingoilta sekä potilasturvallisuus.

Orion seuraa aktiivisesti lainsäädännön kehitystä ja on toimissaan aloitteellinen ja avoin viranomaisten kanssa. Lait, esitykset ja määräykset määrittävät vain vähimmäistason ympäristöasioiden hoitamiseksi. Ympäristötoimintaa kehitetään jatkuvasti ja tavoitteena on saada ympäristökuormitus mahdollisimman vähäiseksi. Pakkausten kierrätysmahdollisuuksien tehostamiseksi kaikki Orionin tulosyksiköt ovat liittyneet Pakkausalan Ympäristörekisteri PYR -osakeyhtiöön.

Orionin tulosyksiköt noudattavat omiin toimintoihinsa parhaiten soveltuvaa ympäristöjärjestelmää tunnistamaan ympäristövaikutuksensa ja kehittämään toimintaansa yhä turvallisemmaksi.

Orion Pharman ja Orion Diagnostican ensisijaisia päämääriä jo tuotekehitysvaiheessa ovat lääkkeen tehokkuus, testi-

järjestelmien luotettavuus ja potilaan turvallisuus. Tavoitteena on myös aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa ympäristölle.

Päästöt vähentyneet

Lääketehtaan tuotantotilojen puhtaudelle on asetettu tarkat vaatimukset. Lääkevalmisteen fysikaalisen ja mikrobiologisen puhtauden varmistamiseksi valmistusprosessi on mahdollisimman suljettu. Tuotantotiloihin sekä sisään tuleva että sieltä poistuva ilma suodatetaan monivaiheisesti ja ilma vaihdetaan kymmeniä kertoja tunnissa. Pölypäästöt ulkoilmaan ovat erittäin vähäiset. Kemiallisten prosessien päästöjä hallitaan lauhduttimien ja pesurien avulla. Valmistusprosessien jatkuvalla kehittämisellä on onnistuttu vähentämään liuotinpäästöjä. Puhtaan veden säästämiseksi Fermionin Hangon tehtaalla käytetään merivettä jäähdytysjärjestelmissä puhtaan veden asemesta.

Ympäristötoimet vuonna 2004

Vuonna 2000 voimaan tulleen ympäristönsuojelulain mukaan lääketehaiden on uusittava ympäristöluvut vuoden 2004 loppuun mennessä. Selvitykset parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta ja energian käytöstä on tehty Orionissa vuoden 2003 aikana. Lääketehtaiden valmistusprosesseja kehitetään

ja muutetaan edelleen vähemmän haihtuvia liuottimia käyttäviksi. Fermionin tehtaalla Oulussa jatketaan toimenpiteitä metyleenikloridipäästöjen vähentämiseksi. Hangossa valmistuu lauhdevesien käyttösuunnitelma ja kartoitus liuottimien päästöistä sekä jätetään uusi ympäristönsuojelun lupa-anomus.

Orionin ympäristöasioiden hoidosta kokonaisuudessaan on internetissä osoitteessa www.orion.fi/ymparisto.

Orion Pharmassa ympäristöasiat osa laatujärjestelmää

Uusia lääkkeitä kehitettäessä kiinnitetään huomiota lääkkeen tehokkuuden ja potilasturvallisuuden lisäksi myös työturvallisuuden ja ympäristövaikutuksiin. Viranomaiset osallistuvat kehitysprosessiin valvomalla uusien valmistajien luomista ja vanhojen tuotteiden kehitystyötä. Uuden lääkkeen kehitysprosessissa on monia vaiheita. Aikaa kehitystyön aloittamisesta ensimmäisen koe-erän tuottamiseen voi kuluva 5 – 10 vuotta.

Orion Pharman lääketehtaiden laatujärjestelmä perustuu GMP-ohjeistoon (Good Manufacturing Practices; hyvät valmistustavat), jonka noudattamisesta säädetään lääkelaisissa. Useimmissa maissa on omat, myös tuontilääkkeitä koskevat GMP-ohjeistot, jotka määrittelevät lääkkeiden valmistamisessa noudatettavat minimivaatimukset. Eräiden maiden viranomaiset, kuten esimerkiksi Yhdysvaltojen FDA (Food and Drug Administration), vaativat uuden tuotteen myyntilupahakemukseen liitettäväksi selvityksen, joka kertoo lääkkeen valmistuksen ja käytön ympäristövaikutukset.

Jokaisessa Orion Pharman tehdasyksikössä on nimetyt vastuuhenkilöt tehtävänä kehittää ja valvoa ympäristöasioiden hoitamista. Vuotuisilla sisäisillä tarkastuksilla valvotaan ympäristönsuojelun toteutumista. Ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia seurataan muun muassa päästöjä mittaamalla, jätteiden määrää tarkkailemalla ja aineiden käyttömääriä tilastoimalla.

Lääketurvallisuus

Lääketurvatoiminta on lääkeyrityksessä lain säättämää. Lääkkeen turvallisuutta selvitetään huolellisesti jo lääkkeen kehitysvaiheessa. Kun lääkevalmiste on todettu tehokkaaksi ja turval-

liseksi, lääkevalvontaviranomaiset myöntävät sille myyntiluvan. Myynnin käynnistyttyä lääkkeen käyttö laajenee niin, ettei sen käyttöä pystytä enää valvomaan kuten kliinisissä lääketutkimuksissa. Tästä syystä lääkeyrityksellä täytyy olla osasto, jonne kaikki yrityksen lääkkeitä koskevat epäillyt haittavaikutusilmoitukset kerätään. Tämä tieto toimitetaan myös viranomaisille.

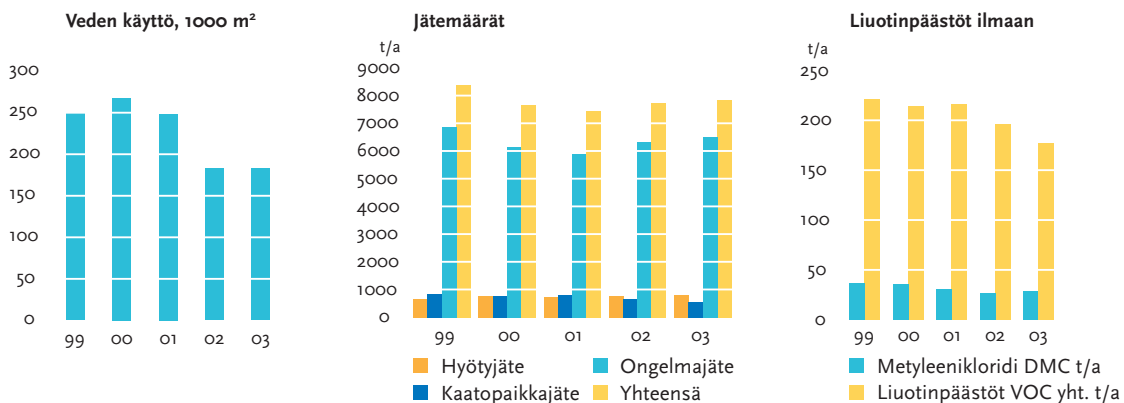
Jokainen Orion Pharman työntekijän tietoonsa saama Orionin lääkettä koskeva epäilty haittavaikutus täytyy kerätä. Orion Pharmassa Lääketurvallisuusosasto on se taho, johon ilmoitukset toimitetaan. Havaitut haittavaikutukset raportoidaan Lääketurvallisuusosastolta joko suoraan tai tytäryhtiön tai partnerin välityksellä viipymättä lääkevalvontaviranomaisille niissä maissa, joissa lääkevalmisteella on myyntilupa, kuten Suomessa Lääkelaitokselle ja USA:ssa Yhdysvaltojen lääkevalvontaviranomaiselle FDA:lle. Viranomaisvaatimukset ovat kuitenkin vain minimivaatimus.

Orion Pharmalle on paljon tärkeämpää kerätä tietoa äärimmäisen tehokkaasti, jotta mahdollisessa ongelmatilanteessa pystytään toimimaan nopeasti sekä potilaan että Orion Pharman eduksi.

Tietoa kuluttajille

Lääketeollisuus on sekä tutkimus- että markkinointi-intensiivinen teollisuuden ala. Lääkeyhtiön tiedon jakaminen on tutkimuksiin perustuvan tieteellisen tiedon jakamista lääkäreille. Uudet lääkkeet ovat huipputekniikan tuotteita, joten niistä tiedottaminen on tavallisiin kulutustavoihin verrattuna monimutkaista. Orion Pharmassa oikealla lääketiedon jakamisella pyritään aina takaamaan potilaan turvallisuus. Reseptilääkkeiden kuluttajaviestintä on EU-maissa rajoitettua, toisin kuin Yhdysvalloissa. Lääkepakkauksen valmisteyhteenvedossa on pyritty kertomaan kaikki keskeiset asiat lääkkeestä, ja lisätietoja saa luontevasti omalta lääkäriltä tai itsehoitolääkkeistä osoitteesta www.tohtori.fi/itsehoitoapteekki.fi ja tuotevastaavilta.

Kuluttajat voivat osallistua ympäristön suojelemiseen palauttamalla vanhentuneet lääkkeet apteekkiin, josta ne toimitetaan asianmukaisesti hävitettäväksi ongelmajätelaitokselle.

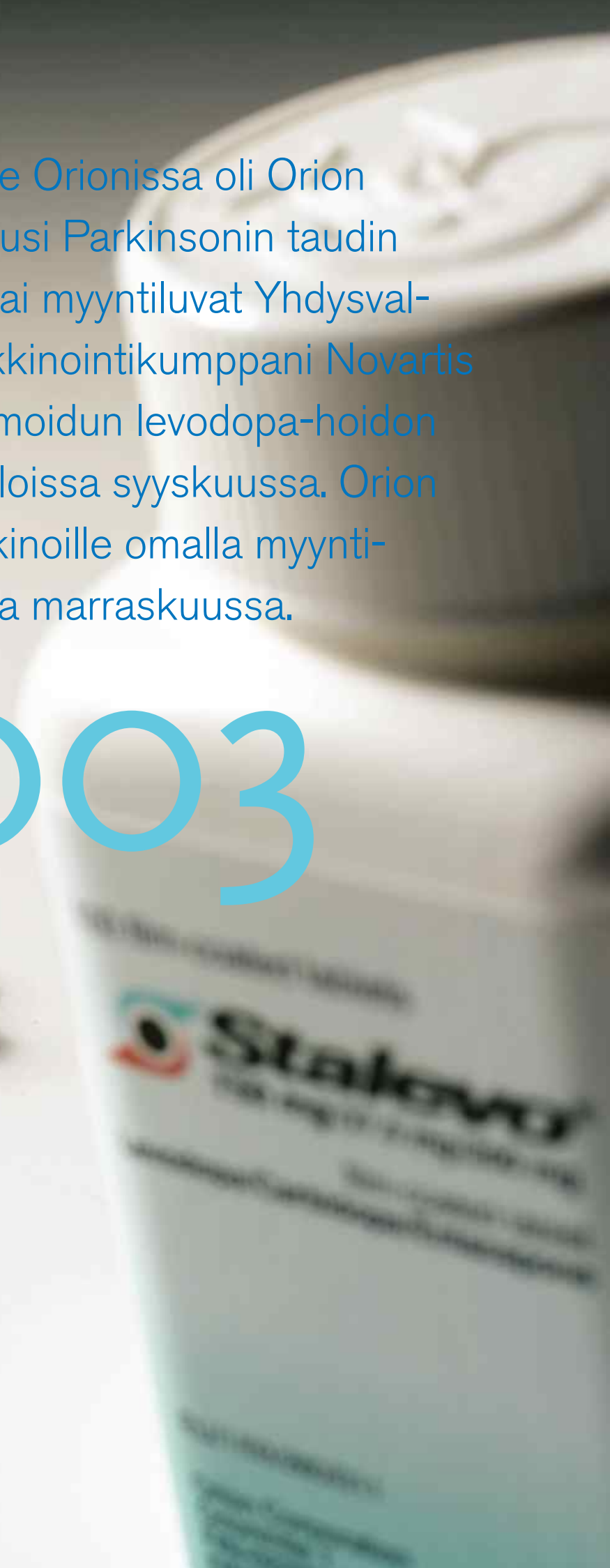

Oikean tiedon jakaminen kuluttajille on lääketeollisuudelle erittäin tärkeää. Oikealla lääketiedon jakamisella Orion Pharma pyrkii takaamaan, että sekä mummi Riitta Ilari-Kivikoski että lapsenlapsi Konsta Johansson voivat käyttää lääkkeitä turvallisesti.

Vuoden suurin ilonaihe Orionissa oli Orion Pharman kehittämä uusi Parkinsonin taudin lääke Stalevo[®], joka sai myyntiluvat Yhdysvalloissa ja EU:ssa. Markkinointikumppani Novartis toi tämän uuden, optimoidun levodopa-hoidon markkinoille Yhdysvalloissa syyskuussa. Orion Pharma toi sen markkinoille omalla myyntialueellaan Euroopassa marraskuussa.

2003

KESKEISTÄ ORIONISSA VUONNA 2003

Oriola solmi merkittävät jakelusopimukset loppuvuodesta. Amerikkalainen lääkeyhtiö ja maailman suurin bioteknologiayhtiö Amgen siirsi lääkkeidensä jakelun Suomessa Oriolalle. Myös saksalainen Beiersdorf on solminut Oriolan kanssa jakelu- ja myyntisopimuksen. Se koskee apteekeissa myytäviä ns. vapaan kaupan tuotteita sekä sairaaloiden ja terveydenhoidon ammattikäyttöön tarkoitettuja tuotteita. 16.12.03

Ranskalais-saksalainen lääkeyhtiö Aventis Pharma solmi jakelusopimuksen Oriolan kanssa. Suomen lääkejakelelun lisäksi Oriola hoitaa Aventiksen Venäjälle suuntautuvan lääkkeiden pre-wholesale -toiminnon, jonka modernin toimintatavan se on kehittänyt yhdessä päämiehensä kanssa. 11.12.03

Orion-yhtymä Oyj:n yhtiökokous päätti jakaa lisäosinkoa 1,50 euroa osakkeelle. 11.12.03

Orion Pharman Stalevo® rynnisti maailmanmarkkinoille. Orion Pharman uusi optimoituun levodopa-hoitoon tarkoitettu yhdistelmä lääke Stalevo® sai myyntiluvat kesäkuussa USA:ssa ja EU:n kattavan myyntiluvan lokakuussa 2003. Orion Pharman alkuperälääke on tarkoitettu Parkinson-taudin hoitoon. 23.10.03

Orionin tulosyksikkö Noiro siirtyi Capmanin hallinnoiminen rahastojen omistukseen. Noiro on perustettu 1948. Noiron myynnin jälkeen Orion keskittyy palvelemaan yksinomaan terveydenhoidon sektoria ja yhteisiä asiakkaita. 1.10.03

Sydänlääke Simdaxilla® (levosimendaani) akuutin sydämen vajaatoiminnan hoitoon on menossa mittava 3. vaiheen kliininen tutkimusohjelma, joka on edelleen Orion Pharman suurin hanke. Yhdysvalloissa, Australiassa ja Euroopassa meneillään olevat 1 300 potilasta käsittävät Revive ja Survive -osatutkimukset tähtäävät myyntilupapäätöksiin vuonna 2006. Myyntilupaa haetaan Yhdysvalloissa ja niissä Euroopan maissa, jotka eivät vielä ole myyntilupaa myöntäneet MRP-menettelyssä eli tunnustamismenettelyssä. Simdax® on hyväksytty käyttöön jo yli 30 maassa. 10.7.03

Orion-yhtymä Oyj:n tytäryhtiö Oriola Oy (Oriola) osti Kronans Droghandel AB:itä (KD) sen suomalaisen tytäryhtiön KD Tukku Oy Ab:n (KD Tukku) koko osakekannan. Kaupan jälkeen KD Tukun liiketoiminta jatkuu Oriola-konsernin puitteissa. 25.6.03

Konsernin avainlukuja vuosilta 2003 ja 2002

milj. EUR	2003	2002	Muutos, %
Liikevaihto	2 261,5	1 628,6	+38,9
Ulkomaantoiminta	1 270,4	864,4	+47,0
Liikevoitto	89,9	97,5	-7,8
Voitto ennen satunnaisia eriä ja veroja	89,0	99,1	-10,2
Tilikauden voitto	71,7	69,4	+3,3
T&TK-panostus	85,9	109,5	-22
Taseen loppusumma	1 226,7	1 409,8	-13,0
Osakekohtainen tulos, euroa	0,98	0,93	+6,2
Osingonjakosuhte, %	163,3	100,0	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	13,2	13,8	
Oman pääoman tuotto, %	11,5	9,4	
Omavaraisuusaste, %	49,4	48,9	
Nettovelkaantumisaste, %	-10,8	-9,1	
Ulkomaantoiminta % liikevaihdosta	56,2	53,1	
Liikevoitto % liikevaihdosta	4,0	6,0	
Voitto ennen satunnaisia eriä ja veroja % liikevaihdosta	3,9	6,1	
Tilikauden voitto % liikevaihdosta	3,2	4,3	
Henkilöstö, lkm, keskimäärin	5 573	5 621	

30 tablete, 150 mg
Lexotanil / Carbamazepin

30 tablete, 150 mg
Lexotanil / Carbamazepin

30 tablete, 150 mg
Lexotanil / Carbamazepin

5

VIIDEN VUODEN AVAINLUVUT

milj. EUR ja %	1999	2000	2001	2002	2003
Liikevaihto ja tulos					
Liikevaihto	912,2	947,5	970,8	1 628,6	2 261,5
Muutos edellisestä vuodesta %	+4,9 %	+3,9 %	+2,5 %	+67,8 %	+38,9 %
Ulkomaantoiminta	329,9	384,0	422,8	864,4	1 270,4
% liikevaihdosta	36,2 %	40,5 %	43,6 %	53,1 %	56,2 %
Muutos edellisestä vuodesta %	5,2 %	16,4 %	10,1 %	104,4 %	47,0 %
Suunnitelman mukaiset poistot	46,5	43,0	42,6	54,1	67,5
Liikevoitto	124,0	114,5	116,4	97,5	89,9
% liikevaihdosta	13,6 %	12,1 %	12,0 %	6,0 %	4,0 %
Muutos edellisestä vuodesta %	+13,5 %	-7,7 %	+1,6 %	-16,2 %	-7,8 %
Rahoitustuotot ja -kulut	+12,4	+10,9	+7,2	+1,6	-0,9
% liikevaihdosta	+1,4 %	+1,2 %	+0,7 %	+0,1 %	-0,0 %
Voitto ennen satunnaisia eriä ja veroja	136,4	125,4	123,6	99,1	89,0
% liikevaihdosta	15,0 %	13,2 %	12,7 %	6,1 %	3,9 %
Muutos edellisestä vuodesta %	+12,7 %	-8,1 %	-1,5 %	-19,8 %	-10,2 %
Satunnaiset erät	+97,6	+6,9	+7,8	+7,6	+8,6
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	43,7	42,8	39,2	35,6	16,9
Voitto verojen jälkeen ilman satunnaisia eriä	92,7	82,6	84,4	62,5	65,5
Sijoitetun pääoman tuotto ennen satunnaisia eriä ja veroja	18,6 %	18,2 %	17,5 %	13,8 %	13,2 %
Oman pääoman tuotto	13,3 %	12,4 %	12,5 %	9,4 %	11,5 %

Tase

Pysyvät vastaavat	385,1	363,9	385,0	520,8	424,8
Vaihtuvat vastaavat	527,0	550,7	563,5	889,0	801,8
Oma pääoma	661,7	668,8	677,6	672,7	578,1
Vähemmistöosuus				12,8	19,7
Pakolliset varaukset	0,3	1,6	3,1	0,9	3,3
Vieras pääoma yhteensä	250,1	244,2	267,8	723,4	625,6
Korollinen vieras pääoma	51,3	51,8	52,0	134,2	76,4
Koroton vieras pääoma	198,8	192,4	215,8	589,2	549,3
Taseen loppusumma	912,1	914,6	948,5	1 409,8	1 226,7
Omavaraisuusaste	73,3 %	74,2 %	72,6 %	48,9 %	49,4 %
Nettovelkaantumisaste (gearing)	-28,0 %	-26,7 %	-24,7 %	-9,1 %	-10,8 %

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Bruttoinvestoinnit	45,0	63,6	79,2	155,6	41,9
% liikevaihdosta	4,9 %	6,7 %	8,2 %	9,6 %	1,9 %
Bruttoinvestoinnit ilman osakkeita	45,0	63,5	79,2	94,4	41,9
Investointitahti (investoinnit ilman osakkeita % liikevaihdosta)	4,9 %	6,7 %	8,2 %	5,8 %	1,9 %

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot	67,9	68,8	83,9	109,5	85,9
% liikevaihdosta	7,4 %	7,3 %	8,6 %	6,7 %	3,8 %

Henkilöstö

Maksetut palkat	140,2	151,1	163,9	172,6	185,2
Henkilöstö keskimäärin	5 210	5 351	5 456	5 621	5 573

Elämän laatu

Roope Tärvonen, Aleksi Aaltonen ja Riku Saarinen käyvät lumisotaa maailmassa, missä potilaan parantuminen on monen osapuolen keskeistä joukkuepeliä.

Lääkkeiden käyttö maailmassa lisääntyy koko ajan, vaikka viime vuonna lääkkeiden kulutuksen kasvu ei ollut niin voimakasta kuin edellisinä. Lääkkeitä käytetään kuitenkin jatkuvasti enemmän ja niille löydetään uusia käyttötarkoituksia. Lääkkeitä käytetään myös sellaisiin vaivoihin, joita ei aikaisemmin pidetty sairauksina.

Tämä medikalisaatioksi kutsuttu ilmiö tarkoittaa sitä, että varsinkin teollisuusmaissa terveydenhuoltokustannusten osuus bruttokansantuotteesta kasvaa.

EU-maissa keskimäärin noin yhdeksän prosenttia bruttokansantuotteesta käytetään terveydenhuoltoon. Yhdysvalloissa prosentti on jo 16 ja maan väkirikkaimmassa osavaltiossa Kaliforniassa 21.

Kuitenkin lääkkeisiin menee vain osa terveydenhuollon kustannuksista. Hyvin usein lääkkeiden käytöllä voidaan korvata huomattavasti paljon kalliimpaa sairaalahoitoa. Ja pitää potilaat avohoidossa kotonaan, mikä parantaa elämänlaatua.

Lääkemyynti maailman suurimmilla lääkemarkkinoilla oli joulukuun 2002 ja marraskuun 2003 välisenä aikana 450 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Kasvua edellisen vuoden vastavaan aikaan oli kahdeksan prosenttia.

Yhdysvallat on edelleen lääkemarkkinoiden kasvuveturi. Seuraavaksi suurin markkina-alue on Eurooppa. Japani on yksittäisenä maana toiseksi suurin lääkemarkkina.

Kamppailu lääkemarkkinoilla kiristyy koko ajan ja samankaltainen keskittymisprosessi kuin muilla teollisuuden aloilla on nähtävissä myös lääketeollisuudessa. Suuret jätit ostelevat toisiaan ja muodostavat fuusioiden kautta koko maailmassa toimivia jättiyrityksiä, joiden liikevaihto nousee kymmeneen miljardiin dollariin.

Fuusioilla lääkeyritykset hakevat voimaa varsinkin yhä kalliimmaksi käyvään lääketutkimukseen. Vuonna 2003 maailman lääkeyritykset käyttivät noin 50 miljardia dollaria tutkimukseen. Viidessä vuodessa tutkimuskulut ovat nousseet 25 prosenttia. Huolimatta lisäpanoksista suuret lääkeyritykset tuovat yhä vähemmän alkuperälääkkeitä markkinoille.

EU-maiden lääkeviranomaisen EMEA (European Medicinal Evaluation Agency) myönsi myyntiluvan 19 uudelle alkuperälääkkeelle. Edellisvuonna myyntiluvan sai 40 uutta lääkekeksintöä.

Yhdysvaltain lääkeviranomaisen FDA (Food and Drug Administration) myönsi viime vuonna myyntiluvan 21 kemialliseen molekyylikeksintöön perustuvalla uudelle alkuperälääkkeelle. Edellisvuonna niitä hyväksyttiin 16.

Uusien lääkkeiden kehitystä edistetään

Euroopan parlamentti hyväksyi joulukuussa suuren määrän ns. G-10 -työryhmässä valmisteltuja uudistuksia EU-lainsäädäntöön. Säädökset koskevat muun muassa lääkkeiden kauppaa, saatavuutta ja jakelua, hinnoittelua, lääkkeiden myyntilupamenettelyjä ja dokumentaatioosiojaa.

Uudistuksilla pyritään hillitsemään lääkekustannusten kasvua, harmonisoimaan menettelytapoja ja poistamaan jäsenmaiden kansallisen lainsäädännön eroavaisuuksia. Keskeisenä tavoitteena on myös parantaa eurooppalaisen lääketeollisuuden kansainvälistä kilpailukykyä uusien lääkkeiden kehittämisessä.

Yhdysvalloissa vahvistettiin vuoden lopulla reseptilääkkeitä koskeva Medicare-lakiuudistuspaketti, johon sisältyvillä uusilla korvausjärjestelmillä, hinnoitteluperiaatteilla ja erilaisilla etuuksilla lisätään etenkin vanhusten ja vammaisten mahdollisuuksia saada laadukasta lääkehoitoa. Uudistuksella edistetään myös geneeristä kilpailua ja hillitään lääkekustannusten kasvua.

Suomen lääkemarkkinat kasvoivat hitaasti

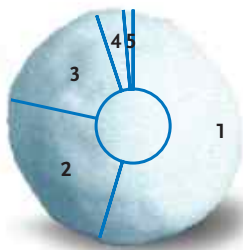
Suomessa myytiin viime vuonna lääkkeitä noin 1 500 miljoonan euron arvosta. Kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 6,3 pro-

senttia. Lääkkeiden myynti Suomessa kasvoi vuonna 2003 edellisvuosia hitaammin. Osittain tämä johtuu siitä, että Suomessa tuli voimaan huhtikuun alussa patenttisuojattomia reseptilääkkeitä koskeva lainmuutos. Lain mukaan potilaalla on halutesaan oikeus saada apteekista reseptiin kirjoitettua lääkettä halvempi vaihtoehtoinen valmiste.

Joka kolmas kuukausi Lääkelaitos julkaisee vaihdettavien lääkkeiden listan, johon lääkkeen hinnoittelun on osuttava, jotta se pääsisi vaihtokelpoisten lääkkeiden listalle. Orion Pharma on onnistunut tässä melkein sataprosenttisesti.

Orion Pharman markkinaosuus myynnistä oli 10,8 prosenttia ja Suomessa myydyistä lääkepakkauksista joka kolmas on Orion Pharman valmistama.

Maailman lääkemarkkinat

Maailman 5 suurinta lääkemarkkinaa, mrd USD

- 1 Pohjois-Amerikka 169,2
- 2 Eurooppa (5) 73,4
- 3 Japani 51,5
- 4 Latinalainen Amerikka 11,5
- 5 Australia/Uusi-Seelanti 4,1

Euroopan 5 suurinta lääkemarkkinaa, mrd USD

- 1 Saksa 21,7
- 2 Ranska 17,9
- 3 Italia 12,5
- 4 Iso-Britannia 12,6
- 5 Espanja 8,5

Maailman lääkemarkkinat olivat yli 450 mrd USD. Kasvutahti on hidastumassa.

Maailman 13 suurimman markkinan painotettu kasvu 12 kk:n kaudella oli 8 % valuuttakurssit vakioituina (12/2002 - 11/2003). Näiden maiden osuus koko maailman lääkemarkkinoista on noin 75 %, n. 340 mrd USD.

Suuret markkinat kehittyivät seuraavasti:

Yhdysvallat	+10 %
Euroopan 5 suurinta	+6 %
Japani	+3 %
Latinal. Amerikka, 3 suurinta	+2 %
Australia ja Uusi Seelanti	+7 %

Euroopassa on suuria maakohtaisia eroja: Espanja +12 %, Iso-Britannia +9 %, Saksa +6 %, Ranska +5 % ja Italia +2 %. Useissa maissa lääkemyynnin kasvuvauhti on saatu hidastumaan valtioiden toimenpitein.

UUDEN LÄÄKKEEN KEHITYS

Nykyaikainen lääkekehitys on monen eri ammattiryhmän huippuosaamista. Tutkimuksen tavoitteena on uusi lääke, joka parantaa sairauksia tai pitää niiden oireita hallinnassa tai parantaa potilaan elämänlaatua.

Lääkkeen kehittäminen molekyylistä myyntilupaan kestää keskimäärin 5–12 vuotta.

Prekliininen kehitysvaihe

Lääkemolekyylin ominaisuuksia tutkitaan tarkemmin prekliinisessä vaiheessa. Siinä tarkastellaan käyttöaiheen kannalta oikeita annostuksia, turvallisuutta ja mahdollisia haitallisia vaikutuksia kohde-elimessä.

Farmaseuttinen tuotekehitys kehittää itse valmisteen siten, että lääkeaine luovuttaa lääkeaineen halutun pitoisuuden oikeassa paikassa oikeaan aikaan.

Kliininen kehitys

Huolellinen, koko myyntilupaan tähtäävän ohjelman suunnittelu kuuluu lääkkeen kliiniseen kehityksen ja sisältää lääkkeen yksityiskohtaiset tutkimussuunnitelmat.

Faasi I

Ensimmäiset lääkkeen turvallisuutta selvittävät tutkimukset tehdään pienelle määrälle terveitä ja vapaaehtoisia henkilöitä. Tarkoituksena on löytää rajat niille lääkemäärille, joita ihmiselle voidaan antaa.

Faasi II

Alustavissa hoidollisissa tai terapeuttisissa tutkimuksissa varmistetaan lääkkeen oikea annostus ja siedettävyyys ihmisellä antamalla lääkettä pienelle potilasmäärälle. Tutkittava potilasmäärä on noin 100 henkilöä.

Faasi III

Lääketutkimuksen ratkaiseva vaihe on faasi III, jossa tutkitaan lääkettä jo tuhansissa potilaissa. Tutkimukset on sokkoutettu.

Myyntilupa

Faasin III päätyttyä kerätty tieto kootaan lääkkeen myyntilupahakemukseksi, jossa kaikki tutkittu tieto käsitellään analysoituna kokonaisuutena.

Myyntilupahakemuksen viranomaiskäsitely kestää ihannetapauksessa hieman yli vuoden.

Faasi IV

Lääkkeen kliininen kehitys jatkuu vielä myyntiluvan myöntämisen jälkeen. Hyvälle lääkkeelle löytyy vielä uusia käyttöalueita, jotka vaativat lisätutkimuksia. Myyntiluvan jälkeisiä turvallisuustutkimuksia kutsutaan faasi IV:ksi.

Risto Miettunen, toimitusjohtaja
Orion Pharma

Orion Pharma on Suomen suurin lääkeyritys. Orion Pharma jakaantuu neljään liiketoiminta-alueeseen: ydinterapia-alueet, erityistuotteet, eläinlääkkeet ja lääkeaineet Fermion Oy.

Orion Pharman liikevaihdon jakauma tuotteittain 2003

- Omat alkuperälääkkeet 34 %
- Muut tuotteet 66 %

Orion Pharman liikevaihdon jakauma liiketoiminta-alueittain 2003

- Ihmislääkkeet 84 %
- Eläinlääkkeet 9 %
- Lääkeaineet 7 %

Orion Pharman liikevaihto vuonna 2003 oli 479,8 miljoonaa euroa ja se työllistää yli 2 700 henkeä. Jo yli kolmannes Orion Pharman liikevaihdosta perustuu oman tutkimuksen tuloksena syntyneistä innovatiivista alkuperälääkkeistä ja valikoiduista erityistuotteista.

Orion Pharmalla on kolme tutkimuksen ja tuotestrategian ydinterapia-alueita:

- keskushermostosairaudet
- sydänsairaudet ja tehohoito
- hormonihoidot ja urologia

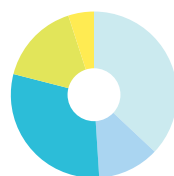
Orion Pharman oman myyntiorganisaation toiminta keskittyy Euroopan alueelle. Maailmanlaajuinen myyntipeitto saavutetaan yhteistyössä kansanvälisten lääkeyritysten kanssa. Myyntituloista noin 35 prosenttia tulee kotimaasta, noin 45 Euroopasta ja noin 20 prosenttia Yhdysvalloista ja muualta maailmasta.

Omat alkuperälääkkeet

Orion Pharmalla on seuraavat omat alkuperälääkkeet kansainvälisillä markkinoilla. Myyntialueet vaihtelevat tuotteittain.

- Parkinsonin taudin hoitoon Stalevo® (entakaponi, levodopa, karbidopa), Comtess®/Comtan® (entakaponi)

- Akuutin sydämen vajaatoiminnan hoitoon Simdax® (levosimendaani)
- Tuoteryhmä vaihdevuosien hormonikorvaushoitoon Indivina®, Divina®, Diviseq® ja Divigel®
- Tehohoidon rauhoite Precedex® (deksmedetomiini)
- Rintasyövän hoito Fareston® (toremifeeni)
- Eläinrauhotteet Domosedan® (detomiini), Domitor® (medetomiini) ja näiden vasta vaikuttaja, Antisedan® (atipametsoli)

Orion Pharman liikevaihdon jakauma markkina-alueittain 2003

- Suomi 37 %
- Skandinavia 12 %
- Muu Eurooppa 30 %
- Pohjois-Amerikka 16 %
- Muut maat 5 %

Orion Pharman liikevaihto 479,8 milj. EUR

Orion Pharma on ainoa suomalaisessa omistuksessa oleva lääkeyritys, joka kehittää, valmistaa ja markkinoi lääkkeitä.

Tuoreimman oman uutuuslääkkeen, Parkinsonin tautiin tarkoitetun Stalevon myynti on lähtenyt hyvin käyntiin.

Se tietää kiireitä myös tablettiosaston pakkaaja Kati Kynäslahdelle.

Eläinlääkkeet tuovat jo yhdeksän prosenttia Orion Pharmedian liikevaihdosta. Westie-rotuun kuuluva Kuura on eläinlääkäri Elina Dahlqvistin hyvässä hoidossa Eläinlääkäriasema Kirsussa.

Orion Pharman eniten myydyt tuotteet ovat Parkinsonin tautiin kehitetyt valmisteet. Merkittävä virstanpylväs saavutettiin vuonna 2003, jolloin Orion Pharma toi sekä Yhdysvaltojen että Euroopan Unionin alueen markkinoille uuden levodopavalmisteen, Stalevon. Orion Pharman Parkinsonin tautiin tarkoitettua tuotevalikoimaa tukee entakaponiin perustuvien tuotteiden lisäksi myös Eldepryl® (selegiliini). Sitä myydään kaikkialla maailmassa.

Orion Pharma pitänyt asemansa

Hormonikorvaushoidoissa Orion Pharma on pitänyt asemansa huolimatta kokonaismarkkinoiden laskusta. Urologiasektorin myyntiä kasvattaa erityisesti eturauhassyövän hoitoon tarkoitettu Enanton®, leuproreliiniasetaatti, jota Orion Pharma myy lisenssillä Pohjoismaissa.

Sydänsairauksien ja tehohoidon alueella suurin panostus on käynnissä olevat laajat Simdaxin (levosimendaani) kolmannen vaiheen kliiniset monikeskustutkimukset sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa. Tutkimusten tarkoituksena on laajentaa tuotteen myyntilupa-alueita suunnitelman mukaisesti vuonna 2006 suurille Yhdysvaltain, Ison-Britannian, Ranskan ja Saksan markkinoille. Simdaxin myynti kasvaa voimakkaasti niillä markkinoilla, joilla sillä on jo myyntilupa.

Erityistuotteet

Erityistuotteisiin kuuluvat ydinterapia-alueiden ulkopuoliset ihmislääkkeet. Niiden myyntivalikoima vaihtelee maittain. Suurin markkina-alue on luonnollisesti Suomi, jossa Orion Pharmalla on yli 250 tuotetta myynnissä.

Itsehoitolääkkeet

Orion Pharman tuotteisto tarjoaa myös laajan valikoiman itsehoitolääkkeitä, joita myydään apteekissa ilman reseptiä. Ihonhoitoon on tarjolla jo klassiseksi muodostunut tuoteperhe "Orionin perusvoiteet" mm. Aqualan-voiteet.

Itsehoitolääkkeissä Orion Pharman myydyimmät tuoteriikot Suomessa ovat kipulääkkeet, ihonhoitovalmisteet sekä vita-

miinit ja hivenaaineet. Näissä tuoteriikissä suosikit olivat kipulääkkeissä Burana, ihonhoitovalmisteissa Aqualan ja Hydrocortison ja vitamiinien ja hivenaaineiden tuoteriikissä Multivita.

Orion Pharman itsehoitolääkkeiden ja vapaan kaupan bruttomyynti oli noin 61 miljoonaa euroa eli noin kolmannes kotimaan humaanilääkkeiden liikevaihdosta vuonna 2003. Itsehoitolääkkeitä myydään pääasiassa apteekkeissa, joita Suomessa on yli 800 kappaletta. Apteekkien myyntituloista avohoidon itsehoitolääkkeiden osuus on noin 15 prosenttia.

Lisää tuotetietoa osoitteessa www.tohtori.fi/itsehoitoapteekki.

Eläinlääkkeet

Orion Pharma kehittää ja markkinoi eläinlääkkeitä sekä vapaan kaupan valmisteita kotimaan ja kansainvälisille markkinoille. Suomessa Orion Pharma Eläinlääkkeet on markkinajohtaja noin sadan nimikkeen tuotevalikoimallaan tuotanto- ja seuraeläimille.

Tuotevalikoima koostuu sekä omista valmisteista että ulkomaisten päämiesten edustuksista. Eläinlääkkeiden vienti on viime vuosina kasvanut erityisesti Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin. Orion Pharma Eläinlääkkeillä on omat myyntiorganisaationsa Suomen lisäksi Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa. Kansainvälisten lääkeyritysten myyntiorganisaatiot markkinoivat Orion Pharman eläinlääkkeitä yli 30 maassa. Tärkein kumppani on maailman suurin lääkeyritys Pfizer.

Fermion kehittää myös itse

Orion Pharmaan kuuluva Fermion Oy kehittää, valmistaa ja myy lääkkeiden vaikuttavia aineita sekä Orion Pharman omaan käyttöön että muille yrityksille. Fermion valmistaa Orion Pharman kaikkien omien alkuperälääkkeiden vaikuttavat aineet. Valmistusohjelmaan sisältyy noin 20 muuta lääkeainetta, kuten esimerkiksi syöpälääkkeet metotreksaatti ja atsatiopriini sekä masennuslääke buspironi.

Comtess[®]

Stalevo[®]

Eldepryl[®]

Burana[®]

Simdax[®]

Indivina[®]

Divina[®]

Divigel[®]

Enanton[®]

Fareston[®]

Easyhaler[®]

Calcimagon[®]

Precedex[®]

Amorion[®]

Lääketutkimus vaatii monen alan osaamista

Orion Pharma käyttää suomalaisista teollisuusyrityksistä tutkimukseen kolmanneksi eniten rahaa. Vuonna 2003 Orion Pharma panosti tutkimukseen ja tuotekehitykseen 81,4 miljoonaa euroa, noin 17 prosenttia 479,8 miljoonan euron liikevaihdostaan.

Tutkimuksessaan Orion Pharma haluaa kehittää omia alkuperälääkkeitä, jotka voidaan suojata patenteilla. Nyt jo kolmannes Orion Pharman liikevaihdosta syntyy omien alkuperälääkkeiden myynnistä, ja niiden osuus myynnistä on kasvussa.

Orion Pharma keskittyy kolmen terapia-alueen tutkimukseen: keskushermostosairauksiin, sydänsairauksiin ja hormonihoitoihin.

Lääkekehitys on korkeatasoista, poikkitieteellistä tutkimusta. Moderni lääketutkimus vaatii monien ammattiryhmien huippuosaamista. Siinä molekyylibiologian, kemian, farmasian, lääketieteen, muiden luonnontieteiden, tilastotieteen ja tietotekniikan ammattilaiset yhdistävät tietonsa tavoitteenaan uusi lääke.

Lääke parantaa sairauksia tai pitää niiden oireita hallinnassa ja näin parantaa potilaan elämänlaatua. Lääkkeen kehittäminen molekyylikeksinnöstä myyntilupaan vie 5–12

vuotta käyttöaiheesta riippuen. Lääkkeen molekyyliä koskeva peruspatentti on voimassa 20 vuotta. Keskimäärin yli kymmenen vuotta kuluu tutkimusvaiheiden läpiviemiseen ja tuotteen myyntilupien saamiseen, joten lääkekehityksen vaatimat kustannukset on ansaittava sangen lyhyessä ajassa takaisin.

Riskit lääkekehityksessä ovat suuret. Siksi yhteen suuren käyttöalueeseen, kuten esimerkiksi kolesterolin alentamiseen tarkoitettua lääkemolekyylin kehittäminen saattaa maksaa lähes miljardi euroa.

Koska Orion Pharma on tutkimustoiminnassaan erikoistunut ja keskittynyt, sen käyttämät tutkimuspanostukset ja niiden vaatimat riskit ovat yrityksen kokoon nähden hallittuja.

Orion Pharma on kehittänyt seitsemän omaan molekyyliin perustuvaa alkuperälääkettä. Tämän kokoiselle yritykselle se on mainio saavutus.

Orion Pharman tutkimusorganisaatio kuvaa hyvin lääkkeen tutkimus- ja tuotekehitysprosessia, joka koostuu seuraavista osista: prekliininen tutkimus ja kehitys, farmaseuttinen tuotekehitys, kliininen kehitys, kansainvälinen rekisteröinti ja lääketurvallisuus. Orion Pharman tutkimuskeskukset sijaitsevat: Espoossa, Turussa, Kuopiossa, Englannin Nottinghamissa ja Yhdysvaltain New Jerseyssä.

Orion Pharman 10 suurimman lääkevalmisteen liikevaihto,

milj. EUR	2003	2002	Muutos %
Comtess / Comtan (Parkinsonin tauti)	69,3	75,1	-7,8 %
Divina-sarja (vaihdemuusioireet)	26,9	29,3	-8,2 %
Domitor, Domosedan ja Antisedan (eläinrauhotteet)	22,2	21,8	+2,2 %
Burana (tulehdus, kipu)	13,7	16,1	-14,8 %
Easyhaler (astma)	13,1	11,3	+15,9 %
Enanton (eturauhassyöpä)	12,4	10,7	+15,9 %
Fareston (rintasyöpä)	11,9	15,7	-24,3 %
Stalevo (Parkinsonin tauti)	11,0	-	
Calcimagon (osteoporoosi)	10,8	8,9	+21,8 %
Simdax (sydämen vajaatoiminta)	7,8	6,1	+28,9 %
Yhteensä	199,1	195,0	+2,2 %
Osuus Orion Pharman liikevaihdosta	42 %	40 %	

Tukkukaupparyhmästä lähtee päivittäin tuhansia lähetyksiä maailmalle. Pakkauksissa on päämiesten lääkkeitä ja muita terveydenhuollon tuotteita. Varastotyöntekijä Arto Hiltunen pitää osaltaan huolta siitä, että asiakas saa tilaamansa tavarat oikeaan aikaan.

Pauli Torkko, Tukkukaupparyhmän johtaja ja Orion-konsernin varatoimitusjohtaja (vas.), Risto Kanerva, Oriola Oy:n toimitusjohtaja ja Marianne Dicander Alexandersson, Kronans Droghandel AB:n toimitusjohtaja

Orionin Tukkukaupparyhmän muodostavat kaksi lääkkeiden ja terveydenhuollon tuotteiden tukkukauppaan ja jakeluun keskittyvää itse näistä yhtiötä, Oriola Oy ja Kronans

Droghandel (KD) AB. Yhtiöiden tärkeimmät asiakkaat ovat apteekit, sairaalat, terveyskeskukset ja klinikat sekä lääke- ja terveydenhuoltoalan päämiehet. Tehokkuus ja laadukas asiakaspalvelu ovat toiminnassa keskeistä.

Tukkukaupparyhmän volyymia kuvaava laskutus vuonna 2003 oli 2 617 miljoonaa euroa.

Tukkukaupparyhmän yksiköiden ydinprosessina on tavara- ja palvelutoimitukset sekä niihin liittyvien raha- ja informaatiovirtojen hallinta. Sen tehokkuudella, toimintavarmuudella, tarkkuudella ja asiakaspalvelulla on ratkaiseva merkitys yksiköiden kannattavuudelle.

Oriolan päätoiminta-alueena on Suomi ja Baltian maat. KD toimii Ruotsissa. Tukkukaupparyhmässä toteutetaan useita Oriolan ja KD:n välisiä kehityshankkeita keskinäisten synergioiden aikaansaamiseksi ja vahvuuksien lisäämiseksi sekä toimintojen koordinoimiseksi. KD ja Oriola toimivat markkinoilla itsenäisinä yksikköinä, kumpikin omalla vahvalla identiteetillään. Yhtiöt ovat kotimaissaan terveydenhuoltojärjestelmän vakiintuneita ja integroituja osia.

Oriola markkinoi myös laitteita ja tarvikkeita

Vuonna 1948 Orion-konsernin yhteyteen perustettu Oriola keskittyi lääkkeiden tukkukauppaan ja jakeluun sekä terveydenhuollon laitteiden ja tarvikkeiden markkinointiin ja jakeluun Suomessa sekä Baltian maissa, joissa se on yksi alansa johtavista toimijoista.

Oriolan Jakelu- ja tukkukauppasektori muodostuu neljästä liiketoimintayksiköstä: apteekki- ja eläinlääkäriasiakkaisiin keskittyvästä Tukkukaupasta, Oriolan jakelua lääkepäämiehille markkinoivasta Jakelupalvelusta, luontaiselintarvikkeita ja ravintolisiä markkinoivasta Reformi-Keskuksesta sekä Oriolan liiketoimintayksiköiden tavaralogistiikkaa hoitavasta Jakelusta.

Oriolalla on koko tuotevalikoimaansa varten toimiva jakelujärjestelmä Suomessa ja kaikissa Baltian maissa. Sen piiriin sisältyy kaikki tavaralogistiikka tuontihuolinnasta asiakastoimintoihin Suomessa. Oriolan neljän paikallisliikkeen muodostama verkko huolehtii toimitukset perille koko maassa 24 tunnin sisällä tilauksesta.

Yli 60 kansainvälistä lääkevalmistajaa hyödyntää Oriolan laajaa logistista palveluvalikoimaa. Suurimmat ovat AstraZeneca, Aventis, Janssen-Cilag, MSD, Novo Nordisk, Organon, Amgen, Beiersdorf ja Orion Pharma. Oriolan markkinaosuus Suomen lääketukkukaupasta oli 60 prosenttia vuonna 2003.

Oriolan Laite- ja tarvikesektori koostuu neljästä liiketoimintayksiköstä: sairaala-alan laitteisiin ja tarvikkeisiin keskittyneestä Sairaalavälineestä, hammasalan laitteita ja tarvikkeita markkinoivasta Hammasvälineestä, lääketieteelliseen

kuvantamiseen sekä teollisuuden infrapuna- ja aineenkoestuslaitteisiin erikoistuneesta Medionista sekä terveydenhuollon ja teollisuuden laboratorioiden laitteita markkinoivasta Prolabista.

Näistä Medion toimii Suomessa, Sairaalaväline ja Prolab Suomen ja Baltian markkinoilla sekä Hammasväline Suomen Baltian, Ruotsin ja Tanskan markkinoilla.

Oriolan osuus Suomen sairaala- ja laboratorioalan markkinoista on arviolta noin 20 prosenttia. Hammasvälineen markkinaosuus on yli 50 prosenttia. Myös Sairaalaväline sekä Medion ovat alansa markkinajohtajia ja Prolab on yksi merkittävimmistä laboratoriotuotteiden toimittajista Suomessa.

KD laatujaakelun edelläkävijä

KD palvelee lääketieteellisyksityksiä ja terveydenhuollon tuotteiden valmistajia monipuolisilla logistiikka-, varastointi- ja jakelupalveluilla. Yhtiön toiminta alkoi Ruotsissa vuonna 1907. Orion-konsernin osaksi KD tuli kesällä 2002. Orion omistaa yhtiöstä 69,3 prosenttia.

KD:n suurimpia lääkejakelun päämiehiä Ruotsissa ovat MSD, Pfizer, GlaxoSmith-Kline, Schering Plough ja Novartis. KD:n osuus Ruotsin lääkejakelusta on 49 prosenttia.

Ruotsissa KD:llä on kolme lääkejakelun keskusvarastoa: Mölnlyckessä lähellä Göteborgia, Enköpingissä Tukholman lähellä sekä Malmössä.

Palvelujen korkea taso on lääkejakelijalle ratkaisevan tärkeä kilpailukeino Ruotsin paljon erikoispiirteitä sisältävillä markkinoilla, missä yli 140 lääkeyrityksen valmistamat tuhannet tuotteet kanavoituvat kahden lääketukkukaupan kautta yhden ja ainoan asiakkaan, Apoteket AB:n omistamaan yli 900 apteekkiin.

Suomessa ja Ruotsissa on yksikanavajakelu

Suomessa ja Ruotsissa lääkkeiden tukkukaupassa sekä jake- lussa on käytäntönä yksikanavajakelu. Se tarkoittaa, että lääkkeen valmistaja sopii tuotteittensa jakelusta vain yhden lääketukkukaupan kanssa. Suomessa yksikanavaisuus perustuu lääkeyhtiön ja tukkukaupan välisiin vapaaehtoisin kahdenkeskisiin sopimuksiin. Suomessa on kaksi lääketukkua, Oriola sekä saksalaisessa Phoenix-konsernin omistuksessa oleva Tamro.

Useimmissa maissa toimintatapana on monikanavajakelu, eli samaa tuotetta saa useilta tukkuliikkeiltä. Pitkien etäisyyksien maissa yksikanava on logistisesti ja kustannuksiltaan tehokas jakelutapa.

Ruotsissa yksikanavaisuus johtuu viranomaisten päätöksistä, ja sielläkin lääketukkukauppoja on kaksi, KD ja Tamro.

Ruotsin apteekkilaitos on kokonaan valtion omistuksessa. Suomen yli 600 apteekkia ja niiden noin 200 sivuapteekkia ovat apteekkareiden yksityisomistuksessa, lukuun ottamatta Helsingin yliopiston omistamaa Yliopiston apteekki -ketjua sekä Kuopion yliopiston apteekkia.

Ruotsin lääkemarkkinoiden koko tukkuhinnoin oli runsaat 2,3 miljardia euroa vuonna 2003. Suomessa markkinoilla on yli 100 lääkeyhtiön lääkkeitä ja lääkemarkkinoiden koko oli noin 1,5 miljardia euroa.

Lääkkeiden toimitusketjussa tukkuportaalla on suuri vastuu. Valmistajien tulee käsitellä, varastoida ja kuljettaa koostumuksensa ja säilyvyytensä edellyttämässä olosuhteissa ja tiloissa. Ne on varastoitava ja toimitettava perille täsmällisesti ja myös turvallisesti. Tämä edellyttää äärimmäistä tarkkuutta ja huolellisuutta toimitusketjun kaikissa vaiheissa sekä pitkälle vietyä tietotekniikkaa.

Markkina-asema ja kannattavuus kunnossa

Sekä Oriolan että KD:n markkina-asema on edelleen hyvä. Niiden markkinaosuudet kuvastavat laadukasta toimintaa niin päämiehiin kuin apteekkeihin, sairaaloihin ja muihin terveydenhuollon toimijoihin

nähdessä. Asiakkaista pidetään kaikilla tasoilla hyvää huolta ja molemmat yhtiöt panostavat voimakkaasti asiakaspalveluunsa.

Oriolan kannattavuus on ollut jo pitkään hyvin tyydyttävä. KD:n kannattavuus on parantunut ja se on tyydyttävällä tasolla.

Vuoden 2003 loppua leimasi kiristynyt hintakilpailu. Lääkevaihtomenettelyn aiheuttamat hinta- ja kustannuspaineet ovat lisäksi voimistuneet sekä Suomen että Ruotsin lääketukkukaupassa. Yksittäisten lääkeyhtiöiden myyntimäärien muutokset vaikuttavat suoraan lääketukkukauppojen laskutukseen ja jakelupalkkioon.

Orionin eri yksiköiden laajasta ja kattavasta tuotevalikoimasta saa avustuksen Orionin henkilökuntamyymälässä. Orion Pharman lääkeainekemian osastopäällikkö Leena Otsomaa on ennättänyt ostoksille. ►

Jaakko Rissanen, toimitusjohtaja
Orion Diagnostica Oy

Orion Diagnostica

Biolääketieteen yksikkö, vuonna 1972 perustettu Orion Diagnostica Oy keskittyy helppokäyttöisiin ja luotettaviin testeihin, joita käytetään sairaaloissa ja terveyskeskuksissa taudinmäärityksiin ja hoidon seurannassa. Noin 80 prosenttia liikevaihdosta tulee oman tuotekehityksen tuotteista.

Orion Diagnostican liikevaihto vuonna 2003 oli 35,7 miljoonaa euroa. Orion Diagnostica kehittää menetelmiä ennen kaikkea niin sanottuun lähitestaukseen. Sillä tarkoitetaan potilasvastaanotolla tai pienimuotoisissa laboratorioissa tehtävää diagnostista testiä, joka antaa testituloksen nopeasti.

Osaa tuotteistosta käytetään sairaalalaboratorioiden suuritehoisissa keskitetyissä testijärjestelmissä, joissa on korkea automaatioaste.

Diagnostisten testien lisäksi Orion Diagnostica valmistaa hygieniatestejä, joilla voidaan todeta mikrobit korkeaa hygienia-tasoa edellyttävistä kohteista ja varmistaa puhdistusmenetelmien tehokkuus.

Orion Diagnostican tuotteita myydään kaikkialla maailmassa, yhtiön jakelijaverkko kattaa yli 60 maata. Yli 80 prosenttia yhtiön liikevaihdosta menee vientiin. Orion Diagnostican tavoitteena on kehittyä johtavaksi lähitestausyritykseksi valitsemillaan alueilla.

QuikRead ja Hygicult menestyivät

Tulehdusta mittaavan QuikRead® CRP-järjestelmän myynti kasvoi kaikilla markkinoilla, joihin se on tähän mennessä markkinoitu. Sillä voidaan todeta tulehdus mittaamalla C-reaktiivisen proteiinin (CRP) pitoisuutta verinäytteestä.

Jo pitkään markkinoilla ollut virtsatieinfektio testi Uricult säilytti maailmanlaajuisen markkinaosuutensa.

QuikRead-järjestelmää kehitetään edelleen esimerkiksi testivalikoimaa laajentamalla. Myös uusien hygieniatuotteiden kehitykseen panostetaan. Vuonna 2003 Orion Diagnostica toi markkinoille EIA-tekniikkaan (enzyme immuno assay) perustuvan version ICTP - (kollageenityyppi yhden karboksiterminaalinen telopeptidi) kollageenitestistä.

Turbox-järjestelmällä, joka on kehitetty proteiinimittaukseen, voidaan määrittää 18 eri valkuaisainetta plasma-, veri- tai virtsanäytteestä.

Easicult-testillä määritetään esimerkiksi teollisuus- ja polttonesteiden mikrobikuormaa ja ohjataan biosidien tarkoituksenmukaista annostelua. Testin käyttäjiä ovat muun muassa paperi-, metalli- ja puunjalostusteollisuus sekä lento- ja öljy-yhtiöt.

Hygicult on mikrobiologinen pintanäytteenottomenetelmä esimerkiksi elintarvike- ja kosmetiikkateollisuuden sekä suurkeittiöiden puhdistus-, desinfiointi- ja valmistusprosessien mikrobiologisen tehokkuuden toteamiseen.

DryCult TPC on tarkoitettu vesinäytteiden kokonaismikrobipitoisuuden määrittämiseen erityisesti kohteissa, joissa veden laatu ja puhtaus ovat kriittisiä tekijöitä. Tuotetta käytetään esimerkiksi kalanviljelylaitoksissa.

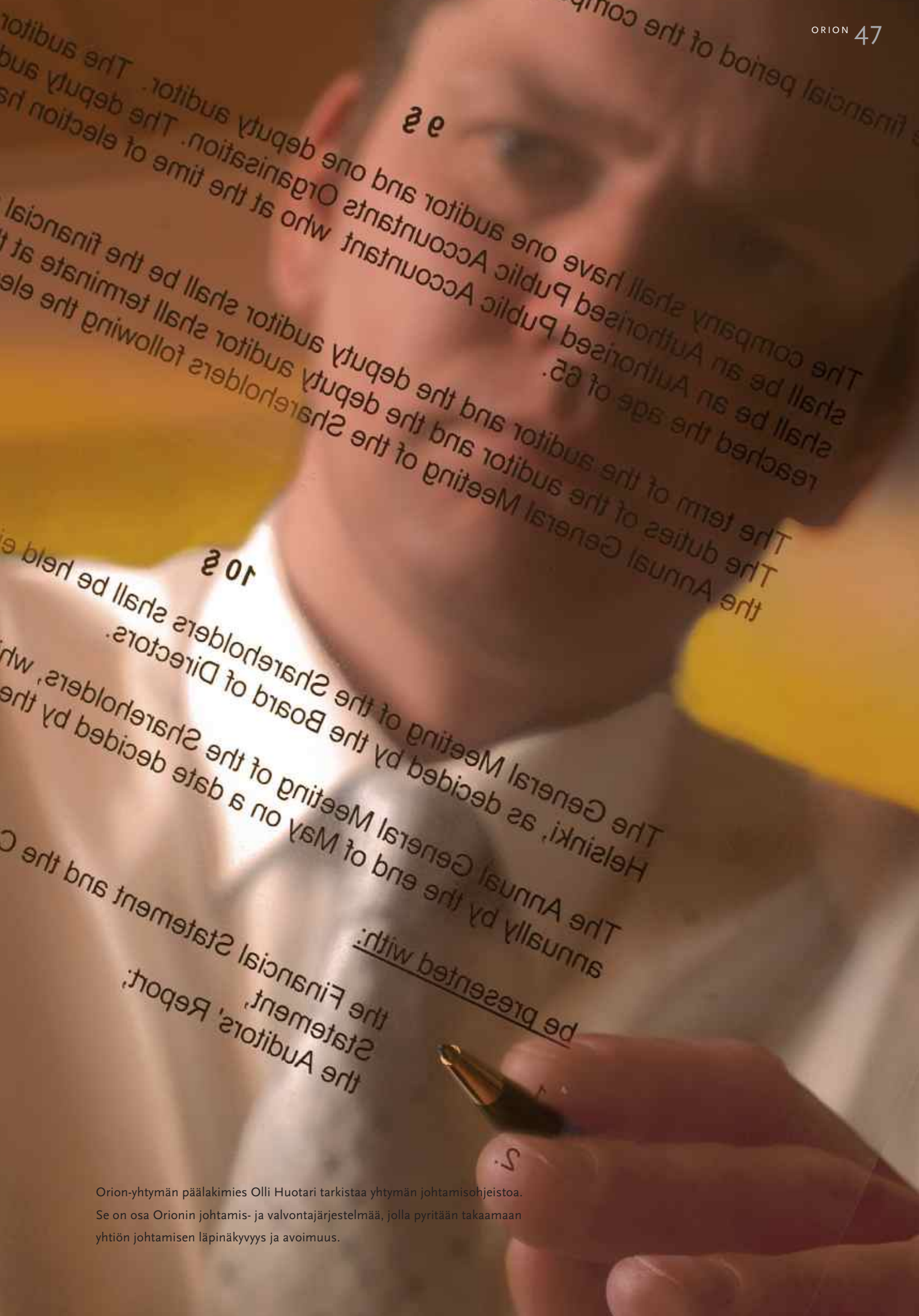

Orionin Espoon terveysaseman vastaava työterveyshoitaja Anita Piekkola ottaa verinäytettä, joka analysoidaan Orion Diagnostican kehittämällä QuikRead-lähtestauslaitteella. Sen sininen analysointilaite näkyy taustalla. Peräti yli 80 prosenttia Orion Diagnostican liikevaihdosta tulee viennistä.

Suurimmat omistajat 31.12.2003

Osakemäärän mukainen suuruusjärjestys	Sarja A	Sarja B	Osakkeita yhteensä	% kaikista osakkeista	Osakkeiden äänimäärä	% koko ääni- määrästä	Äänimää- rän muk. järjestys
1. Orion-yhtymän Toimihenkilöiden Eläke- säätiö*	1 814 618	646 682	2 461 300	3,65 %	(36 939 042)	(5,79 %)	
2. Brade Jouko	300	12 200			18 200		
Medical Investment Trust Oy	848 800	747 800			17 723 800		
Lamy Oy	20 000	32 000			432 000		
	869 100	792 000	1 661 100	2,46 %	18 174 000	2,85 %	5.
3. Etola Erkki	50 114	58			1 002 338		
Oy Etra Ab	1 164 860	43 000			23 340 200		
	1 214 974	43 058	1 258 032	1,86 %	24 342 538	3,82 %	1.
4. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 135 220	35 850	1 171 070	1,73 %	22 740 250	3,57 %	2.
5. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	1 110 000	38 300	1 148 300	1,70 %	22 238 300	3,49 %	3.
6. Maa- ja vesitekniikan tuki r.y.	517 430	0			10 348 600		
Tukinvest Oy	494 250	8 398			9 893 398		
	1 011 680	8 398	1 020 078	1,51 %	20 241 998	3,17 %	4.
7. Orion-yhtymä Oyj (omat osakkeet)*	208 932	685 000	893 932	1,32 %	(4 863 640)	(0,76 %)	
8. Kansaneläkelaitos	0	829 784	829 784	1,23 %	829 784	0,13 %	
9. Ylppö Jukka	623 568	142 248	765 816	1,13 %	12 613 608	1,98 %	6.
10. Saastamoisen Säätiö	619 998	0	619 998	0,92 %	12 399 960	1,94 %	7.
11. Aho Juhani	45 084	2 066			903 746		
Kliinisen Kemian Tutkimussäätiö	46 236	0			924 720		
Helsingin Lääkärikeskus ja Laboratoriot Oy	329 115	2			6 582 302		
Yhtyneet Laboratoriot Oy	148 389	0			2 967 780		
	568 824	2 068	570 892	0,85 %	11 378 548	1,78 %	8.
12. Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	357 880	0			7 157 600		
Vakuutusosakeyhtiö Suomi	147 500	0			2 950 000		
Suomi-yhtiöt	505 380	0	505 380	0,75 %	10 107 600	1,59 %	9.
13. Suomen Kulttuurirahasto	151 232	311 454	462 686	0,69 %	3 336 094	0,52 %	
14. Ylppö Into	288 968	120 100	409 068	0,61 %	5 899 460	0,93 %	
15. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	373 716	0	373 716	0,55 %	7 474 320	1,17 %	10.
Edelliset yhteensä	10 496 210	3 654 942	14 151 152	21,0 %	213 579 142	33,5 %	
Hallintarekisteröidyt	811 629	10 412 751	11 224 380	16,6 %	26 645 331	4,2 %	
Muut	18 694 290	23 448 599	42 142 889	62,4 %	397 334 399	62,3 %	
Kaikki yhteensä	30 002 129	37 516 292	67 518 421	100,0 %	637 558 872	100,0 %	

* ei äänioikeutta yhtiökokouksessa

Orion-yhtymän päälakimies Olli Huotari tarkistaa yhtymän johtamisohjeistoa. Se on osa Orionin johtamis- ja valvontajärjestelmää, jolla pyritään takaamaan yhtiön johtamisen läpinäkyvyys ja avoimuus.

ORION-KONSERNIN JOHTORYHMÄ

JUKKA VIINANEN, s. 1948, DIPLOMI-INSINÖÖRI, ORION-YHTYMÄ OYJ:N TOIMITUSJOHTAJA JA ORION-KONSERNIN PÄÄJOHTAJA

Ennen tuloaan Orion-konserniin Jukka Viinanen teki pitkän uran Neste-konsernissa. Hänen uransa alkoi tuotantoinisinööriä muoviteollisuusyhtiössä Pekema Oy:ssä 1973. Sittemmin hän toimi useissa linjajohtaja-esikuntatehtävissä Neste Oy:ssä. Vuonna 1990 hänet nimitettiin Neste Oy:n konsernijohtoon ja hallituksen jäseneksi. Vuonna 1997 hänen nimitettiin Nesteen toimitusjohtajaksi, jossa tehtävässä hän toimi vuoteen 1999. Orion-yhtymä Oy:n toimitusjohtajana ja Orion-konsernin pääjohtajana Jukka Viinanen on ollut 16.6.2000 lukien.

Jukka Viinanen on Rautaruukki Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja Huhtamäki Oy:n hallituksen jäsen.

Orionin B-osakkeita 1 500 kpl. Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 1998 ohjelmassa 50 000 kpl ja vuoden 2001 ohjelmassa 50 000 kpl.

RISTO MIETTUNEN, s. 1957, LÄÄKETIETEEN TOHTORI, ORION-YHTYMÄ OYJ ORION PHARMAN TOIMITUSJOHTAJA. ORION-YHTYMÄ OYJ:N VARATOIMITUSJOHTAJA JA TOIMITUSJOHTAJAN VARAMIES

Risto Miettunen tuli Orion-konsernin palvelukseen Orion Pharman toimitusjohtajaksi 1.4.2002. Risto Miettunen valmistui lääketieteen lisensiaatiksi Oulun yliopistosta 1983 ja sai lääketieteen tohtorin arvon Helsingin yliopistosta 1992. Kliinisen lääkärintyön ja diagnostiseen radiologiaan erikoistumisen jälkeen hän siirtyi lääketieteellisen tekniikan teollisuuteen. Vuosina 1990–2001 Miettunen toimi useissa eri tutkimuksen ja tuotekehityksen, tuotannon sekä markkinoinnin ja myynnin tehtävissä Siemens Medical Solutionsin palveluksessa, muun muassa toimialajohtajana Suomessa ja Sveitsissä sekä Euroopan myyntialueen liiketoimintojen kehitysjohtajana.

Risto Miettunen on Suomen Lääketieteen Säätiön hallintoneuvoston jäsen ja Lastentautien tutkimussäätiön hallintoneuvoston jäsen. Hän on myös Kemianteollisuus ry:n hallituksen jäsen.

Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 2001 ohjelmassa 80 000 kpl.

ULLA LÖVHOLM, s. 1957, DIPLOMIEKONOMI, ORION PHARMAN HENKILÖSTÖJOHTAJA, ORION-KONSERNIN HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISJOHTAJA

Ulla Lövhholm tuli Orion-konsernin palvelukseen Orion Pharman henkilöstöjohtajaksi vuonna 1999. Vuodesta 2000 lukien hänellä on ollut myös konsernijohdossa ototehtävänä henkilöstön kehittäminen.

Ulla Lövhholm on edennyt aiemalla työurallaan seuraavien vaiheiden kautta:

1980–1982 hän oli Pandan suklaatehtaan viestintäsihteerinä, 1982–1988 Helsingin Säästöpankissa esimiesharjoittelijana, konttorinhoitajana ja domestic money market dealerinä, 1988–1994 rekrytointikonsulttina Mercuri Urvalissa ja 1994–1999 henkilöstöjohtajana Handelsbanken Suomessa.

Ulla Lövhholmilla on Orionin B-osakkeita 80 kpl sekä Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 1998 ohjelmassa 7 500 kpl ja vuoden 2001 ohjelmassa 12 000 kpl.

HEIKKI VUONAMO, s. 1948, FILOSOFIAN MAISTERI, DIPLOMIEKONOMI, ORION-KONSERNIN VIESTINTÄJOHTAJA

Heikki Vuonamo tuli Orion-konserniin viestintäjohtajaksi helmikuussa 2003. Sitä ennen hän teki pitkän uran suomalaisessa talouslehdistöössä.

1976–1980 hän oli Talouselämä-lehden toimittaja, 1980–1981 Rank Xerox Oy:n tiedottaja, 1981–1985 Talouselämä-lehden toimittaja, 1985–1991 Tietoviikko-lehden toimituspäällikkö ja päätoimittaja, 1991–2002 Tekniikka & Talous -lehden päätoimittaja.

Heikki Vuonamolla on Orionin B-osakkeita 800 kpl.

JARI KARLSON, s. 1961, KAUPPATIETEIDEN MAISTERI, ORION-KONSERNIN JA ORION PHARMAN TALOUS- JA HALLINTOJOHTAJA

Jari Karlson tuli Orion-konsernin palvelukseen Orion Pharmedin talousjohtajaksi elokuussa 2001. Sitä ennen hän toimi Kuusakoski Group Oy:n taluspäällikkönä vastuualueenaan konsernin sisäinen ja ulkoinen laskenta. Vuosina 1990–1999 Jari Karlson työskenteli Genencor International Inc:ssä controllerina, Euroopan ja Aasian toimintojen suunnittelujohtajana sekä Euroopan alueen talousjohtajana. Vuodet 1988–1989 Karlson toimi Cultor Oy:ssä biokemian ryhmän taluspäällikkönä.

Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 2001 ohjelmassa 12 000 kpl.

PAULI TORKKO, s. 1947, KAUPPATIETEIDEN LISENSIAATTI ORION-YHTYMÄ OYJ:N VARATOIMITUSJOHTAJA, TUKKUKAUPPARYHMÄ JA YRITYSKAUPPA-YKSIKKÖ

Pauli Torkko tuli Orion-konsernin palvelukseen Helsingin kauppa- ja korkeakoulun yliassistentin virasta vuonna 1977. Hän oli Orion-yhtymä Oyj:n taloussuunnittelupäällikkönä 1977–1980 ja talousjohtajana 1980–1983. Vuodesta 1984 lukien hän oli Orion-yhtymä Oyj:n varatoimitusjohtaja vastuualueenaan Orion-konsernin talous, rahoitus ja hallinto. Torkko oli Orion-yhtymä Oyj:n hallituksen jäsen 1987–2000. Tuukkukaupparyhmää ja Yrityskauppayksikköä hän on johtanut 1.9.2002 alkaen.

Pauli Torkko on Kemianteollisuus ry:n työmarkkinavaliokunnan puheenjohtaja. Hän on myös Eläke-Tapiolan hallituksen jäsen sekä Orion-yhtymän Toimihenkilöiden Eläkesäätiön hallituksen puheenjohtaja.

Orionin A-osakkeita 1 116 kpl. Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 1998 ohjelmassa 30 000 kpl ja vuoden 2001 ohjelmassa 40 000 kpl.

JAAKKO RISSANEN, s. 1960, FILOSOFIAN MAISTERI, ORION-YHTYMÄ OYJ ORION DIAGNOSTICA OY:N TOIMITUSJOHTAJA

Jaakko Rissanen tuli Orion-konsernin palvelukseen vuonna 1990, jolloin hän aloitti Orion Diagnosticassa kotimaan markkinoinnin tuotepäällikkönä. Vuodet 1996–1998 hän oli Spesifiset proteiinit -liiketoimintayksikön tuotepäällikkö. Vuodesta 1998 Rissanen toimi kotimaan myynnistä ja markkinoinnista vastaavana johtajana.

Jaakko Rissanen on Laboratorio- ja terveydenhuoltoalan tavarantoinnattajien yhdistyksen (Sai-Lab ry:n) puheenjohtaja ja Kaupan Keskusliiton hallituksen jäsen.

Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 1998 ohjelmassa 4 000 kpl ja vuoden 2001 ohjelmassa 8 000 kpl.

OLLI HUOTARI, s. 1966, VARATUOMARI, LL.M., ORION-KONSERNIN PÄÄLAKIMIES JA ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN SIHTEERI

Olli Huotari tuli Orion-konsernin palvelukseen vuonna 1996 konsernihallinnon lakimiehen tehtävään. Vuosina 1992–1995 hän toimi lakimiehenä Asianajotoimisto Jouko Penttilä Oy:ssä. Vuosina 1995–1996 hän suoritti Kentin yliopistossa Englannissa Master of Laws in International Commercial Law -tutkinnon.

Nykyisessä tehtävässään Olli Huotari on toiminut lokakuusta 2002 lukien.

Olli Huotarilla on Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 1998 ohjelmassa 2 000 kpl ja vuoden 2001 ohjelmassa 12 000 kpl.

ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUS

JUHANI LEIKOLA, s. 1941,
PUHEENJOHTAJA

PROFESSORI, ORION-YHTYMÄ OYJ:N
HALLITUKSEN JÄSEN 1994–, HALLI-
TUKSEN PUHEENJOHTAJA 1997–

Suomen Punaisen Ristin Veri-
palvelu, johtaja 1988–2001. Orion-
yhtymä Oyj:n hallintoneuvoston jäsen
1971–1994.

Orionin A-osakkeita 129 622 kpl
ja B-osakkeita 14 763 kpl.

EEVA KÖLLI-JÄNTTI, s. 1941,
PROVIISORI, ORION-YHTYMÄ OYJ:N
HALLITUKSEN JÄSEN 2002–

Pukinmäen Apteekki, apteekkari
1985–. Alppilan Apteekki, proviisori
1975–1985. Orion-yhtymä Oyj, tuote-
päällikkö 1970–1975. Lappeenrannan
II Apteekki, proviisori 1969.

Helsingin Apteekkariyhdistyksen
puheenjohtaja 1988–1989. Suomen
Apteekkariliiton hallituksen jäsen
1988–1989, ensimmäinen vara-
puheenjohtaja 1989 ja toinen vara-
puheenjohtaja 1991–1995. Helsingin
Kauppakamari HTT 1989–1996.
Oriola Oy:n apteekkarineuvottelu-
kunnan jäsen 1985–. Nordean Mal-
min konttorin pankinvalvoja 1985–.
Lääkemarkkinoinnin valvontakunta,
kuluttajamarkkinoinnin tarkastusva-
liokunnan varajäsen 1995–2001.
Orion-yhtymä Oyj:n hallintoneuvos-
ton jäsen 1996–2001.

Orionin A-osakkeita 8 114 kpl ja
B-osakkeita 6 890 kpl.

PETTERI KARTTUNEN, s. 1960,
KAUPPATIETEIDEN MAISTERI,
ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN
JÄSEN 2001–

Toimitusjohtaja Gyllenberg Asset
Management Oy. SEB AM, johtoryh-
män jäsen 2000–. SEB Invest
GmbH, hallintoneuvoston jäsen
2003–. SEB Invest Luxembourg S.A,
hallituksen jäsen 2003–. Ane Gyllen-
berg Oy, toimitusjohtaja 1999-. Gyl-
lenberg Asset Management Oy, toi-
mitusjohtaja 1996–. Gyllenberg Se-
curities Oy, Senior omaisuudenhoi-
taja, 1990–1996. Gyllenberg Securiti-
es Oy, omaisuudenhoitaja 1988–
1990. Unitas Oy, osastopäällikkö
1987–1988. Unitas Oy, instituutio-
meklari 1986–1987. Eesti Ühispank
hallintoneuvoston jäsen 2000–2003.
Orion-yhtymä Oyj:n hallintoneuvos-
ton jäsen 1989–2000.

Gyllenberg Rahastoyhtiö Oy:n,
Saastamoisen Säätiön ja Suomen
Taideteollisuusyhdistyksen 100-vuo-
tissäätiön puheenjohtaja.

Ei Orionin osakkeita.

TUOMO LÄHDESMÄKI, s. 1957,
DIPLOMI-INSINÖÖRI, MBA
ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN
JÄSEN 2001–

Boardman Oy, Senior Partner
2002–. Elcoteq Network Oyj, toimi-
tusjohtaja 1997–2001. Leiras Oy, toi-
mitusjohtaja 1991–1997. Huhtamäki
Oyj, hallituksen jäsen 1992–1996.
Swatch Group, johtaja 1990–1991.
Nokia Mobile Phones, eri johtoteh-
täviä 1983–1989.

Aspocomp Group Oyj:n, Turun
Yliopistosäätiön ja VTI Technologies
Oy:n hallituksen puheenjohtaja.
Amer-yhtymä Oyj:n ja Eltel Networks
Oy:n hallituksen jäsen.

Orionin A-osakkeita 1 000 kpl ja
B-osakkeita 1 000 kpl.

ERKKI ETOLA, s. 1945,
VARAPUHEENJOHTAJA
DIPLOMI-INSINÖÖRI, **ORION-
YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN JÄSEN
1995–**

Toimitusjohtaja Etola-yhtiöt ja toimitusjohtaja Tiiviste-Group Oy. Oyj Stockmann Ab:n hallituksen varapuheenjohtaja. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman hallintoneuvoston jäsen.

Orionin A-osakkeita 1 214 974 kpl ja B-osakkeita 43 058 kpl.

HEIKKI VAPAATALO, s. 1939,
PROFESSORI (EMERITUS) LKT, KLIINI-
SEN FARMAKOLOGIAN ERIKOIS-
LÄÄKÄRI, **ORION-YHTYMÄ OYJ:N
HALLITUKSEN JÄSEN 2002–**

Farmakologian professori, Helsingin yliopisto 1992–2002. Farmakologian professori, Tampereen yliopisto 1975–1992. Farmakologian apulaisprofessori, Oulun yliopisto 1972–1974. Farmakologian apulaisopettaja, Helsingin yliopisto 1969–1971. Farmakologian assistentti, Helsingin yliopisto 1965–1968.

Tampereen yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan varadekaani 1983–1984, dekaani 1985–1986. Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan varadekaani 1995–2002. Suomen Farmakologiyhdistyksen puheenjohtaja 1983–1985. Suomalaisen Lääkäriseura Duodecimn valtuuskunnan varapuheenjohtaja 1989–1992, puheenjohtaja 1992–1994, hallituksen varapuheenjohtaja 2001–2003. Orion-yhtymä Oyj:n hallintoneuvoston jäsen 2000–2001.

Orionin A-osakkeita 250 kpl ja B-osakkeita 4 kpl.

HEIKKI HAKALA, s. 1941,
KAUPPATIETEIDEN MAISTERI, TEKNI-
KAN TOHTORI (H.C.), VUORINEUVOS
**ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN
JÄSEN 2002–**

Metso Oyj, toimitusjohtaja 1999–2001. Rauma-konserni, toimitusjohtaja 1996–1999. Repola-yhtymä, varatoimitusjohtaja 1991–1996. Rauma-Repola Oy, varatoimitusjohtaja 1987–1991, talusjohtaja 1986–1987.

Kuusakoski Group Oy:n ja Juhani Mäkivirta Oy:n hallituksen puheenjohtaja. Lassila & Tikanoja Oyj:n ja Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja. Metso Oyj:n ja Altia Group Oy:n hallituksen jäsen.

Orion-yhtymä Oyj:n hallintoneuvoston jäsen 2000–2002 ja puheenjohtaja 2001–2002.

Orionin A-osakkeita 1 000 kpl ja B-osakkeita 3 000 kpl.

MATTI VUORIA, s. 1951,
VARATUOMARI, **ORION-YHTYMÄ OYJ:N
HALLITUKSEN JÄSEN 2002–**

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman varatoimitusjohtaja 1.1.2004 alkaen.

Kauppa- ja teollisuusministeriön (KTM) kansliapäällikkö 1992–1998. KTM:n kauppaosaston ylijohtaja 1991–1992. KTM:n kauppaosaston hallitusneuvos 1985–1991. Ulkoasiainministeriön kauppapoliittisen osaston lähetystöneuvos 1984–1985. KTM:n kauppaosaston nuorempi hallitussihteerit 1981–1984.

Fortum Oyj:n hallituksen päätoiminen puheenjohtaja 1998–2003.

Solidium Oy:n hallituksen puheenjohtaja. Danisco A/S:n hallituksen varapuheenjohtaja. The European Renaissance Fund Limitedin hallituksen jäsen.

Keskuskauppakamari, talouspoliittisen valiokunnan jäsen. Suomalais-venäläisen kauppakamariyhdistys SVKK ry:n puheenjohtaja.

Nokia Renkaat Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 2003–.

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman toimitusjohtaja 1.6.2004 alkaen. Orionin B-osakkeita 400 kpl.

OSOITTEET

Orion-yhtymä Oyj

Orionintie 1 A, 02200 Espoo
 PL 65, 02101 Espoo
 Vaihde 010 4291
 Fax 010 429 2801
 etunimi.sukunimi@orion.fi
 www.orion.fi
 Y-tunnus 0112283-5

Orion Pharma

Orionintie 1, 02200 Espoo
 PL 65, 02101 Espoo
 Vaihde 010 4291
 Fax 010 429 3815
 etunimi.sukunimi@orionpharma.com
 www.orionpharma.com

Orion Pharma Suomi-talo
 Kalkkipellontie 2, 02600 Espoo
 PL 400, 02601 Espoo
 Vaihde 010 4291
 Fax 010 429 3630

Orion Pharma Tampereen toimitila
 Biokatu 10, 33520 Tampere
 Vaihde 03 225 0200
 Fax 03 225 0250

Eläinlääkkeet

Tengströminkatu 8, 20360 Turku
 PL 425, 20101 Turku
 Vaihde 010 42992
 Fax 010 429 7771

Lääkeainetuotanto

Fermion Oy

Koivu-Mankkaan tie 6 A
 02200 Espoo
 PL 28, 02101 Espoo
 Vaihde 010 4291
 Fax 09 452 1764

Hangon tehdas

Orioninkatu 2, 10900 Hanko
 PL 50, 10901 Hanko
 Vaihde 010 428 311
 Fax 010 428 3223

Oulun tehdas

Lääketehtaantie 2, 90650 Oulu
 Vaihde 010 428 311
 Fax 010 428 3429

Lääkevalmistetuotanto

Espoon tehdas
 Orionintie 1, 02200 Espoo
 PL 65, 02101 Espoo
 Vaihde 010 4291
 Fax 010 429 3131

Turun tehdas

Tengströminkatu 8
 20360 Turku
 PL 425, 20101 Turku
 Vaihde 010 42992
 Fax 010 429 7547

Kuopion tehdas

Volttikatu 8, 70700 Kuopio
 PL 1780, 70701 Kuopio
 Vaihde 010 428 611
 Fax 010 428 6444

Ulkomaiset markkinointiyhtiöt

Orion Pharma AB
 Djupdalsvägen 7
 P.O. Box 334
 SE-19230 Sollentuna
 Sweden
 Vaihde +46 8 623 6440
 Fax +46 8 623 6480

Orion Pharma AS
 Ulvenveien 84
 P.O. Box 52 Økern
 NO-0508 Oslo
 Norway
 Vaihde +47 22 887 300
 Fax +47 22 653 378

Orion Pharma A/S
 Møllevvej 9 A
 DK-2990 Nivå
 Denmark
 Vaihde +45 4912 6600
 Fax +45 4912 6612

Orion Pharma GmbH
 Notkestrasse 9, D-22607 Hamburg
 Germany
 Vaihde +49 40 899 6890
 Fax +49 40 899 68996

Orion Pharma AG
 Untermüli 11, CH-6300 Zug
 Switzerland
 Vaihde +41 41 767 4090
 Fax +41 41 767 4099

Orion Pharma Kft.
 Katóna József u. 14, FSZT. 4
 H-1137 Budapest
 Hungary
 Vaihde +36 1 239 9095
 Fax +36 1 239 9096

Orion Pharma (Ireland) Ltd.
 c/o Allphar Services Ltd.
 Belgard Road, Tallaght, Dublin 24
 Ireland
 Vaihde +353 1 404 1600
 Fax +353 1 404 1699

Orion Pharma (UK) Ltd.
 1st Floor - Leat House
 Overbridge Square
 Hambridge Lane, Newbury
 Berkshire RG14 5UX
 UK
 Vaihde +44 1635 520 300
 Fax +44 1635 520 319

Orion Pharma R&D Nottingham
 2-4 Weekday Cross
 Fletcher Gate, Nottingham NG1 2GB
 P.O. Box 6792
 Nottingham NG1 1AH
 UK
 Vaihde +44 115 9487 130
 Fax +44 115 9487 139

Orion Pharma S.A.
 85, rue Edouard Vaillant
 F-92300 Levallois-Perret
 France
 Vaihde +33 1 5874 6868
 Fax +33 1 5874 6869

Orion Pharma, Inc.
 25 A Vreeland Road, Suite 100
 Florham Park, NJ 07932
 USA
 Vaihde +1 973 377 1444
 Fax +1 973 377 8814

Orion Pharma
 Laisver pr. 75, 2022 Vilnius
 Lithuania
 Vaihde +370 5 268 8482
 Fax +370 5 268 8481

Orion Pharma Eesti Oü
 Saku tn. 8, Tallinn 11314
 Estonia
 Vaihde +372 6 515 153
 Fax +372 6515 153

Edustustot

Orion Corporation Representative office in Moscow
 Lyusinovskaya Street 36
 Building 1
 115093 Moscow
 Russia
 Vaihde +7 095 363 5071
 Fax +7 095 363 5074

Orion Corporation Representative office in St. Petersburg
 Per. Boytsova 7
 Office 208, 2nd floor
 190068 St. Petersburg
 Russia

Orion Corporation Representative office in Latvia
 Bauskas iela 58-244, Riga, LV-1004
 Latvia
 Vaihde +371 745 5563
 Fax +371 745 5564

Orion Corporation Representative**Office in Kiev**

Sholudenko ul 3
Business Center, office 309
01135 Kiev
Ukrain
Vaihde +380 44 230 4721
Fax +380 44 230 4722

**Orion Corporation Representative
office in Prague**

Kykalova 1, 140 02, Prague 4
Czech Republic
Vaihde +420 2 2213 59043
Fax +420 2 2213 5910

**Orion Corporation Representative
Office in Poland**

Ul. Parandowskiego 19
01-699 Warsaw
Tel.Fax +48 22 8 333 177,
+48 22 8 321 036,
+48 22 8 321 037

Oriola

Orionintie 5, 02200 Espoo
PL 8, 02101 Espoo
Vaihde 010 42999
Fax 010 429 3415
etunimi.sukunimi@oriola.com
www.oriola.fi

Tytäryhtiöt**KD Tukku Oy**

Robert Huberin tie 7 A
01510 Vantaa
Vaihde 09 4153 6300

Paikallistukkuliikkeet**Oriola Oy/Kuopio**

Volttikatu 7
70700 Kuopio
Vaihde 010 428 610
Fax 010 428 6230

Oriola Oy/Oulu

Iskontie 3
90550 Oulu
Vaihde 010 428 810
Fax 010 428 8220

Oriola Oy/Seinäjäki

Teollisuustie 18
60100 Seinäjäki
Vaihde 010 428 710
Fax 010 428 7230

Ulkomaiset tytäryhtiöt**As Oriola**

Saku 8, 11314 Tallinn
Estonia
Vaihde +372 6 515 100
Fax +372 6 515 111

SIA Oriola Riga

Dzelzavas iela 120 M, LV-1021 Riga
Latvia
Vaihde +371 7 802 450
Fax +371 7 802 460

UAB Oriola Vilnius

Laisves pr. 75, 2022 Vilnius
Lithuania
Vaihde +370 5 2688 401
Fax +370 5 2688 400

Oriola AB

Gårdsfogdevägen 2, S-16102 Bromma
Sweden
Vaihde +46 8 799 8200
Fax +46 8 799 8282

Oriola A/S

Djursvang 7 B, DK-2620 Albertslund
Denmark
Vaihde +45 46 901 400
Fax +45 46 901 405

Kronans Droghandel

Fibervägen Solsten
S-435 33 Mölnlycke
Box 252, S-435 25 Mölnlycke
Sweden
Vaihde +46 31 887 000
Fax +46 31 338 5580
info@kronans-droghandel.se
www.kronans-droghandel.se

Orion Diagnostica

Koivu-Mankkaan tie 6 B
02200 Espoo
PL 83
02101 Espoo
Vaihde 010 42 995
Fax 010 429 2794
orion.diagnostica@oriondiagnostica.fi
www.oriondiagnostica.fi

Orion Diagnostica AB

Industrigatan 8, SE-619 33 Trosa
Sweden
Vaihde +46 156 53 360
Fax +46 156 17 355
info@oriondiagnostica.se
www.oriondiagnostica.se

Orion Diagnostica as

Solbråveien 43
NO-1383 Asker
Norway
P.O. Box 321
NO-1372 Asker
Norway
Vaihde +47 6678 5630
Fax +47 6678 5659
firmapost@oriondiagnostica.no
www.oriondiagnostica.no

Orion Diagnostica Danmark A/S

Ndr. Strandvej 119 A
DK-3150 Hellebæk
Denmark
Vaihde +45 49 755 050
Fax +45 49 755 055
orion@oriondiagnostica.dk
www.oriondiagnostica.dk

SANASTO

Alkuperälääke Lääkeyhtiön omaan molekyyliölöydökseen ja lääkekehitykseen perustuva patentoitu valmiste eli lääke. Patentin rauetua (yleensä 20 v) sitä voivat alkaa valmistaa ja myydä rinnakkaislääkevalmistajatkin. Patenttilainsäädäntö turvaa uuden lääkemolekyylin kehittäjän oikeudet ja kehitystyön taloudellisen kannattavuuden.

Antagonisti Vastavaikuttajalääke, lääkeaine, joka estää toisen lääkeaineen vaikutusta.

EMEA Euroopan lääkeviranomainen, European Medicinal Evaluation Agency, myöntää mm. myyntiluvat EU-alueelle.

Faasi Vaihe; tutkimus- ja tuotekehityksen sanastoa kliinisen tutkimuksen eri vaiheista.

FDA Yhdysvaltain lääkeviranomainen, Food and Drug Administration, myöntää mm. myyntiluvat Yhdysvaltojen alueelle.

Geneerinen substituoitio Lääkevaihto; lain Suomeen tuoma uudistus 1.4.2003, joka oikeuttaa potilaan halutessaan saamaan apteekista reseptiin kirjoitettua lääkettä halvempaa vaihtoehtoista valmistetta.

GCP Good Clinical Practices; hyvät kliinisen tutkimuksen tavat.

GMP Good Manufacturing Practices; hyvät valmistustavat.

GLP Good Laboratory Practices; hyvät laboratoriotyötavat.

Halpalääke Rinnakkaisvalmiste, joka usein valmistetaan ja pakataan ns. alhaisen työvoimakustannusten maissa ja maahan-tuoja on useimmiten muu kuin suomalainen lääkeyhtiö.

Indikaatio Hoidon aihe, lääkkeen käyttöaihe, johon lääke on hyväksytty.

Kliininen tutkimus Lääkärin suorittama potilaan tutkiminen, potilaisiin kohdistuva tieteellinen tutkimus.

Kontrolloitu kliininen tutkimus Prospektiivinen tutkimus, jossa verrataan ilman satunnaistamista muodostettujen ryhmien erilaisten hoitojen tuloksia.

Käsikauppa Reseptivapaiden tuotteiden kauppa; itsehoitotuotteet apteekissa.

Levodopa Parkinsonismilääkkeenä käytetty dopamiinin esiaste (dopan isomeeri). Yli 40 vuotta maailmalla käytössä olleen hoidon vaikuttavan lääkeaineen nimi Parkinsonin taudissa.

OTC Over the counter; itsehoitotuotteet.

POC Point of Care, lähitestaus.

POU Point of Use, hygienia-testaus.

Pre-wholesale Tukkukauppa hoitaa lääkeyhtiön vientijakelun väliarastoinnin ja hoitaa vientitoimitukset.

Reseptori Reseptori on eräänlainen "tarttuja" tai vastaanotin, solun osa, joka on erilaistunut reagoimaan tiettyntyyppisiin ärsykkeisiin tai johon toisesta solusta vapautunut välittäjäaine vaikuttaa.

Rinnakkaislääke/rinnakkaisvalmiste Lääkevalmiste, joka sisältää samaa vaikuttavaa lääkeainetta kuin alkuperäisvalmiste ja jonka vahvuus ja lääkemuoto ovat samat kuin vastaavassa alkuperäisvalmisteessä. Apuaineissa ja valmistuksessa voi olla eroja (esim. laktoosi, liivate) alkuperäisvalmisteeseen verrattuna. Biologinen samanarvoisuus on osoitettu.

Rinnakkaistuontivalmiste Alkuperävalmiste, jonka rinnakkaismaahantuoja tuo maahan ilman alkuperävalmistajan lisenssiä. Rinnakkaistuotaja ostaa alkuperävalmisteen toisen EU-maan lääketukkuyrityksestä ja se sen toiseen maahan tai ostaakseen samaa tuotetta halvemmalla kuin alkuperäisvalmistaja. Rinnakkaistuontivalmisteella ei tarvitse välttämättä olla samaa kaupanimeä kuin suoratuodulla ja tuote voidaan pakata uudelleen. Rinnakkaistuodun valmisteen kaupanimen saa vaihtaa toiseksi, joten sisäpakkauksessa voi esiintyä kaksi eri kaupanimeä. Uudelleenpakkaus voidaan tehdä ainoastaan lääketehaassa, joka on saanut luvan lääkkeiden teolliseen valmistamiseen.

Sokkoutettu tutkimus Lääketutkimuksen kliinisen vaiheen 3:ssa tutkitaan lääkettä jo tuhansissa potilaissa ja tutkimukset ovat sokkoutettuja eli potilaat, lääkärit sekä tutkimuksen toimekiantajat eivät tiedä kuka saa tutkittavaa lääkettä ja kuka vertailuhoitoa tai lumelääkettä.

Tunnustamismenettely MRP-menettely, Mutual Recognition Procedure, viranomaisten tunnustamismenettely.

SISÄLTÖ

4	Tietoja osakkeenomistajille
6	Keskeistä Orion-konsernissa vuonna 2003
8	Hallituksen toimintakertomus
19	Tuloslaskelma
20	Tase
22	Rahoituslaskelma
25	Tilinpäätöksen liitetiedot
35	Osakkeet ja osakkeenomistajat
40	Osakekohtaiset tunnusluvut 1999–2003
41	Orion-konsernin taloudellinen kehitys 1999–2003
42	Tunnuslukujen laskentaperusteet
43	Voitonjakoehdotus
44	Tilintarkastuskertomus
45	Konserni vuosineljänneksittäin 2002-2003
46	Orion Pharma
49	Oriola
50	KD
51	Orion Diagnostica
52	Orion-konsernin hallinnointiperiaatteet
55	Orion-yhtymä Oyj:n hallitus
56	Orion-konsernin johto
58	Orion-konsernin tulosyksiköiden johto

TIETOJA OSAKKEENOMISTAJILLE

Varsinainen yhtiökokous 2004 maanantaina 22.3.2004

Orion-yhtymä Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään maanantaina 22.3.2004 klo 17.00 Marina Congress Centerissä Helsingin Katajanokalla, osoite Katajanokanlaituri 6, 00160 Helsinki.

Kokouksessa käsitellään:

1. Yhtiöjärjestyksen 10 §:n mukaan varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat
2. Hallituksen esitykset yhtiökokoukselle sen mukaisesti kuin yhtiökokouskutsussa ilmoitetaan.

Kutsu Orion-yhtymä Oyj:n varsinaiseen yhtiökokoukseen 22.3.2004 on lähetetty osakkaille postitse. Lisäksi se on julkaistu Helsingin Sanomissa lauantaina 14.2.2004. Kutsu pidetään nähtävillä yhtiökokouspäivään asti myös yhtiön kotisivulla osoitteessa www.orion.fi.

Ilmoittautuminen yhtiökokoukseen

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittaa osallistumisestaan yhtiölle viimeistään keskiviikkona 17.3.2004 ennen klo 15.00. Ilmoittautuminen pyydetään tekemään kirjallisesti osoitteella Orion-yhtymä Oyj, Osakeasiat, PL 65, 02101 Espoo, puhelimitse 010 429 3719 (Maarit Lönnberg) tai 010 429 4685 (Sirkku Markula), telefaxilla numeroon 010 429 2801 tai internetissä yhtiön kotisivulla osoitteessa www.orion.fi noudattaen siellä annettuja ohjeita. Kirjeitse tai internetin välityksellä ilmoittauduttaessa ilmoittautumisen on oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan ennakoilmoittautumisen yhteydessä.

Osingonmaksu

Mikäli yhtiökokous hyväksyy hallituksen ehdotuksen voitonjaoksi 31.12.2003 päättyneeltä tilikaudelta, osinko 1,60 euroa osakkeelta maksetaan sille, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä 25.3.2004 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön omistajaluetteloon. Osingon maksupäivä on 1.4.2004. Osakkeenomistajille, jotka eivät ole siirtäneet osakekirjoaan arvo-osuusjärjestelmään osingonjaon täsmäytyspäivään mennessä, osinko maksetaan vasta osakkeiden arvo-osuusjärjestelmään siirtämisen jälkeen.

Orion-yhtymä Oyj:n julkaisuaikataulu 2004

Osavuosikatsaus 1–3/2004 tiistai 18.5.2004 klo 8.30

Osavuosikatsaus 1–6/2004 tiistai 10.8.2004 klo 8.30

Osavuosikatsaus 1–9/2004 tiistai 9.11.2004 klo 8.30

Orion-lehti osakkeenomistajille ilmestyy toukokuussa, syyskuussa ja joulukuussa 2004.

Taloudelliset katsaukset ja Orion-lehti julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Vuosikertomus sekä Orion-lehti postitetaan osakkaille Arvopaperikeskuksen ylläpitämän osakasrekisterin mukaisiin osoitteisiin. Tiedotteet ja katsaukset julkaistaan myös konsernin kotisivulla www.orion.fi. Muut kuin osakkaat voivat rekisteröityä julkaisujen tilaajaksi Orion-yhtymä Oyj:n kotisivulla olevan tilauslomakkeen avulla. Julkaisuja voi tilata myös Orionin konserniviestinnästä puhelimitse, sähköpostitse tai kirjeitse:

Orion-yhtymä Oyj
Viestintä
PL 65
02101 Espoo
Puh. 010 429 3504/Minna Lyhykäinen
Fax 010 429 4435
corpcom@orion.fi

Osakkaiden osoitteenmuutokset

Osakkeenomistajien tulee ilmoittaa osoitteenmuutoksistaan kaikkiin niihin arvo-osuusrekistereihin, joissa osakkeenomistajalla on arvo-osuustilejä.

Sijoittajasuhteiden yhteyshenkilöitä Orion-konsernissa

Anne Allo
Johtaja, sijoittajasuhteet
Puh. 010 429 3735
anne.allo@orion.fi

Jari Karlson
Talousjohtaja
Puh. 010 429 2883
jari.karlson@orionpharma.com

Dosentti Aino Takala
Johtaja, Ydinterapia-alueet, Orion Pharma
Puh. 010 429 4503
aino.takala@orionpharma.com

Arvioita Orionista sijoituskohteena saa mm. seuraavista pankeista ja pankkiiriliikkeistä:

Alfred Berg Finland Oy/ABN Amro
www.alfredberg.fi

Evli Securities
www.evlinet.com

BNP Paribas
www.bnpparibas.com

FIM Pankkiiriliike
www.fim.com

Conventum Securities
www.conventum.fi

Handelsbanken Securities
www.handelsbanken.se

Danske Securities
www.danskecurities.com

Mandatum Stockbrokers
www.mandatum.fi

D. Carnegie AB Finland
www.carnegie.fi

Nordea Securities
www.nordeasecurities.com

Enskilda Securities
www.enskilda.se

Opstock Securities
www.opstock.fi

Ylläpidämme päivitettyä tiedostoa analytikoista kotisivulla www.orion.fi.
Orion ei vastaa analytikoiden esittämistä mielipiteistä.

KESKEISTÄ ORION-KONSERNISSA VUONNA 2003

Uusi Parkinson-lääke Stalevo markkinoille

Vuoden suurin ilonaihe Orionissa oli Orion Pharman kehittämä uusi Parkinsonin taudin alkuperälääke Stalevo, joka sai myyntiluvat Yhdysvalloissa ja EU:ssa. Markkinointikumppani Novartis toi tämän uuden, optimoidun levodopa-hoidon markkinoille Yhdysvalloissa syyskuussa. Orion toi sen apteekkeihin omalla myyntialueellaan Euroopassa marraskuussa. Stalevolla on edellytykset kasvaa myynniltään Orion Pharman suurimmaksi tuotteeksi. Sillä on Comtess/Comtan -lääkkeen tavoin entakaponin patenttisuoja vuoteen 2012 asti. Stalevo vahvistaa Orion Pharman asemaa Parkinson-lääkkeiden kehittäjänä ja valmistajana. Yhtiön keskushermostolääkkeiden tuoteisto täydentyi huomattavalla tavalla peruslääke levodopan tultua Stalevon peruskomponenttina mukaan tuoteohjelmaan.

Orion Pharmassa tavoiteohjelma toiminnan tehostamiseksi

Vuoden 2003 alun tapahtumat asettivat muutoshasteita etenkin tulosityksikkö Orion Pharmalle. Sen toimintaedellytyksiin vaikuttaneita seikkoja olivat erityisesti seuraavat:

- * Eduskunnassa vuoden 2002 lopussa vahvistettu, huhtikuun 2003 alussa voimaan astunut patenttisuojattomia reseptilääkkeitä koskeva laki lääkevaihdoista. Sen mukaan potilaalla on halutessaan oikeus saada apteekista reseptiin kirjoitettua lääkettä halvempi vaihtokelpoinen valmiste. Tämä merkitsi suurta muutosta Suomen kilpailutilanteeseen.
- * Ahdistuneisuuteen tutkitun deramsiklaanin tutkimusohjelma päätettiin helmikuussa lopettaa tulosten osoitettua lääkeaihion tehon riittämättömäksi.
- * Edellisvuonna vireille pantuihin suunnitelmiin erillisen lääketutkimusyhtiön perustamiseksi ei löytynyt Orionia tyydyttävää ratkaisua, joten yhtiö päätti luopua hankkeesta.

Orion Pharmassa arvioitiin tilanne, strategia ja panostukset uudelleen ja käynnistettiin nopeasti koko toiminnan kattava tavoiteohjelma heikentyneen tuloskehityksen kääntämiseksi ja kustannusrakenteen muuttamiseksi muutuneiden näkymien edellyttämälle tasolle. Tavoitteeksi asetettiin 20 prosentin liikevoittotaso vuoden 2005 lopulla.

Toimintatapoja muutettiin perusteellisesti, toimintoja karsittiin ja tiivistettiin. Tuotevalikoimaa ja tutkimusmenojen kohdennusta tarkistettiin, Tanskan hormonivalmistetehdas lopetettiin ja kaikki lääkevalmistus keskitettiin Suomeen. Organisaatiota uudistettiin ja resursseja sopeutettiin. Henkilöstömäärän vähentäminen noin 400:llä oli oleellinen mutta ei ainoa kustannusten säästökeino. Toimenpideohjelman myönteiset tulosvaikutukset näkyvät jo vuoden 2004 aikana.

Simdax suurin lääketutkimuksen kohde

Orion Pharman tutkimus- ja tuotekehitysmenot olivat 81,4 miljoonaa euroa ja niiden suhteellinen osuus tulosityksikön liikevaihdosta oli 17 %. Kuluja vähennettiin kahden aiemman vuoden poikkeuksellisen korkealta tasolta tavoitteellisesti fokuoimalla projekteja ja resursseja uudelleensuunnatun tuote- ja tutkimusstrategian mukaisesti. Alkuperälääkkeiden kliinisessä tutkimuksessa Orion Pharma keskittyi entakaponin, levosimendaanin, eläinrauhotteiden ja hormonihoidojen jatkokehitykseen. Sydänlääke Simdaxin (levosimendaani) 3. vaiheen kliininen tutkimusohjelma oli ja on edelleen suurin hanke. Yhdysvalloissa, Australiassa ja Euroopassa meneillään olevat, yhteensä 1 300 potilasta käsittävät Revive ja Survive -osatutkimukset tähtäävät myyntilupapäätöksiin vuonna 2006.

Lääkevaihdonenettely kiristi hintakilpailua

Orion Pharman soveltama tuotestrategia onnistui erinomaisesti Suomen lääkevaihdonenettelyn ensimmäisenä voimassaolovuonna: Orionin valmiste sisältyi kaikkiin keskeisiin vaihtokelpoisten lääkkeiden kategorioihin, ja niin lääkäreiden, apteekkien kuin kuluttajienkin luottamus Orionin valmisteisiin säilyi vahvana. Orionilla oli suurin markkinaosuus Suomen geneeristen reseptilääkkeiden myynnistä, 11,5 %.

Lääkevaihdonenettely on selvästi lisännyt kustannuspaineita myös Tukkukaupan yksiköille, Oriolalle ja KD:lle. Toiminnan tehokkuus on entistäkin tärkeämpi avaintekijä kustannusten hallinnassa. Tavaravirrat ovat entisen suuruiset mutta niiden laskutusvolyymit ovat madaltuneet. Tämä kaventaa lääkejakelijan saamaa palkkiota.

Julkisen sektorin asettamat tavoitteet lääkevaihdonenettelylle täytyivät: Kansaneläkelaitoksen maksamien lääkekorvausten kasvutahti hidastui.

Tukkukaupassa vahva markkinaosuus

Orion-konserniin kuuluvat lääketukkukaupat Oriola ja KD ovat markkina-alueillaan vahvoja toimijoita: Oriolan ja siihen kesällä liitetyn KD Tukun yhteenlaskettu markkinaosuus Suomen lääkejakelusta oli vuoden lopulla noin 60 %. KD:llä oli 49 prosentin osuudellaan Ruotsissa tasavahva markkina-asema kilpailijaansa nähden.

Noiron myynnin jälkeen konserni keskittyy terveydenhoitoon

Orion-konsernin rakenne muuttui merkittäväällä tavalla, kun kosmetiikkayksikkö Noiro myytiin lokakuussa. Yrityskaupan jälkeen Orion-konserni muodostuu puhtaasti terveydenhoidon sektoreita palvelevista liiketoiminnoista. Noiron liikevaihto on vuositasolla noin 135 miljoonaa euroa ja sen palveluksessa on noin 700 henkilöä.

KD Tukku siirtyi heinäkuussa KD:ltä Oriolan omistukseen ja sen toimintoja ollaan nyt yhdistämässä Oriolaan.

Vuoden lopulla yhtiöitettiin Orion Diagnostican ja Fermionin liiketoiminnot, ja yksiköt alkoivat toimia osakeyhtiöinä vuoden 2004 alusta lukien. Fermion Oy kuuluu operatiivisesti edelleen tulossyksikkö Orion Pharmaan.

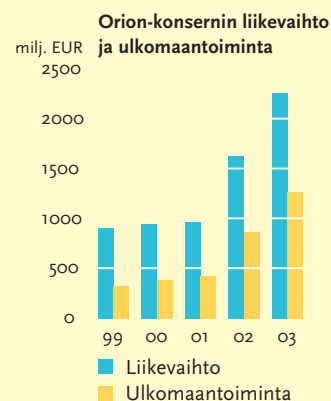
Konsernin liikevaihtoa kasvatti tukkukauppa. Tulos pieni, mutta vahva vakavaraisuus säilyi

Orion-konsernin liikevaihto kasvoi edelleen voimakkaasti. Tämä johtui edellisvuonna tehdyn yritysoston lisäämästä tukkukauppaliiketoiminnasta, johon ruotsalainen KD sisältyi nyt koko vuoden ajalta.

Liikevoitto pieni edellisvuotisesta odotetusti. Osakekohtainen tulos oli 0,98 euroa. Yhtiön vakavaraisuus säilyi vahvana: omavaraisuusaste oli 49,4 %.

Osinkoja maksettiin kahdesti

Orionin osakkeenomistajat saivat vuoden aikana kahdesti osinkoja: keväällä maksetun 0,93 euron lisäksi yhtiö maksoi vuoden lopulla 1,50 euron suuruisen lisäosingon osaketta kohden vuodelta 2002. Osingonjakosuhteeksi tuli näin 261 %.

Keskeisiä lukuja Orion-konsernista

milj. EUR	2003	2002	Muutos, %
Liikevaihto	2 261,5	1 628,6	+38,9 %
Liikevoitto	89,9	97,5	-7,8 %
% liikevaihdosta	4,0 %	6,0 %	
Voitto ennen satunnaisia eriä ja veroja	89,0	99,1	-10,2 %
% liikevaihdosta	3,9 %	6,1 %	
T&TK-panostus	85,9	109,5	-22 %
Bruttoinvestoinnit	41,9	155,6	-73 %
% liikevaihdosta	1,9 %	9,6 %	
Taseen loppusumma	1 226,7	1 409,8	-13,0 %
Omavaraisuusaste, %	49,4 %	48,9 %	
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	-10,8 %	-9,1 %	
Korollinen vieras pääoma	76,4	134,2	-43,1 %
Koroton vieras pääoma	549,2	589,2	-6,8 %
Rahoitusarvopaperit, rahat ja pankkisaamiset	139,5	194,9	-28,4 %
Henkilöstömäärä vuoden lopussa, henkilöä	4 690	5 826	-19,5 %
Osakekohtainen tulos, EUR	0,98	0,93	+ 6,2 %
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	8,45	9,82	-14,0 %
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. EUR	1 131,9	1 423,0	-20,1 %
Sijoitetun pääoman tuotto ennen satunnaisia eriä ja veroja	13,2 %	13,8 %	
Oman pääoman tuotto verojen jälkeen	11,5 %	9,4 %	

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Konsernin rakenne

Orion-konserniin sisältyivät tilikaudella 2003 seuraavat tulosyksiköt:

lääkkeitä kehittävä, valmistava ja markkinoiva **Orion Pharma**, lääkkeiden jakeluun ja tukkukauppaan erikoistuneet **Oriola** ja **KD** (Kronans Droghandel), jotka yhdessä muodostavat **Tukkukaupparyhmän**, diagnostiikkaa kehittävä, valmistava ja markkinoiva **Orion Diagnostica** sekä konserniin 30.9. asti kuulunut kosmetiikkayksikkö **Noiro**.

KD-alakonserni on kuulunut Orion-konserniin (69,3 %) 1.7.2002 lukien. KD:n suomalaisen tytäryhtiön, KD Tukku Oy Ab:n luvut sisältyvät Oriolan lukuihin 1.7.2003 lukien.

Markkinatilanne

Maailman lääkemarkkinat vuonna 2003 olivat yli 450 mrd USD. Kasvutahti on hidastumassa, ja 13 suurimman markkinan painotettu kasvu 12 kk:n kaudella 12/2002–11/2003 oli 8 % valuuttakurssit vakioituina. Näiden maiden osuus koko maailman lääkemarkkinoista on noin 75 %. Suuret markkinat kehittyivät seuraavasti:

Yhdysvallat	+10 %
Euroopan 5 suurinta	+6 %
Japani	+3 %
Latinalainen Amerikka, 3 suurinta	+2 %
Australia ja Uusi Seelanti	+7 %

Yhdysvallat oli suurin yksittäinen lääkemarkkina yli 200 mrd. USD:n myynnillään ja se myös kasvoi nopeimmin. Euroopassa on suuria maakohtaisia eroja: Espanja kasvoi 12 %, Iso-Britannia 9 %, Saksa 6 %, Ranska 5 % ja Italia 2 %. Useissa maissa lääkemyynin kasvuvauhti on saatu hidastumaan valtioiden toimenpitein.

Suomessa lääkekustannusten kasvuvauhtia hillitsee huhtikuussa voimaan astunut, patenttisuojaattomia reseptilääkkeitä koskeva lääkevaihtomenettely (geneerinen substituuio). Vuonna 2003 lääkemyynin kasvu oli 6,3 %, kun useina aiempina vuosina se on ollut yli 10 %. Orion Pharaman markkinaosuus Suomen lääkemyynistä oli 10,8 % ja Oriolan ja KD Tukun yhteenlaskettu osuus lääkejakelesta 60 %. Ruotsissa, missä lääkevaihtomenettely otettiin käyttöön puoli vuotta aiemmin kuin Suomessa, lääkemarkkinat kasvoivat vain 1,9 %, kun kasvu vuonna 2002 oli vielä 6,9 %. Osa markkinoiden kasvun hidastumisesta johtui myös eräiden menekiltään suurten lääkkeiden hinnanalennuksista niiden patenttien rauettua ja geneerisen kilpailun alettua. KD:n osuus Ruotsin lääkejakelesta oli 49 %.

Yhdysvaltojen lääkeviranomaisen FDA myönsi vuonna 2003 myyntiluvan yhteensä 21:lle kemialliseen molekyylikeksintöön perustuvalle uudelle alkuperälääkkeelle. Edellisvuonna niitä hyväksyttiin markkinoille vain 16. Lisäksi FDA:n hyväksynnän sai 13 bioteknologiaan perustuvaa uutta lääketta. EU-maiden lääkeviranomaisen EMEA myönsi myyntiluvan yhteensä vain 19 uudelle alkuperälääkkeelle, joista 3 kuului bioteknisiin lääkkeisiin. Edellisvuonna EU:n laajuisen myyntiluvan sai 40 uutta lääkekeksintöä, joista bioteknisiä oli 17.

Euroopan parlamentti hyväksyi joulukuussa suuren määrän ns. G-10 -työryhmässä valmisteltuja uudistuksia EU-lainsäädäntöön. Säädökset koskevat muun muassa lääkkeiden jakelua ja saatavuutta, hinnoittelua, lääkkeiden myyntilupamenettelyjä ja dokumentaatio suojaa. Uudistuksilla pyritään mm. hillitsemään lääkekustannusten kasvua ja harmonisoimaan jäsenmaiden kansallisen lainsäädännön eroavuuksia. Yhtenä keskeisenä tavoitteena on myös parantaa eurooppalaisen lääketeollisuuden kilpailukykyä uusien innovatiivisten lääkkeiden kehittämisessä ja varmistaa toimintaedellytykset vahvalle eurooppalaiselle lääketeollisuudelle, potilaiden parhaaksi. Muutosten voimaantuminen edellyttää vielä jäsenmaiden kansallista lainsäädäntöä.

Yhdysvalloissa vahvistettiin marraskuussa reseptilääke-etuuksia koskeva Medicare-lakiuudistuspaketti. Uudistusten avulla pyritään lisäämään ensisijaisesti vanhusten ja vammaisten mahdollisuuksia saada tarkoitukseenmukaista lääketeitoa. Tavoitteena on myös hillitä lääkekustannusten nopeaa kasvua edistämällä geneeristä kilpailua.

Liikevaihto

Konserni. Orion-konsernin liikevaihto vuonna 2003 oli 2 261,5 milj. EUR (1 628,6 milj. EUR vuonna 2002) ja se kasvoi 38,9 % edellisvuodesta. Kasvusta noin 613 milj. EUR johtui konserniin 1.7.2002 liitetystä Kronans Droghandel -konsernista. Valuuttakurssien muutokset, etenkin US-dollarin arvon heikkeneminen euroon nähden, laskivat konsernin liikevaihtoa 15,2 milj. EUR, josta Orion Pharman osuus oli 14,4 milj. EUR. Ruotsin kruunun kurssivaihtelut paransivat KD:n euromääräistä liikevaihtoa 2,5 milj. EUR.

Orion Pharma. Orion Pharman liikevaihto 479,8 (483,0) milj. EUR oli ennakoitun mukaisesti lähellä vertailuvuoden tasoa. Omaan tutkimukseen perustuvien tuotteiden osuus liikevaihdosta oli 164,6 (160,9) milj. EUR eli 34 %. Markkinointisopimuksien perusteella yhteistyökumppaneilta saadut etappimaksut olivat yhteensä 25,3 (18,4) milj. EUR, ja ne liittyivät uudelle Parkinson-lääkkeelle, Stalevolle myönnettyihin Yhdysvaltojen ja EU:n myyntilupiin.

Orion Pharman liikevaihdosta oman myyntiverkoston kautta syntyi 292 (305) milj. EUR, josta 176 (185) milj. EUR Suomessa. Kotimaan markkinaosuus oli 10,8 % (11,7 %). Lääkevaihtomenettely johti kovaan hintakilpailuun Suomessa. Kuten oli odotettavissakin, geneeristen reseptilääkkeiden yksikkömääräiset myyntivolyymit kasvoivat ja euromääräinen kokonaismyynni laski. Orion Pharman tuotteet olivat monipuolisesti edustettuina vaihtokelpoisten tuotteitten valikoimassa ja niiden osuus vaihtokelpoisten reseptilääkkeitten euromääräisestä apteekkimyynnistä oli myös suurin, noin 11,5 %, ja yksikkömääräisestä volyymistä noin 25,5 %. Orion Pharman kotimaan ihmislääkkeiden myyntituloista lääkevaihtomenettely leikkasi noin 4 %.

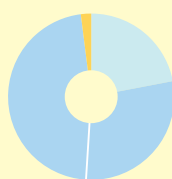
Tukkukaupparyhmän sisällä toteutettiin useita Oriolan ja KD:n toimintojen koordinointi- ja kehityshankkeita synergioiden aikaansaamiseksi. KD Tukku siirtyi heinäkuun alussa Oriolan omistukseen ja yhtiöiden toimintojen yhdistäminen on meneillään. Lääkevaihtomenettelyn aiheuttamat hinta- ja kustannuspaineet ovat voimistuneet sekä Ruotsin että Suomen lääketukkukaupassa. Yksittäisten lääkeyhtiöiden myynnin muutokset vaikuttavat suoraan jakelijoiden laskutukseen ja jakelupalkkioon.

Oriola. Oriolan liikevaihto oli 633,5 milj. EUR ja se kasvoi 64,6 %, mihin vaikutti eniten KD Tukun osto vuoden puolivälissä ja lääkejakeleu uusien päämiessopimusten tuoma lisävolyymi. KD Tukun liikevaihto vuoden jälkipuoliskolta oli 172,0 milj. EUR.

Laskutus kuvaa lääketukkukaupan volyymin paremmin kuin liikevaihto. Laskutuksen ja liikevaihdon ero johtuu siitä, että osa päämiessopimuksista perustuu kaupintakauppaan, jossa jakelijan liikevaihdoksi luetaan vain päämiehen maksama jakelupalkkio ja varasto on päämiehen omaisuutta.

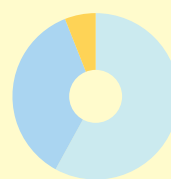
Oriolan laskutus oli 984,9 (716,4) milj. EUR ja se kasvoi edellisvuoteen verrattuna 37,5 %. KD Tukun laskutus vuoden jälkipuoliskolta oli 173,4 milj. EUR. Lääkejakeleu ja tukkukaupan laskutus oli yhteensä 850,4 milj. EUR, se kasvoi 44,5 % ja sen osuus koko Oriolan laskutuksesta oli 86 %. Laskutuksen vertailukelpoinen kasvu ilman KD Tukun vaikutusta oli 15 %. Laskutuksesta muodostui Suomessa noin 96 % ja Oriolan markkinaosuus lääkejakeleusta oli 60 %.

Laitte- ja tarviketoiminnan liikevaihto oli 122,0 milj. EUR ja se kasvoi 4,6 %. Siihen kuuluvat yksiköt Hammasväline, Sairaalaväline, Prolab ja Medion säilyttivät vahvat markkina-asemansa tuotesektoreillaan.

Liikevaihdon jakauma 2003 tulosyksiköittäin

- Orion Pharma 22 %
- Tukkukaupparyhmä 76 % (Oriola 29 %, KD 47 %)
- Orion Diagnostica 2 %

Liikevoiton jakauma 2003 tulosyksiköittäin

- Orion Pharma 58 %
- Tukkukaupparyhmä 36 %
- Orion Diagnostica 6 %

KD. KD:n liikevaihto oli 1 022,7 milj. EUR ja se pieneni 14,0 %. Lukuun sisältyi KD Tukun liikevaihto 166,5 milj. EUR vuoden ensimmäiseltä puoliskolta. KD:n laskutus oli 1 632,3 (1 738,0) milj. EUR, jossa KD Tukun laskutusta oli 168,2 milj. EUR vuoden ensimmäiseltä puoliskolta. Laskutus Ruotsissa kasvoi 3,5 %. Lääkejake- lun osuus KD:n laskutuksesta oli 92 %. KD:n markkinaosuus Ruotsin lääkejake- luksesta oli kauden lopulla edellisvuoden mukaisella tasolla 49 %.

Orion Diagnostica. Orion Diagnostican liikevaihto 35,7 (35,6) milj. EUR oli edellisvuotisen tasolla, mikä johtui eräiden ikääntyneiden tuotteiden myynnin vähenemisestä ja osin myös euroon nähden heikentyneestä US-dollarista. Painopistetuotteista tulehdustesti QuikRead ja hygieniatesti Hygicult puolestaan kasvoivat kaikilla markkinoillaan ripeästi. Tuotemyynti oman, kaikki Pohjoismaat kattavan oman tytäryhtiöverkon kautta kehittyi myönteisesti.

Noiro. Noiron liikevaihto kaudelta 1–9/2003 oli 104,7 milj. EUR (koko vuodelta 2002 se oli 135,3 milj. EUR).

Konsernin emoyhtiö Orion-yhtymä Oyj. Emoyhtiön liikevaihto oli 552,2 milj. EUR (557,7) ja se pieneni 1,0 %.

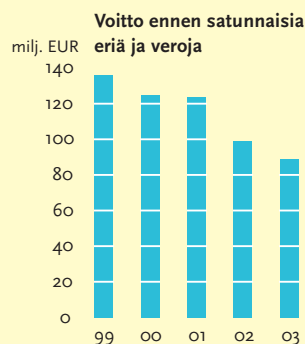
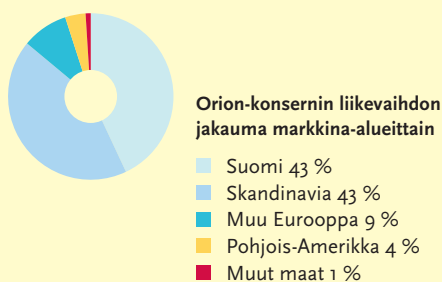
Tulos

Alkuvuoteen sisältyi tapahtumia, jotka asettivat suuria toiminnan muutoshaasteita etenkin konsernin tulonmuodostuksen kannalta keskeiselle Orion Pharmalle. Kuva lääkevaihtomenettelyn käytännöstä ja sen vaikutuksista lääkevalmistajien ja -jakelijoiden kustannus- ja tuottorakenteeseen alkoi tarkentua vasta vuoden alkukuukausina. Kun deramsiklaani-lääkkeen tutkimusohjelma jouduttiin helmikuussa lopettamaan ja tähän lääkeaihioon kohdistuneiden liiketoimintasuunnitelmien ja tulosodotuksien todettiin jäävän toteutumatta, ryhdyttiin korjaaviin toimenpiteisiin nopeasti. Huhtikuussa Orion antoi tulosvaroituksen ja tarkensi näkymiään.

Konsernin liikevoitto oli 89,9 (97,5) milj. EUR, joka oli 7,8 % vähemmän kuin edellisvuonna mutta ennakoitua parempi. Joulukuussa kirjattiin kertaluonteisia tuottoja, joiden toteutuminen varmistui vasta vuoden loppupuolella. Liikevoittoon sisältyy myös 9,2 milj. EUR kuluja, jotka liittyvät Orion Pharmassa tuloksetekokyvyn parantamiseksi tehtyihin henkilöstövähennyksiin ja tuotannon uudelleenjärjestelyihin. Vuoden viimeisellä neljänneksellä tuloskehitys parani korjaustoimenpiteiden ja kustannussäästöjen vaikutuksesta jo selvästi.

Eläkekustannukset pienensivät tarkasteluvuodelta 8,8 milj. EUR, kun Orion-yhtymän Toimihenkilöiden Eläkesäätiön omistamien Instrumentarium Oyj:n osakkeiden myyntivoitto sekä Instrumentariumin ja Orionin maksamat osingot pienensivät säätiölle maksettavaa kannatusmaksua.

Orion Pharman liikevoitto oli 47,0 (66,3) milj. EUR. Se oli 29,2 % edellisvuotista pienempi ja odotetun tasoinen. Markkinointisopimuksiin perustuvia etappimaksuja Orion Pharma sai yhteensä 25,3 milj. EUR. Ne liittyivät Parkinson-lääke Stalevon Yhdysvaltojen ja EU:n myyntilupien myöntämiseen. Orion Pharman aineettomista

hyödykkeistä tehtiin lisäpoisto 5,7 milj. EUR, joka liittyy vuonna 2002 takaisinostettuihin Ranskan markkinointioikeuksiin ja jonka perusteena on hormonikorvaustuotteiden yleisesti heikentynyt markkinatilanne.

Oriolan liikevoitto oli 20,5 (18,9) milj. EUR ja se parani 8,0 %. KD Tukun liikevoitto koko vuodelta kasvoi merkittävästi. Ilman KD Tukun vaikutusta Oriolan liikevoitto oli edellisvuotisen tasolla.

KD:n liikevoitto myös ilman KD Tukun vaikutusta parani merkittävästi. Kokonaisuudessaan se oli 10,1 (9,1) milj. EUR.

Orion Diagnostican liikevoitto ylsi jälleen hyvälle tasolle. Se kasvoi 4,3 % ja oli 5,2 (5,0) milj. EUR.

Noiron liikevoitto oli 9,1 milj. EUR, johon sisältyy Noiron liiketoimintaan liittyneitä sopimuskorvauksia ja muita tuottoja noin 2,7 milj. EUR viimeiseltä kvartaalilta.

Konsernin voitto ennen satunnaisia eriä ja veroja oli 89,0 (99,1) milj. EUR.

Konsernin tuloverot varsinaisesta toiminnasta olivat 16,9 (35,6) milj. EUR ja satunnaisista eristä 2,4 (0,7) milj. EUR. Konsernin veroaste vuonna 2003 oli poikkeuksellisen alhainen, noin 20 %, johtuen lähinnä kahdesta merkittävästä tekijästä. Emoyhtiön tulokseen kirjattiin joulukuussa 22 milj. EUR arvonalennus Ranskan tytäryhtiön Orion Pharma SA:n osakkeista yhtiön pitkäaikaisen heikon kannattavuuden vuoksi. Arvonalennus pienensi veroja 6,4 milj. EUR. Ruotsin verolainsäädännön muutoksen johdosta Kronans Droghandel AB:ssä on hyväksytty verotuksessa vähennyskelpoisiksi yhtiön Norjan toimintaan liittyneitä tappioita, jotka olivat syntyneet ennen KD:n siirtymistä Orionin omistukseen. Tämä laski konsernin vuoden 2003 veroja 7,4 milj. EUR.

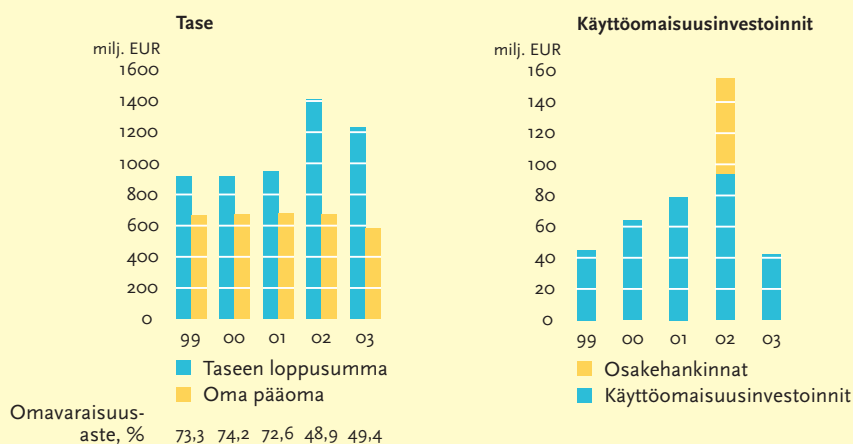
Vähemmistöosuuden voimakas kasvu johtui Kronans Droghandel AB:n tilikauden tuloksesta ja sitä parantaneista kertaluonteisista eristä, joita olivat edellä mainittu verojen pienentyminen sekä KD Tukku Oy:n myynnistä kirjattu verovapaa myyntivoitto.

Osakekohtainen tulos oli 0,98 (0,93) EUR. Osakekohtainen oma pääoma oli 8,45 (9,82) EUR. Konsernin sijoitetun pääoman tuotto ennen satunnaisia eriä ja veroja oli 13,2 % (13,8 %). Oman pääoman tuotto verojen jälkeen oli 10,5 % (9,3 %).

Rahoitustoiminnan nettokulut olivat 0,9 milj. EUR (nettotuotto 1,6 milj. EUR). Korkokulut olivat 5,0 (4,2) milj. EUR ja korkotuotot 4,8 (6,9) milj. EUR. Valuuttakursseista muodostui nettotappiota 0,1 (nettotappiota 0,7) milj. EUR ja osakesijoituksista, osinkotuotot ja käyttöomaisuusosakkeiden arvonalennukset mukaan lukien, nettotappiota 0,5 (nettotappio 0,2) milj. EUR.

Rahoitustoiminnan nettotuloksen muutos johtui vuoden 2002 suurten investointien (156 milj. EUR) aiheuttamasta rahoitusrakenteen muutoksesta ja tämän vaikutuksesta korkokuluihin ja -tuottoihin.

Satunnaisiin eriin sisältyy Noiron myymisestä saatu myyntivoitto yhteensä 8,6 milj. EUR.

Liikevaihto tulosyksiköittäin

milj. EUR	2003	2002	Muutos %	Jakauma 2003
Orion Pharma	479,8	483,0	-0,7 %	22 %
Oriola	633,5	384,8	+64,6 %	(29 %)
KD alkaen 1.7.2002	1 022,7	606,6		(47 %)
Tukkukaupparyhmä yhteensä	1 656,2	991,3	+67,1 %	76 %
Orion Diagnostica	35,7	35,6	+0,1 %	2 %
Konsernin jatkuvat liiketoiminnot yhteensä	2 156,8	1 493,3	+44,4 %	100 %
Noiro	104,7	135,3	-22,6 %	
Konserni yhteensä	2 261,5	1 628,6	+38,9 %	

Liikevoitto tulosyksiköittäin

milj. EUR	2003	2002	Muutos %	Jakauma 2003
Orion Pharma	47,0	66,3	-29,2 %	58 %
Oriola	20,5	18,9	+8,0 %	(25 %)
KD alkaen 1.7.2002	10,1	5,6		(13 %)
Tukkukaupparyhmä yhteensä *)	28,4	23,3	+22,1 %	36 %
Orion Diagnostica	5,2	5,0	+4,3 %	6 %
Konsernierät	0,2	-6,9		
Konsernin jatkuvat liiketoiminnot yhteensä	80,8	87,7	-7,8 %	100 %
Noiro	9,1	9,8	-7,0 %	
Konserni yhteensä	89,9	97,5	-7,8 %	

* Tukkukaupparyhmän liikevoittoa 2003 laskettaessa on vähennetty KD:n liikearvopoisto 2,5 milj. EUR. (Vuoden 2002 lukuun sisältyy liikearvopoistoa 1,2 milj. EUR).

Ulkomaantoiminnan liikevaihto tulosyksiköittäin

milj. EUR	2003	2002	Muutos %	Jakauma 2003
Orion Pharma	304,1	296,9	+2,5 %	25 %
Oriola	54,3	52,7	+3,1 %	4 %
KD alkaen 1.7.2002	847,2	438,5		69 %
Orion Diagnostica	29,4	29,0	+1,7 %	2 %
Konsernin jatkuvat liiketoiminnot yhteensä	1 234,3	816,0	+51,3 %	100 %
Noiro	36,1	48,4	-25,5 %	
Konserni yhteensä	1 270,4	864,4	+47,0 %	

KD Tukku sisältyy Oriolan lukuihin 1.7.2003 lukien.

Liikevaihto markkina-alueittain

milj. EUR	2003	2002	Muutos %	Jakauma 2003
Suomi	922,5	677,3	+36,2 %	43 %
Skandinavia	930,7	512,9	+81,5 %	43 %
Muu Eurooppa	195,6	192,9	+1,4 %	9 %
Pohjois-Amerikka	76,9	64,7	+18,9 %	4 %
Muut maat	31,2	45,6	-31,6 %	1 %
Konsernin jatkuvat liiketoiminnot yhteensä	2 156,8	1 493,3	+44,4 %	100 %
Noiro	104,7	135,3	-22,6 %	
Konserni yhteensä	2 261,5	1 628,6	+38,9 %	

Bruttoinvestoinnit

milj. EUR	2003	2002
Maa-alueet	0,3	0,1
Rakennukset	7,6	9,6
Koneet ja kalusto	20,5	31,8
Osakkeet	0,0	61,2
Muu käyttöomaisuus	10,1	37,7
Konsernin jatkuvat liiketoiminnot yhteensä	38,6	140,3
Jatkuvien toimintojen investoinnit liikevaihdosta	1,8 %	9,4 %
Noiro	3,3	15,3
Konserni yhteensä	41,9	155,6
Investoinnit liikevaihdosta	1,9 %	9,6 %

Bruttoinvestoinnit tulosyksiköittäin

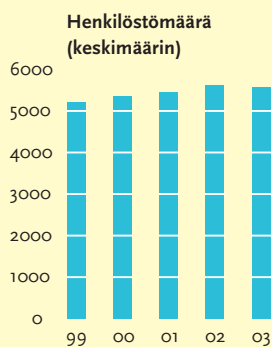
milj. EUR	2003	2002
Orion Pharma	25,5	64,8
Oriola	9,0	8,5
KD alkaen 1.7.2002	1,4	1,9
Orion Diagnostica	2,0	2,9
Konsernihallinto	0,8	62,3
Konsernin jatkuvat liiketoiminnot yhteensä	38,6	140,3
Noiro	3,3	15,3
Konserni yhteensä	41,9	155,6

Konsernin henkilöstöjakauma

	2003	2002	Muutos	Jakauma 2003
henkilöä keskimäärin				
Orion-yhtymä Oyj	2 799	2 894	- 3,3 %	57 %
Tytäryhtiöt Suomessa	867	832	+4,2 %	18 %
Yhteensä Suomessa	3 666	3 726	-1,6 %	75 %
Tytäryhtiöt ulkomailla	1 238	1 019	+21,6 %	25 %
Konsernin jatkuvat liiketoiminnot yhteensä	4 904	4 745	+3,4 %	100 %
Noiro	669	876		
Konserni yhteensä	5 573	5 621	-0,9 %	

Henkilöstö tulosyksiköittäin

	2003	2002	Muutos	Jakauma 2003
henkilöä keskimäärin				
Orion Pharma	2 949	3 072	-3,9 %	60 %
Oriola	1 103	1 058	+4,2 %	22 %
KD alkaen 1.7.2002	494	257		10 %
Orion Diagnostica	328	329	- 0,5 %	7 %
Konsernihallinto	30	29	+2,3 %	1 %
Konsernin jatkuvat liiketoiminnot yhteensä	4 904	4 745	+3,4 %	100 %
Noiro	669	876		
Konserni yhteensä	5 573	5 621	-0,9 %	

Tase ja rahoitusasema

Konsernin vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat hyvät. Omavaraisuusaste oli katsauskauden lopussa 49,4 % (48,9 %). Nettovelkaantumisaste (gearing) oli -10,8 % (-9,1 %).

Konsernitaseessa 31.12.2003 vieras pääoma laskennallinen verovelka ja pakolliset varaukset mukaan luettuna oli 628,9 (724,3) milj. EUR. Korollinen velka väheni 76,4 milj. euroon (134,2). Orion-yhtymä Oyj maksoi pois tytäryhtiö Kronans Droghandel AB:n oman pääoman valuuttamääräisen arvon suojaamiseksi vuonna 2002 ottamansa 276,2 miljoonan Ruotsin kruunun lainan ja suojasi valuuttatermiinillä valuuttakurssiriskin, joka kohdistuu sen omistamaan 69,3 %:n osuuteen KD:n omasta pääomasta. KD maksoi pois pankkilainojaan yhteensä noin 40 milj. EUR.

Lyhytaikaisesta korottomasta vieraasta pääomasta hieman yli puolet muodostui KD:n ostoveloiosta. Niiden vastapainona ovat varastot ja myyntisaamiset Ruotsin valtion apteekkimonopoliilta, Apoteket AB:ltä.

Konsernin pankkisaamiset ja sijoitusvarat olivat 139,5 (194,9) milj. EUR. Sijoitusvaroja on käytetty velkojen lyhennyksiin.

Noiron myynti pienensi tasetta nettomääräisesti noin 94 milj. EUR.

Konsernin rahavarat on sijoitettu lyhytaikaisiin, vakavaraisten pankkien ja yritysten korkosijoitusinstrumentteihin. Sijoituksilla pyritään turvaamaan konsernin likviditeetti.

Kassavirrat

Liiketoiminnan rahavirrat 109,1 milj. EUR olivat hieman edellisvuotista suuremmat. Rahavirrat ennen käyttöpääoman muutosta kasvoivat 11 %, mutta käyttöpääoman kasvuun sitoutui vuonna 2003 noin 27 milj. EUR.

Konsernin 46 miljoonan euron investoinnit käyttöomaisuushyödykkeisiin olivat noin 53 milj. EUR pienemmät kuin edellisenä vuotena. Liiketoiminnan rahavirta riitti kattamaan nämä investoinnit. Noiron liiketoiminnan myynti paransi vuoden 2003 investointien rahavirtaa yli 100 milj. EUR. Vertailuvuoden 2002 investointien rahavirtaa puolestaan paransivat 60 milj. eurolla lähinnä KD:n osakkeiden oston rahoittamiseksi myydyt arvopaperisijoitukset.

Kuluneena vuonna konserni lyhensi pitkäaikaisia lainojaan lähes 73 milj. EUR sekä maksoi osinkoja noin 160 milj. EUR. Näistä seikoista johtuen rahoituksen rahavirrat olivat selvästi negatiiviset, minkä seurauksena myös konsernin kokonaisrahavarat vähenivät lähes 50 milj. EUR edellisestä tilinpäätöksestä.

Vuoden 2004 näkymät

Orion Pharman liikevaihto kääntyy kasvuun. Kasvuodotuksia kohdistuu etenkin uuteen Parkinson-lääke Stalevoon, jonka myyntialue laajenee vuoden aikana useampiin maihin.

Toiminnan tehostamis- ja sopeuttamistoimenpiteiden myönteiset vaikutukset sekä kasvava tuotemyynti parantavat liikevoittoa selvästi edellisvuotisesta.

Tukkukaupparyhmän liikevaihto pienenee Oriolassa tapahtuneiden päämiesmuutosten seurauksena, mutta liikevoiton ennakoidaan olevan edellisvuotisen tasoinen. Kannattavuuden kasvuodotuksia hillitsevät markkinoiden kasvutahdin hidastuminen sekä jakeluliiketoimintaan kohdistuvat, lääkevaihdonenettelystä aiheutuvat kustannuspaineet.

Orion Diagnostican liikevaihto kasvaa ja liikevoitto säilyy hyvällä tasolla.

Orion-konsernin liikevaihto pienenee edellisvuotisesta Noiron divestoinnin sekä tukkukaupan vähenevän volyymin vaikutuksesta. Konsernin liikevoitto sen sijaan paranee Orion Pharman kannattavuuden parantumisen seurauksena.

Tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan konserni käyttää noin 80 milj. EUR. Tästä Orion Pharman osuus on noin 95 % eli 16 % Orion Pharman liikevaihdosta. Käyttöomaisuusinvestoinnit ovat noin 45 milj. EUR.

Investoinnit

Orion-konserni investoi edellisvuotista huomattavasti vähemmän. Aiempien vuosien korkeasta investointias- teesta johtuen vuoden 2003 poistot olivat suuremmat kuin bruttoinvestoinnit. Jatkuvien liiketoimintojen bruttoinvestoinnit olivat 38,6 (140,3) milj. EUR. Tästä rakennusten osuus oli 7,6 milj. EUR, koneiden ja kaluston 20,5 milj. EUR ja muun käyttöomaisuuden osuus 10,1 milj. EUR. Suurin yksittäinen investointikohde oli Orion

Pharman toimitilojen lisärakennushanke Turussa. Oriolassa merkittävimpiä kehityshankkeita olivat logistiikan ja taloushallinnon järjestelmien uudistamisprojekti sekä Espoon varastoautomaatio.

Muutokset konsernin rakenteessa

Kosmetiikkaan ja hygieniatuotteisiin erikoistunut tulosyksikkö Noiro myytiin 1.10.2003. Kaupan myötä konsernista poistuivat myös Noiron liiketoimintaan kuuluneet tytäryhtiöt Alnitak Oy, Karkone Oy, ZAO Farnos SPb ja Noiro Polska Sp.z.o.o. Lopullinen kauppahinta on noin 102,9 milj. EUR, josta myyntivoittoa noin 8,6 milj. EUR. Yrityskauppa selkeytti merkittävästi konsernin rakennetta, ja konsernin kaikki liiketoiminta keskittyy nyt terveydenhoitoon.

Heinäkuun alussa siirtyi KD:n Suomen tytäryhtiö KD Tukku Oy Ab Kronans Droghandel AB:ltä Oriola Oy:n omistukseen.

Helmikuussa perustettiin Orion-yhtymä Oyj:n tytäryhtiö Saiph Therapeutics Oy.

Marraskuussa fuusioitiin tytäryhtiöt Panfarma Oy ja Kuulolaitekeskus Oy Oriola Oy:hyn. Joulukuussa fuusioitiin tytäryhtiöt Suomen Rohdos Oy ja Oy Pharmacal Ab Orion-yhtymä Oyj:hin.

KD:n tytäryhtiö KD Norsk Pharma Distribusjon AS on purettu joulukuussa.

Orion Diagnostica sekä Orion Pharmaan kuuluva, lääkkeiden vaikuttavia aineita valmistava Fermion alkoivat toimia osakeyhtiöinä vuoden 2004 alusta.

Henkilöstö

Orion-konsernin keskimääräinen henkilömäärä koko vuodelta oli 5 573 (5 621), josta uuteen omistukseen siirtyneen Noiron henkilöstön osuus oli 669 (876). Joulukuussa 2003 konsernin palveluksessa oli yhteensä 4 690 (5 826) henkilöä. Orion Pharman henkilömäärä väheni vuoden mittaan 295 henkilöllä, ja joulukuussa tulosyksikön henkilöstövahvuus oli 2 752 (3 047). Keväällä ja kesällä toimeenpantujen toiminnan tehostamistoimenpiteiden osana tehdyissä henkilöstövähennyksissä päätettiin irtisanomisen kautta 240 työsuhdetta Suomen toimipisteissä. Niiden lisäksi noin 80 työsuhdetta loppui luonnollisen poistuman kautta. Osa päättyvässä olevista työsuhteista jatkuu vuoden 2004 ensimmäiselle neljännekselle. Ulkomaisten toimipisteiden henkilöstömäärä väheni 75:llä, joista suuri osa oli Tanskassa toimintansa lopettaneen tehtaan tuotantohenkilöstöä.

Tukkukaupparyhmässä Oriolan henkilöstömäärä kasvoi yli 70:llä, joista puolet kuuluu KD Tukun henkilöstöön. Oriola lisäsi henkilöstöä myös logistiikkapalveluihinsa.

Yhtiökokoukset

Orion-yhtymä Oyj:n 27. maaliskuuta 2003 pidetty varsinainen yhtiökokous käsitteli yhtiöjärjestyksen 10§:n mukaiset asiat sekä valtuutti hallituksen hankkimaan ja luovuttamaan yhtiön omia osakkeita. Lisäksi yhtiökokous hylkäsi hallituksen esityksen yhtiön osakesarjojen yhdistämisestä.

Joulukuun 11. päivänä 2003 pidetty ylimääräinen yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti jakaa 1,50 euron suuruisen lisäosingon vuodelta 2002.

Hallinto

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokous valitsee yhtiölle hallituksen sekä hallituksen puheenjohtajan yhdeksi vuodeksi kerrallaan. Maaliskuussa 2003 pidetty varsinainen yhtiökokous valitsi hallitukseen kahdeksan jäsentä hallituksen aiemman kokoonpanon mukaisesti. Hallitukseen kuuluvat seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen asti puheenjohtajana Juhani Leikola ja varapuheenjohtajana Erkki Etola sekä jäsenenä Heikki Hakala, Petteri Karttunen, Eeva Kölli-Jäntti, Tuomo Lähdesmäki, Heikki Vapaatalo ja Matti Vuoria. Hallituksen kaikki jäsenet ovat riippumattomia. Hallitus kokoontui tilikauden aikana yhteensä 16 kertaa, joista yksi oli puhelinkokous. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli noin 93 %.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi hallitus valitsi keskuudestaan Heikki Hakalan ja jäseniksi Petteri Karttusen ja Eeva Kölli-Jäntin. Nimitys- ja palkkavalioikunnan puheenjohtajaksi hallitus valitsi Matti Vuorian ja jäseniksi Erkki Etolan, Juhani Leikolan, Tuomo Lähdesmäen ja Heikki Vapaatalon.

Syksyllä 2003 hallitus arvioi toimintansa laatua ja esitti myös kirjallisen arvion hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan toiminnasta.

Yhtiön varsinaisena tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Pekka Luoma ja varatilintarkastajana KHT Päivi Virtanen.

Nimityksiä yhtiön johdossa

KD:n uutena toimitusjohtajana aloitti varatoimitusjohtaja, dipl.ins. Marianne Dicander Alexandersson 1.7.2003, jolloin yhtiön toimitusjohtajana vuodesta 1988 ollut Ralph Nilsson siirtyi eläkkeelle.

Oriolan toimitusjohtajana vuodesta 1988 toiminut kauppaneuvos Seppo Morri siirtyi Orion-yhtymä Oyj:n vanhemmaksi neuvonantajaksi 1.1.2004. Hän saavuttaa eläkeiän syksyllä 2004.

Oriolan uutena toimitusjohtajana aloitti 1.1.2004 farmasian tohtori Risto Kanerva, joka aiemmin johti Oriolan Jakelu- ja tukkukauppasektoria yhtiön varatoimitusjohtajana.

Konsernin viestintäjohtajana aloitti FM, DE Heikki Vuonamo 1.2.2003.

Sisäpiiriohje

Orion-konsernissa on voimassa Helsingin Pörssin, Keskuskauppakamarin ja Teollisuuden ja Työntajien Keskusliiton suosituksen mukainen sisäpiiriohje.

Konsernin taloudelliset tavoitteet

Orion-yhtymän hallitus on vahvistanut konsernille seuraavat taloudelliset tavoitteet:

- Liikevaihdon kasvu vuosittain keskimäärin yli 10 %
- Sijoitetun pääoman tuotto 20 %
- Omavaraisuusaste vähintään 50 %

IAS/IFRS-raportointi

Orion-konserni alkaa raportoida IFRS-säännösten (International Financial Reporting Standards) mukaisesti vuonna 2005.

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminta

Konsernin tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan menot olivat 85,9 (109,5) milj. EUR. Menoja vähennettiin edellisvuodesta 22 %. Orion Pharman lääketutkimuksen osuus kokonaispanostuksesta oli 81,4 milj. EUR eli 95 %. Orion Pharman liikevaihdosta tutkimus- ja tuotekehitysmenojen osuus oli 17,0 % (21,6 %).

Parkinsonin taudin hoitoon tarkoitettu uusi levodopavalmisteen Stalevo (levodopa, karbidopa ja entakaponi) sai myyntiluvan Yhdysvalloissa kesäkuussa ja EU:ssa lokakuussa. Lanseeraukset käynnistettiin nopeasti. Stalevo on ensimmäinen uusi levodopavalmisteen yli kymmeneen vuoteen.

Helmikuussa lopetettiin deramsiklaani-lääkeaiheen vuonna 2000 aloitettu kolmannen vaiheen kliininen tutkimusohjelma osatutkimustulosten osoittamaa tehon riittämättömäksi ahdistuneisuuden hoidossa. Edellisvuonna vireille pannusta erillisen lääketutkimusyhtiön perustamishankkeesta luovuttiin, koska järjestelylle ei löytynyt Orionia tyydyttävää ratkaisua.

Edellä mainitut päätökset johtivat Orion Pharman koko tuote- ja tutkimusstrategian uudelleenlinjaamiseen. Keväällä käynnistyneen tavoiteohjelman osana myös tutkimuskuluja päätettiin vähentää merkittävästi sekä samalla kohdentaa niitä vahvistamaan alkuperälääketutkimusta ja omien molekyylikeksintöjen elinkaaren hallintaa. Prekliinisessä tutkimuksessa merkittävänä kohteina ovat hermoston alfa-2-reseptoreihin sekä selektiivisiin androgeenireseptorimodulaattoreihin (SARM) kohdistuvat lääkeaihiot. Kliinisessä tutkimuksessaan Orion Pharma keskittyi entakaponin, levosimendaanin, hormonihoidon ja eläinrauhotteiden jatkokehitykseen.

Suurimpana tutkimuskohteena olivat sydämen vajaatoimintalääke Simdaxin (levosimendaani) kolmannen kliinisen vaiheen tutkimukset, joita Orion Pharma tekee saadakseen tuotteelle myyntiluvan Yhdysvaltojen, Britannian, Saksan ja Ranskan markkinoille. Yhdysvalloissa on käynnissä REVIVE II -monikeskustutkimus, jolla pyritään todentamaan aiempien tutkimusten antamat positiiviset tulokset suonensisäisesti annosteltavan Simdaxin tehosta ja turvallisuudesta akuuttia sydämen vajaatoimintaa sairastavilla. Euroopassa on käynnissä monikeskustutkimus SURVIVE, jossa Simdaxin tehoa verrataan standardilääkitykseen, dobutamiiniin. Myyntilupapäätökset saataneen vuoden 2006 aikana.

Orion Pharma kehittää levosimendaanista myös suun kautta annettavaa valmistetta eläinlääkintäkäyttöön, sydämen vajaatoimintaa sairastaville koirille.

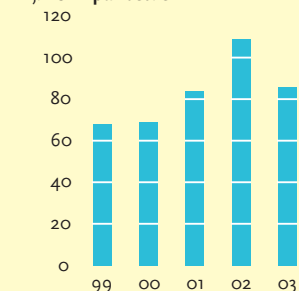
Vuonna 2004 Orion Pharma aloittaa yhteistyössä Novartiksen kanssa tutkimusohjelman selvittääkseen, voidaanko Stalevo-hoidolla viivästyttää Parkinson-potilaille tahattomina liikkeinä ilmeneviä levodopan haittavaikutuksia.

Myyntilupien haku astmalääke budesonidia sisältävälle Giona Easyhaler -valmisteen on meneillään ns. tunnustamismenettelyn kautta muissa EU-maissa Saksan jo myöntämän myyntiluvan perusteella. Astmalääke formoterolia sisältävää Easyhaler-annostelijaa koskeva myyntiluvan hakumenettely on äskettäin alkanut, viitejäsenvaltiona Suomi.

Hormonikorvaustuote Indivinalla on tehty 7-vuotinen kliininen turvallisuustutkimus, jonka tuloksilla pyritään osoittamaan valmisteen soveltuvuus vaihdevuosisoireiden hoitoon jo vaihdevuosien alkuvaiheessa.

Vuoden lopulla Orion Pharma solmi Divigel-hormonikorvausvalmistettaan koskevan lisenssisopimuksen amerikkalaisen Upsher-Smith -yhtiön kanssa. Upsher-Smith tekee Yhdysvalloissa Divigelin myyntilupahakemusta varten tarvittavat 3. vaiheen kliiniset tutkimukset tavoitteenaan tuoda tuote markkinoille Yhdysvalloissa ja Kanadassa muutaman vuoden kuluttua. Sopimuksen mukaan Upsher-Smith markkinoi tuotetta Pohjois-Amerikassa. Orion valmistaa tuotteet ja saa niiden myyntituotoista rojalteja.

Konsernin T&TK-panostus

TULOSLASKELMA

milj. EUR	Liitetieto	Konserni		Emoyhtiö	
		2003	2002	2003	2002
Liikevaihto	1)	2 261,5	1 628,6	552,2	557,7
Liiketoiminnan muut tuotot	2)	+12,8	+29,8	+11,1	+25,7
Liiketoiminnan kulut	3,4)	-2 116,9	-1 506,8	-454,5	-488,4
Poistot	4)	-67,5	-54,1	-48,3	-40,6
Liikevoitto		89,9	97,5	60,5	54,4
Rahoitustuotot ja -kulut	5)	-0,9	+1,6	+2,8	+61,1
Voitto ennen satunnaisia eriä		89,0	99,1	63,3	115,5
Satunnaiset tuotot ja kulut	6,7)	+8,6	+7,6	+11,5	+2,9
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		97,6	106,7	74,8	118,4
Tilinpäätössiirrot	8)	-	-	12,3	-4,8
Tuloverot	9)				
Varsinaisesta toiminnasta		-16,9	-35,6	-18,7	-29,3
Satunnaisista eristä		-2,4	-0,7	-4,2	-0,9
Vähemmistöosuus		-6,6	-1,0	-	-
Tilikauden voitto		71,7	69,4	64,2	83,4

TASE

Vastaavaa

milj. EUR	Liitetieto	Konserni		Emoyhtiö	
		2003	2002	2003	2002
Pysyvät vastaavat					
	10)				
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet		31,7	37,0	20,3	22,5
Liikearvo		13,7	17,2	20,5	23,9
Konserniliikearvo		33,7	36,0	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot		27,8	37,0	20,7	32,0
		106,9	127,2	61,5	78,4
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet		13,3	16,0	4,6	6,9
Rakennukset ja rakennelmat		170,8	213,6	119,3	151,6
Koneet ja kalusto		111,0	134,3	88,9	107,1
Muut aineelliset hyödykkeet		1,3	1,7	1,0	1,4
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		5,1	7,4	3,2	4,5
		301,5	373,0	217,0	271,5
Sijoitukset					
Osuudet saman konsernin yrityksissä		-	-	84,9	93,9
Osuudet osakkuusyrietyksissä		0,1	0,1	-	-
Muut sijoitukset		1,2	2,6	8,9	13,3
Omat osakkeet		15,2	17,9	15,2	17,9
		16,5	20,6	109,0	125,1
Vaihtuvat vastaavat					
Vaihto-omaisuus	11)	330,9	362,7	77,5	96,3
Laskennallinen verosaaminen	9)	6,1	1,3	-	-
Pitkäaikaiset saamiset	12)	4,0	6,7	0,7	0,9
Lyhytaikaiset saamiset	13)	321,3	323,4	99,8	112,6
Rahoitusarvopaperit	14)	112,8	152,1	80,4	104,1
Rahat ja pankkisaamiset		26,7	42,8	5,6	5,7
		1 226,7	1 409,8	651,5	794,6

TASE

Vastattavaa

milj. EUR	Liitetieto	Konserni		Emoyhtiö	
		2003	2002	2003	2002
Oma pääoma	15)				
Osakepääoma		114,8	114,8	114,8	114,8
Ylikurssirahasto		4,2	4,2	4,2	4,2
Omien osakkeiden rahasto		15,2	17,9	15,2	17,9
Vararahasto		0,6	0,6	-	-
Edellisten tilikausien voitto		371,6	465,9	185,3	264,8
Tilikauden voitto		71,7	69,4	64,2	83,4
		578,1	672,7	383,7	485,1
Vähemmistöosuus		19,7	12,8	-	-
Tilinpäätössiirtojen kertymä	16)	-	-	135,6	147,9
Pakolliset varaukset	17)	3,3	0,9	2,1	0,9
Vieras pääoma					
Laskennallinen verovelka	9)	52,6	57,9	-	-
Pitkäaikainen vieras pääoma	18)				
Lainat rahoituslaitoksilta		-	77,2	-	30,1
Eläkelainat		34,5	34,2	17,8	17,8
Muut pitkäaikaiset velat		3,3	3,6	3,1	6,3
		37,8	115,0	20,9	54,2
Lyhytaikainen vieras pääoma	19)				
Lainat rahoituslaitoksilta		6,1	-	0,5	-
Saadut ennakot		31,0	25,9	0,0	-
Ostovelat		413,4	460,6	29,8	56,4
Muut lyhytaikaiset velat		84,7	64,0	78,9	50,1
		535,2	550,5	109,2	106,5
		1 226,7	1 409,8	651,5	794,6

RAHOITUSLASKELMA

milj. EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Liiketoiminnan rahavirta				
Liikevoitto	89,9	97,5	60,5	54,4
Oikaisut liikevoittoon:				
Poistot	67,5	54,1	48,3	40,6
Muut oikaisut	7,7	-3,5	1,5	1,4
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	165,1	148,1	110,3	96,4
Käyttö pääoman muutos: 1)				
Liikesaamisten lisäys (-)/ vähennys (+)	-20,1	0,3	-14,8	-2,3
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/ vähennys (+)	0,5	-27,5	-11,2	0,8
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+)/ vähennys (-)	-7,6	22,2	21,5	11,7
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	137,9	143,1	105,8	106,6
Maksetut korot liiketoiminnasta	-7,7	-6,4	-6,0	-4,3
Saadut osingot liiketoiminnasta 2)	-	-	21,4	46,3
Saadut korot liiketoiminnasta 2)	7,6	8,9	5,1	6,3
Maksetut välittömät verot liiketoiminnasta	-28,7	-38,7	-14,2	-25,7
Liiketoiminnan rahavirta	109,1	106,9	112,1	129,2
Investointien rahavirta				
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-46,1	-99,1	-35,1	-84,2
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myynnit	6,7	11,5	2,5	5,2
Myönnetyt lainat (-)/ takaisinmaksut (+)	-	-	2,4	-1,1
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	-	-	-15,8	-64,8
Investoinnit muihin sijoituksiin	-	-0,1	-	-0,1
Liiketoiminnan myynti	102,6	-	102,9	-
Muiden sijoitusten myynnit	6,8	60,1	6,8	44,2
Konserniyhtiöiden myynnin vaikutus kassavirtaan	-	6,4	-	-
Konserniyhtiöiden hankinnan vaikutus kassavirtaan	-	-9,4	-	-
Saadut korot ja maksut investoinneista	-0,1	0,9	0,1	1,4
Saadut osingot investoinneista	0,3	0,8	0,3	0,2
Investointien rahavirta	70,2	-28,9	64,1	-99,2
Rahoituksen rahavirta				
Lyhytaikaisten lainojen nostot (+)/ takaisinmaksut (-)	6,5	3,7	1,6	0,0
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0,5	31,0	0,4	33,5
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-72,9	-1,3	-34,2	-5,9
Omien osakkeiden hankinta	-2,2	-16,5	-2,2	-16,5
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-159,8	-74,2	-159,8	-74,3
Rahoituksen rahavirta	-227,9	-57,3	-194,2	-63,2
Rahoituslaskelman mukainen rahavarojen muutos	-48,6	20,7	-18,0	-33,2
Kurssi- ja muuntoero-oikaisu	-0,9	-0,0	-	-
Rahavarojen nettolisäys (+)/ -vähennys (-)	-49,5	20,7	-18,0	-33,2
Rahavarat tilikauden alussa 3)	189,0	168,3	103,9	137,1
Rahavarat tilikauden lopussa	139,5	189,0	85,9	103,9
	-49,5	20,7	-18,0	-33,2

1) Emoyhtiön ja sen kotimaisten tytäryhtiöiden välisten lainojen ja saamisten muutokset sisältyvät bruttomääräisinä emoyhtiön käyttö pääoman muutokseen.

2) Tytäryhtiöiden maksamat osingot ja korot sisältyvät emoyhtiön liiketoiminnan rahavirtaan.

3) Rahavarat sisältävät rahojen ja pankkisaamisten lisäksi likvidit arvopaperit, joiden arvon vaihteluun on erittäin vähäinen riski.

Vuoden 2002 vertailutietoa on oikaistu siirtämällä omien osakkeiden hankinta investointien rahavirrasta rahoituksen rahavirtaan.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Orion-konsernin tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomessa voimassa olevia kirjanpito- ja osakeyhtiölain säännöksiä. Tilinpäätös on laadittu euroina.

Konsernitilinpäätöksen laajuus ja konsolidointiperiaatteet Konsernitilinpäätökseen sisältyvät konsolidoituina emoyhtiö Orion-yhtymä Oyj sekä kaikki ne yhtiöt, joiden osakkeiden äänimäärästä emoyhtiö hallitsee välittömästi tai välillisesti yli 50 prosenttia.

Konsernitilinpäätöksestä on eliminoitu kaikki sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, sisäinen voitonjako sekä vaihto-omaisuuteen sisältyvä sisäinen myyntikate. Myös taseen pysyviin vastaaviin sisältyvät olennaiset sisäiset katteet on eliminoitu ja vastaavat poistokorjaukset tehty tuloslaskelmaan. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin tuloksesta ja omasta pääomasta ja ne on esitetty tuloslaskelmassa ja taseessa omana eränään.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Tytäryhtiön hankintahetken omaa pääomaa laskettaessa huomioidaan myös vapaaehtoisten varausten ja kertyneen poistoeron oman pääoman osuus. Tytäryhtiöosakkeiden hankintamenon ja hankintahetken oman pääoman välinen erotus on kohdistettu osittain tytäryhtiön pysyviin vastaaviin ja osittain esitetty taseessa konserniliikearvona. Konserniliikearvo poistetaan normaalisti 5 vuoden tasapoistoin. Kronans Droghandel AB:n hankinnasta syntynyt konserniliikearvo poistetaan kuitenkin 15 vuoden tasapoistoin. Pysyviin vastaaviin kohdistettu konserniaktiiva poistetaan kyseisen hyödykeryhmän poistosääntöjen mukaisesti. Konsernitaseessa 31.12.2003 pysyviin vastaaviin kohdistettuja eriä on maa-alueissa 1,9 milj. EUR ja rakennuksissa 2,0 milj. EUR.

Osakkuusyritykset (osuus osakkeista ja äänistä 20–50%) on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Konsernin osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista ennen satunnaiseriä ja verojen jälkeen esitetään konsernin rahoituserissä. Konsernin osuus hankintahetken jälkeen kertyneistä voitoista ja tappioista on lisätty konsernitaseessa osakkuusyhtiöosakkeiden hankintameno.

Ulkomaisten konserniyhtiöiden tilinpäätökset on muunnettu Suomen laskentakäytännön mukaisiksi. Euroalueen ulkopuolisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat on käännetty euroiksi tilikauden keskikurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin. Tilinpäätösten kääntämisestä euroiksi syntyvät kurssierot kirjataan konsernin omaan pääomaan.

Keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa syntyvät, valuuttakurssien muutoksista johtuvat muuntoerot on kirjattu konsernin omaan pääomaan. Tilikauden aikana myydyistä konserniyhtiöistä kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan myyntivoiton tai -tappion kirjaamisen yhteydessä. Kronans Droghandel AB:hen tehdyn sijoituksen suojauksessa käytetään valuuttatermiinejä. Valuuttatermiinien arvostustuloksen muutos spot-hinnan muutoksen osalta kirjataan oman pääoman muuntoeroihin ja korkoeron muutoksen osalta tuloslaskelman rahoituseriin.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, joista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat hyödykkeiden taloudelliseen pitoaikaan ja ne lasketaan tasapoistoina.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintameno sisällytetään hyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuunpoistetut käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita.

Konsernissa noudatettavat eri hyödykeryhmien taloudelliset pitoajat ovat seuraavat:

- aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot 3–10 v.
- liikearvo ja konserniliikearvo 5–20 v.
- rakennukset ja rakennelmat 20–40 v.
- koneet, laitteet ja kalusto 3–20 v.
- kuljetusvälineet 6 v.
- muut aineelliset hyödykkeet 10 v.

Liikearvon poistoaika on pääsääntöisesti 5 vuotta. Eräissä tapauksissa liikearvon taloudellinen pitoaika on arvioitu pidemmäksi, kuitenkin enintään 20 vuodeksi. Kolmen tai useamman vuoden ajan tuloa kerryttävät tai säilyttävät muut pitkävaikutteiset menot on aktivoitu ja ne poistetaan pääsääntöisesti 5 vuodessa.

Suunnitelman mukaisia poistoja ei ole tehty maa-alueista eikä arvonkorotuksista. Arvonkorotuksia on tehty tuotanto- ja toimitilakiinteistöihin vuonna 1984 ja sitä aikaisemmin, arvonkorotukset perustuvat kiinteistöjen erillisarvostukseen.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Vaihto-omaisuus Emoyhtiön ja tytäryhtiöiden vaihto-omaisuus on esitetty taseessa FIFO-periaatetta noudattaen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alhaisemman todennäköisen luovutus-hinnan tai jälleenhankintahinnan määräisenä.

Rahoitusarvopaperit Rahoitusarvopapereihin sisältyy korkoinstrumentteja. Arvopaperit on arvostettu alkuperäiseen hankintamenoon tai sitä alempaan markkina-arvoon.

Valuuttamääräiset saamiset ja velat Emoyhtiön ja kotimaisten tytäryhtiöiden valuuttamääräisten saamisten ja velkojen arvostamisessa on käytetty Euroopan keskuspankin noteeraamia tilinpäätöspäivän kurssveja. Syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tulosvaikutteisesti, lukuunottamatta pitkäaikaisten saamisten ja velkojen realisoitumattomia kurssivoittoja, jotka on kirjattu tasevaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot on käsitelty myyntien ja ostojen oikaisuerinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu rahoitustuotoihin ja -kuluihin. Taseeseen kirjatut kurssivoitot tuloutuvat viimeistään sinä tilikautena, jonka kuluessa saaminen tai velka maksetaan.

Pakolliset varaukset Pakollisina varauksina on tuotoista vähennetty ne vastaiset menot, joiden suorittamiseen konserniyhtiöt ovat sitoutuneet ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa. Samoin on vähennetty tuotoista ne vastaiset menetykset, joiden toteutumista on pidetty ilmeisenä.

Liikevaihto Liikevaihtoa laskettaessa hyödykkeiden myyntituotoista vähennetään myönnetty alennukset ja välilliset verot.

Eläkejärjestelyt Orion-konsernin kotimaan yhtiöiden palveluksessa olevalle henkilöstölle on järjestetty eläketurva Orion-yhtymän Toimihenkilöiden Eläkesäätiössä ja eläkevakuutusyhtiöissä. Lisäeläketurva on järjestetty eläkesäätiössä niille toimihenkilöille, joiden työsuhte on alkanut ennen 25.6.1990 ja jatkuu eläkkeelle siirtymiseen asti. Eläkesäätiön eläkevastuu on täysin katettu. Ulkomailla olevien yhtiöiden palveluksessa olevan henkilöstön eläketurva on järjestetty ao. sijaintimaan käytännön mukaisesti.

Tuloverot Tuloveroina esitetään verotettavan tuloksen perusteella lasketut verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä konsernituloslaskelmassa myös laskennalliset verot. Laskennalliset verot lasketaan käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

Laskennallinen verovelka tai -saaminen on laskettu verotuksen ja kirjanpidon olennaisista jaksotuseroista, jotka sisältyvät konserniyhtiöiden tilinpäätöksiin tai johtuvat konsernin tulosvaikutteisista yhdistelytoimenpiteistä. Konsernin omaan pääomaan sisältyvistä, tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista on laskettu todennäköisen voitonjaon mukainen verovelka. Laskennallinen verosaaminen on huomioitu verotuksessa käyttämättömistä tappioista, mikäli vastaavan verotettavan tulon syntyminen on katsottu todennäköiseksi.

Konserniyhtiöiden tilinpäätöksiin sisältyvä tilinpäätössiirtojen kertymä on jaettu konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tilinpäätössiirtojen kertymä koostuu useiden maiden verolainsäädännön sallimista verottamattomista varauksista sekä verotussyistä tehtyjen nopeutettujen poistojen ja suunnitelmapoistojen kertyneestä erotuksesta. Emoyhtiön taseessa tilinpäätössiirtojen kertymää ei ole jaettu verovelkaan ja oman pääoman osuuteen.

Konserniyhtymien osingonjakoon perustuva yhtiöveron hyvitys on vähennetty konsernin tuloveroista. Emoyhtiössä kyseiset, sisäisestä osingonjaosta johtuvat veronhyvitystuotot sisältyvät rahoitustuottoihin ja niistä aiheutuvat tuloverot tilikauden tuloveroihin.

Arvonkorotusten mahdollisia verovaikutuksia ei ole arvioitu, koska tehdas- ja toimitilakiinteistöjä, joita arvonkorotukset koskevat, ei kohtuudella arvioitavissa olevassa tulevaisuudessa tulla realisoimaan.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

milj. EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
1. Liikevaihto				
Liikevaihto toimialoitain				
Lääketeollisuus	479,8	483,0	425,1	400,3
Terveystuotteiden tukkukauppa	1 656,2	991,3	-	-
Diagnostiset laitteet ja testit	35,7	35,6	26,9	26,9
Teknokemia	104,7	135,3	100,2	130,5
Konsernieliminoinnit	-14,9	-16,6	-	-
Yhteensä	2 261,5	1 628,6	552,2	557,7
Liikevaihto markkina-alueittain				
Suomi	991,2	764,2	247,1	272,6
Muut pohjoismaat	935,6	518,3	48,2	36,8
Muu Eurooppa	221,4	233,1	144,4	144,3
Pohjois-Amerikka	81,0	65,3	80,1	58,6
Muut maat	32,3	47,7	32,4	45,4
Yhteensä	2 261,5	1 628,6	552,2	557,7
2. Liiketoiminnan muut tuotot				
Myyntivoitot pysyvistä vastaavista	1,3	5,3	1,0	1,0
Liiketoimintasopimusten perusteella saadut				
korvaukset ja muut maksut	4,5	18,3	4,6	18,2
Tutkimukseen liittyvä palveluveloitus	0,3	1,6	0,3	1,6
Palveluveloitustuotot konserniyrityksiltä	-	-	3,0	3,0
Vuokratuotot	1,3	1,4	1,3	1,5
Muut liiketoiminnan tuotot	5,4	3,2	0,9	0,4
Yhteensä	12,8	29,8	11,1	25,7
3. Pakollisten varausten muutos				
Toiminnan uudelleenjärjestelystä aiheutunut				
pakollisen varauksen muutos	-2,3	+2,1	-1,2	+0,6
Muiden pakollisten varausten muutos	+0,0	+0,0	-	+0,1
Yhteensä (- lisäys, + vähennys)	-2,3	+2,1	-1,2	+0,7
4. Liiketoiminnan kulut ja poistot				
Liiketoiminnan kulut				
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden				
varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	9,9	-2,8	+9,7	+0,1
Valmistus omaan käyttöön	-1,0	-2,9	-0,8	-2,5
Materiaalit ja palvelut				
Ostot tilikauden aikana	1 603,2	1 048,3	112,3	137,2
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	16,9	-25,4	9,1	0,7
Ulkopuoliset palvelut	40,5	31,7	25,8	22,1
Yhteensä	1 660,6	1 054,6	147,2	160,0

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

milj. EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	185,2	172,6	112,8	111,5
Eläkekulut	18,8	27,4	12,3	19,6
Muut henkilösivukulut	21,8	18,7	10,0	10,2
Yhteensä	225,8	218,7	135,1	141,3
Liiketoiminnan muut kulut	221,6	239,2	163,3	189,5
Liiketoiminnan kulut yhteensä	2 116,9	1 506,8	454,5	488,4

Vapaaehtoiset henkilösivukulut sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin.

Poistot ja arvonalentumiset

Liikearvopoistot	6,0	5,0	3,4	3,4
Muut poistot	61,5	49,1	44,9	37,2
Poistot yhteensä	67,5	54,1	48,3	40,6

Tilikauden poistot tase-erittäin on esitetty taseen liitetiedossa 10.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin	5 573	5 621	3 454	3 758
--	-------	-------	-------	-------

5. Rahoitustuotot ja -kulut

Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	-	-	25,4	59,3
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista				
Osinkotuotot muista osakkeista ja osuuksista	0,2	0,9	0,2	0,1
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	-	-	0,3	0,4
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	-	-	0,5	0,3
Korkotuotot muilta yrityksiltä	4,8	6,5	1,9	3,7
Osinkotuotot rahoitusarvopapereista	0,1	0,2	0,1	0,2
Muut rahoitustuotot	2,7	2,6	2,9	2,5
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	-0,0	-0,0	-	-
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-0,8	-	-22,8	-
Rahoitusarvopapereiden laskennallisen arvonalentumisen muutos	-0,2	-1,7	-0,2	-1,7
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Korkokulut saman konsernin yrityksille	-	-	-0,6	-0,3
Korkokulut muille	-5,0	-4,2	-1,6	-1,3
Muut rahoituskulut	-2,7	-2,7	-3,3	-2,1
Yhteensä	-0,9	1,6	2,8	61,1
Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyy:				
Tuottoja osuuksista muissa yrityksissä yhteensä	0,3	1,1	25,7	59,6
Korkotuottoja yhteensä	4,8	6,5	2,7	4,4
Korkokuluja yhteensä	-5,0	-4,2	-2,2	-1,6

6. Satunnaiset tuotot

Liiketoiminnan ja tytäryhtiöosakkeiden myyntivoitto	8,6	3,8	8,1	3,1
Fuusiovoitot	-	-	3,4	-
Konsernireservin tuloutus Orion-konserniin 1970-luvulla hankitusta Kronans Droghandel AB:n osakeomistuksesta	-	4,0	-	-
Yhteensä	8,6	7,8	11,5	3,1

milj. EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
7. Satunnaiset kulut				
Myyntitappiot lopetettujen liiketoimintojen kiinteistöistä	-	-0,2	-	-0,2
Yhteensä	-	-0,2	-	-0,2
8. Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos	-	-	12,3	-4,8
Yhteensä (lisäys - / vähennys +)	-	-	12,3	-4,8
9. Tuloverot				
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-26,1	-32,0	-18,8	-29,4
Varsinaiseen toimintaan liittyvä laskennallisen veron muutos	8,2	-2,9	-	-
Tuloverot satunnaisista eristä	-4,2	-0,9	-4,2	-0,9
Satunnaiseriin liittyvä laskennallisen veron muutos	1,8	0,2	-	-
Aikaisempien tilikausien tuloverot	1,0	-0,7	0,1	0,1
Yhteensä	-19,3	-36,3	-22,9	-30,2

Laskennalliset verot on laskettu käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

Tuloslaskelman verojen täsmäytys Suomen verokannalla laskettuihin veroihin

Konsernin verot laskettuna kotimaan verokannalla	28,3	31,0		
Lainsäädännön muutoksen johdosta vähennyskelpoiseksi hyväksytyt ulkomaisen tytäryhtiön tappiot	-7,4	-		
Tytäryhtiöosakkeiden arvonalennus	-6,4	-		
Tytäryhtiöiden tappiot, joista ei ole laskettu verosaamista	2,5	2,8		
Liikearvopoistot	1,7	1,4		
Konsernireservin tuloutus satunnaisissa tuotoissa	-	-1,2		
Vähennyskelvottomat kulut ja verovapaat tuotot	0,7	2,1		
Muut erät	-0,1	0,2		
Verot konsernin tuloslaskelmassa	19,3	36,3		

Laskennallisten verojen muutos perustuu

Tilinpäätössiirtoihin	5,2	1,2		
Yhdistelytoimenpiteisiin	-0,2	1,2		
Vähennyskelpoisiin tappioihin ja muihin jaksotuseroihin	5,0	0,3		
Yhteensä	10,0	2,7		

Laskennallinen verovelka ja -saaminen

Emoyhtiön laskennallista verovelkaa tai -saamista ei ole merkitty yhtiön taseeseen.

Laskennallinen verosaaminen

Vähennyskelpoisista tappioista ja muista jaksotuseroista	5,3	0,3	0,6	0,3
Yhdistelytoimenpiteistä	0,8	1,0	-	-
Yhteensä	6,1	1,3	0,6	0,3

Laskennallinen verovelka

Yhdistelytoimenpiteistä	-0,4	-0,4	-	-
Tilinpäätössiirroista	-52,2	-57,5	-39,3	-42,9
Yhteensä	-52,6	-57,9	-39,3	-42,9

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

10. Konsernin pysyvät vastaavat 31.12.2003

milj. EUR	Aineet- tomat oikeudet	Liikearvo	Konserni- liikearvo	Muut pitkävai- kutteiset menot	Maa- ja vesi- alueet	Raken- nukset ja raken- nelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Osuudet osakkuus- yrityksissä	Muut osakkeet ja osuudet	Omat osakkeet
Hankintameno 1.1. (*)	71,9	73,8	38,4	53,3	16,0	343,8	311,8	3,5	7,4	0,1	2,6	17,9
Lisäykset	5,5	0,1	0,3	5,7	0,3	6,8	18,2	0,1	5,3	-	0,0	0,9
Vähennykset	-6,7	-4,5	-	-1,5	-3,1	-62,6	-50,6	-0,4	-0,9	-	-0,6	-
Siirrot tase-erien välillä	1,1	-	-0,1	0,2	0,1	2,9	2,5	0,0	-6,7	-	-	-
Hankintameno 31.12.	71,8	69,4	38,6	57,7	13,3	290,9	281,9	3,2	5,1	0,1	2,0	18,8
Kertyneet poistot 1.1. (*)	34,9	56,6	2,4	16,2	-	130,2	177,5	1,8	-	-	-	-
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-4,2	-4,4	-	-0,6	-	-21,6	-32,8	-0,1	-	-	-	-
Tilikauden arvon alentumiset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8	3,6
Tilikauden poistot	9,4	3,5	2,5	14,3	-	11,5	26,2	0,2	-	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvon alentumiset 31.12.	40,1	55,7	4,9	29,9	-	120,1	170,9	1,9	-	-	0,8	3,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	31,7	13,7	33,7	27,8	13,3	170,8	111,0	1,3	5,1	0,1	1,2	15,2

Tuotantokoneiden ja -laitteiden kirjanpitoarvo 31.12. on 48,5 milj. euroa.

Maa-alueiden hankintamenoon sisältyy arvonorotuksia 0,1 milj. euroa ja rakennusten hankintamenoon 16,5 milj. euroa.

Emoyhtiön pysyvät vastaavat 31.12.2003

milj. EUR	Aineet- tomat oikeudet	Liikearvo	Muut pitkävai- kutteiset menot	Maa- ja vesi- alueet	Raken- nukset ja raken- nelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Saamiset saman konsernin yrityksiltä	Osuudet omistus- yhteys- yrityksissä	Muut osakkeet ja osuudet	Omat osakkeet
Hankintameno 1.1. (*)	40,2	72,4	45,4	6,9	246,7	249,3	3,0	4,5	108,9	10,6	0,1	2,6	17,9
Lisäykset	4,9	-	1,9	0,2	6,7	15,4	0,0	3,4	15,8	3,0	-	+0,0	0,9
Vähennykset	-6,0	-4,1	-1,4	-2,5	-46,7	-45,0	-0,4	-0,8	-2,8	-5,9	-	-0,6	-
Siirrot tase-erien välillä	0,0	-	0,2	-	2,0	1,7	0,0	-3,9	-	-	-	-	-
Hankintameno 31.12.	39,1	68,3	46,1	4,6	208,7	221,4	2,6	3,2	121,9	7,7	0,1	1,9	18,8
Kertyneet poistot 1.1. (*)	17,7	48,5	13,4	-	95,1	142,2	1,6	-	15,0	-	-	-	-
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot 31.12.	-3,4	-4,1	-0,5	-	-14,3	-28,8	-0,1	-	-	-	-	-	-
Tilikauden arvonalentumiset	-	-	-	-	-	-	-	-	22,0	-	-	0,8	3,6
Tilikauden poistot	4,5	3,4	12,5	-	8,6	19,1	0,1	-	-	-	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvon alentumiset 31.12.	18,8	47,8	25,4	-	89,4	132,5	1,6	-	37,0	-	-	0,8	3,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	20,3	20,5	20,7	4,6	119,3	88,9	1,0	3,2	84,9	7,7	0,1	1,1	15,2
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.	5,4	0,0	3,5	-	72,1	66,7	0,1	-	-	-	-	-	-
Poistoeron lisäys/vähennys	-0,8	-0,0	-0,5	-	-4,4	-6,4	-0,0	-	-	-	-	-	-
Kertynyt erotus 31.12.	4,6	-0,0	3,0	-	67,7	60,3	0,1	-	-	-	-	-	-

Tuotantokoneiden ja -laitteiden kirjanpitoarvo 31.12. on 48,5 milj. euroa.

Maa-alueiden hankintamenoon sisältyy arvonorotuksia 0,1 milj. euroa ja rakennusten hankintamenoon 16,5 milj. euroa.

(*) Alkuarvoihin sisällytetään käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuunpoistettut käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneet poistot on laskettu vastaavalla tavalla.

Julkisesti noteerattujen arvopapereiden markkina-arvon ja kirjanpitoarvon erotus

milj. EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Omat osakkeet				
Markkina-arvo	15,2	18,2	15,2	18,2
Vastaava kirjanpitoarvo	-15,2	-17,9	-15,2	-17,9
Erotus	0,0	0,3	0,0	0,3
Muut osakkeet				
Markkina-arvo	0,2	0,1	0,2	0,1
Vastaava kirjanpitoarvo	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Erotus	0,1	0,0	0,1	0,0

11. Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	22,7	34,4	22,5	32,9
Keskeneräiset tuotteet	14,9	16,5	14,7	16,4
Valmiit tuotteet/tavarat	290,1	305,3	38,4	46,7
Muu vaihto-omaisuus	1,9	0,3	1,8	0,2
Ennakkomaksut	1,3	6,2	0,1	0,1
Yhteensä	330,9	362,7	77,5	96,3

12. Pitkäaikaiset saamiset

Lainasaamiset	0,7	0,8	0,7	0,7
Muut saamiset	3,3	5,9	-	0,2
Yhteensä	4,0	6,7	0,7	0,9

13. Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	281,6	289,0	35,9	51,3
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset	-	-	34,1	32,2
Lainasaamiset	-	-	1,7	0,6
Muut saamiset	-	-	2,0	1,1
Siirtosaamiset	-	-	0,0	0,8
	-	-	37,8	34,7
Lainasaamiset	0,2	0,2	0,2	0,0
Muut saamiset	12,7	11,4	3,2	7,4
Siirtosaamiset	26,8	22,8	22,7	19,2
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	321,3	323,4	99,8	112,6

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Tuloverosaaminen	8,1	12,2	7,5	12,1
Saamatta olevia tutkimus- ja tuotekehitysavustuksia	1,3	2,2	1,3	2,2
Sopimuksista saamatta olevia korvauksia	3,3	1,4	3,3	1,4
Liiketoiminnan myyntiin liittyvä saaminen	6,0	-	6,0	-
Muut siirtosaamiset	8,1	7,0	4,6	3,5
Yhteensä	26,8	22,8	22,7	19,2

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

milj. EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
14. Rahoitusarvopaperit				
Osakkeet ja osuudet	-	4,4	-	4,4
Muut arvopaperit: korkoinstrumentit	112,8	147,7	80,4	99,7
Rahoitusarvopaperit yhteensä	112,8	152,1	80,4	104,1
Markkina- ja kirjanpitoarvojen erotus				
Markkina-arvo	113,0	152,2	80,6	104,2
Vastaava kirjanpitoarvo	-112,8	-152,1	-80,4	-104,1
Erotus	0,2	0,1	0,2	0,1
15. Oma pääoma				
Osakepääoma 1.1.	114,8	114,8	114,8	114,8
Osakepääoma 31.12.	114,8	114,8	114,8	114,8
Ylikurssirahasto 1.1.	4,2	4,2	4,2	4,2
Ylikurssirahasto 31.12.	4,2	4,2	4,2	4,2
Omien osakkeiden rahasto 1.1.	17,9	-	17,9	-
Siirto voittovaroista	0,9	17,9	0,9	17,9
Omien osakkeiden arvonalennus	-3,6	-	-3,6	-
Omien osakkeiden rahasto 31.12.	15,2	17,9	15,2	17,9
Vararahasto 1.1.	0,6	0,6	-	-
Kurssierot	-0,0	-0,0	-	-
Vararahasto 31.12.	0,6	0,6	-	-
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	535,3	558,0	348,2	357,0
Yhtiökokouksen päätöksellä				
jaettu osinkona	-161,9	-74,3	-161,9	-74,3
käytetty lahjoitukseen	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Siirto omien osakkeiden rahastoon	-0,9	-17,9	-0,9	-17,9
Muunto- ja kurssierot	-0,8	0,1	-	-
Tilikauden voitto	71,7	69,4	64,2	83,4
Voittovararat 31.12.	443,3	535,3	249,5	348,2
Tilinpäätössiirtojen kertymästä				
omaan pääomaan merkitty osuus	128,5	129,3	-	-
Emoyhtiön osakepääoma osakelajeittain				
	2003		2002	
	kpl	milj. EUR	kpl	milj. EUR
A-sarja (20 ääntä/osake)	30 002 129	51,0	30 586 429	52,0
B-sarja (1 ääni/osake)	37 516 292	63,8	36 931 992	62,8
Yhteensä	67 518 421	114,8	67 518 421	114,8

Tilikauden 2003 aikana on A-sarjan osakkeita muunnettu B-sarjan osakkeiksi yhteensä 584 300 kappaletta ja tilikauden 2002 aikana yhteensä 2 827 734 kappaletta.

milj. EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
16. Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero	-	-	135,6	147,9
Yhteensä	-	-	135,6	147,9
17. Pakolliset varaukset				
Eläkevaraukset	2,1	0,9	2,1	0,9
Muut varaukset	1,2	0,0	-	-
Yhteensä	3,3	0,9	2,1	0,9
18. Pitkäaikainen vieras pääoma				
Laskennallinen verovelka	52,6	57,9	-	-
Lainat rahoituslaitoksilta	-	77,2	-	30,1
Eläkelainat	34,5	34,2	17,8	17,8
Velat konserniyhtiöille	-	-	-	3,0
Muut pitkäaikaiset velat	3,1	3,3	3,1	3,3
Siirtovelat	0,2	0,3	-	-
Yhteensä	37,8	115,0	20,9	54,2
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Eläkelainat	32,1	32,1	17,8	17,8
Muut velat	0,2	0,6	0,2	0,6
Yhteensä	32,3	32,7	18,0	18,4
19. Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	6,1	-	0,5	-
Saadut ennakot	31,0	25,9	0,0	-
Ostovelat	413,4	460,6	22,5	44,2
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat	-	-	7,3	12,3
Muut velat	-	-	33,9	16,7
Siirtovelat	-	-	0,6	0,4
	-	-	41,8	29,4
Muut velat	29,7	16,9	9,0	7,2
Siirtovelat	55,0	47,1	35,4	25,8
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	535,2	550,5	109,2	106,6
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
Maksamattomia palkkoja henkilösivumenoineen	37,2	31,0	24,1	19,6
Maksamattomia rojalteja	3,9	2,6	3,4	2,6
Tuloverovelka	0,6	3,9	-	-
Maksamattomia hintaoikaisuja	3,8	-	3,8	-
Muut siirtovelat	9,5	9,6	4,1	3,6
Yhteensä	55,0	47,1	35,4	25,8

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

milj. EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Vieras pääoma sisältää				
Pitkäaikaisia korollisia velkoja	37,6	114,7	20,9	54,2
Pitkäaikaisia korottomia velkoja	52,9	58,2	-	-
Lyhytaikaisia korollisia velkoja	38,8	19,6	36,5	18,1
Lyhytaikaisia korottomia velkoja	496,3	530,9	72,7	88,5
Yhteensä	625,6	723,4	130,1	160,8

20. Toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot**Yhtiön toimielinten palkat ja palkkiot**

Toimitusjohtajat, varatoimitusjohtajat sekä hallitusten jäsenet	2,7	3,7	1,1	1,2
Hallintoneuvoston jäsenet	-	0,0	-	0,0
Yhteensä	2,7	3,7	1,1	1,2

Yhtiön toimielinten jäsenille ei ole annettu rahalainoja.

Johdon eläkesitoumukset

Emoyhtiön toimitusjohtajalle on otettu lisäeläkevakuutus, jonka mukainen eläkeikä on 60 vuotta ja eläkkeen taso 66 % palkasta. Emoyhtiön varatoimitusjohtajien, Oriola Oy:n nykyisen ja edellisen toimitusjohtajan, Orion Diagnostica Oy:n toimitusjohtajan ja Kronans Droghandel AB:n toimitusjohtajan eläkeikäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 60 % palkasta. Lisäksi joillakin konserniyhtiöiden toimitusjohtajilla on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 61–63-vuotiaina eläketason ollessa 60 % palkasta.

21. Annetut vakuudet**Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinteistökiinnityksiä**

Pitkäaikaiset eläkelainat	17,7	18,7	8,3	9,3
Edellisten vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	18,1	22,6	8,6	13,1
Muut pitkäaikaiset velat	5,5	16,9	-	-
Edellisten vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	17,1	17,1	-	-
Velkojen vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	35,2	39,7	8,6	13,1

Velat, joiden vakuudeksi on annettu yritysikiinnityksiä

Pitkäaikaiset eläkelainat	2,4	-	-	-
Muut pitkäaikaiset velat	-	58,2	-	-
Edellisten vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	0,7	58,2	-	-
Velkojen vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset yhteensä	0,7	58,2	-	-

Muut annetut vakuudet omista sitoumuksista

Annetut kiinteistökiinnitykset	28,0	20,3	25,7	18,0
Annetut yritysikiinnitykset	73,1	15,0	-	-
Annetut takaukset	4,1	4,3	-	-
Yhteensä	105,2	39,6	25,7	18,0

Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta

Annetut kiinteistökiinnitykset	-	-	9,4	9,5
Annetut takaukset	-	-	9,6	9,7
Yhteensä	-	-	19,0	19,2

milj. EUR	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Muiden puolesta annetut takaukset	0,2	0,2	0,1	0,1
Yhteensä	0,2	0,2	0,1	0,1
Annetut vakuudet yhteensä				
Kiinteistökiinnitykset yhteensä	63,2	60,1	43,7	40,5
Yrityskiinnitykset yhteensä	73,7	73,1	-	-
Takaukset yhteensä	4,3	4,5	9,6	9,8

22. Vastuut ja vastuusitoumukset

Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät

Alkavana tilikautena	3,7	3,5	0,7	0,6
Seuraavina tilikausina	3,4	3,4	0,9	0,8
Yhteensä	7,1	6,9	1,6	1,4

Leasingvuokrasopimusten ehdot ovat tavanomaiset.

Takaisinostositoumukset

Lunastushinta	-	0,1	-	-
Käypä arvo ylittää lunastushinnan	-	0,0	-	-

Muut vastuut

Lääkevahinkovastuu	0,2	0,3	0,2	0,2
--------------------	-----	-----	-----	-----

Oikeudenkäynnit

Orion-yhtymälle 28.10.2003 tiedoksi saatetulla päätöksellä Korkein oikeus ei myöntänyt valituslupaa tri Peter Jacksonille jutussa, joka koski erään eläinrehun suojaetuksen patenttioikeuksien hyödyntämistä. Helsingin hovioikeuden 31.12.2002 antama tuomio, jolla hovioikeus hylkäsi kaikilta olennaisilta osiltaan Jacksonin kanteen, on siten lainvoimainen.

23. Johdannaissopimukset

Valuuttajohdannaiset

Oman pääoman suojauksen termiinisopimukset:

Sopimusten käypä arvo	0,5	-	0,5	-
Sopimusten eurovasta-arvo	30,8	-	30,8	-
Muut termiinisopimukset				
Sopimusten käypä arvo	0,4	-0,0	0,4	-
Sopimusten eurovasta-arvo	27,4	7,6	18,4	-

Valuuttajohdannaiset on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Käypä arvo on alkuperäisten sopimuskurssien ja tilinpäätöspäivän kurssien erotus.

Oman pääoman suojauksen termiinisopimukset suojaavat Orion-yhtymän osuutta tytäryhtiö KD:n omasta pääomasta valuuttakurssiriskiltä. Muut termiinisopimukset suojaavat valuuttamääräisiä saatavia ja velkoja.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

24. Omistukset muissa yrityksissä

	Konserni		Emoyhtiö	
	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %
Osuudet saman konsernin yrityksissä				
As Oriola, Viro	100,00	100,00	-	-
Fermion Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Interiorion AG, Sveitsi	100,00	100,00	100,00	100,00
KD Pharma Distribution AB, Ruotsi	69,30	69,30	-	-
KD Spedition HB, Ruotsi	69,30	69,30	-	-
KD Tukku Oy Ab, Vantaa	100,00	100,00	-	-
Kiinteistö Oy Harmaaparta, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kalkkipellontie 2, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kapseli, Hanko	99,93	99,93	99,93	99,93
Kiinteistö Oy Nilsiänkatu 10, Helsinki	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Pilleri, Hanko	70,39	70,39	70,39	70,39
Kiinteistö Oy Tonttuvainio, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kronans Droghandel AB, Ruotsi	69,30	69,30	-	-
Kronans Droghandel ADB AB, Ruotsi	69,30	69,30	-	-
Oriola A/S, Tanska	100,00	100,00	-	-
Oriola AB, Ruotsi	100,00	100,00	-	-
Oriola Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Diagnostica AB, Ruotsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Diagnostica AS, Norja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Diagnostica Danmark A/S, Tanska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Diagnostica Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Export Oy, Espoo	100,00	100,00	90,00	90,00
Orion Pharma (Ireland) Ltd., Irlanti	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (UK) Ltd., Iso-Britannia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma A/S, Tanska	100,00	100,00	-	-
Orion Pharma AB, Ruotsi	100,00	100,00	-	-
Orion Pharma AG, Sveitsi	100,00	100,00	-	-
Orion Pharma AS, Norja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma GmbH, Saksa	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Kft., Unkari	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma SA, Ranska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma, Inc., USA	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Holding Sverige AB, Ruotsi	100,00	100,00	100,00	100,00
OÜ Orion Pharma Eesti, Viro	100,00	100,00	100,00	100,00
Panfarma AB, Ruotsi	100,00	100,00	-	-
Saiph Therapeutics Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
SIA Oriola Riga, Latvia	100,00	100,00	-	-
UAB Oriola Vilnius, Liettua	100,00	100,00	-	-
Xederos, Inc., USA	100,00	100,00	100,00	100,00
ZAO Oriola, Venäjä	100,00	100,00	-	-

Osuudet omistusyhteisyhteisöissä

Hangon Puhdistamo Oy, Hanko	50,0	50,0	50,0	50,0
Medidata Oy, Helsinki	33,3	33,3	-	-
Planeetankadun Paikoitus Oy, Espoo	29,5	29,5	29,5	29,5
Regattalämpö Oy, Hanko	42,6	42,6	-	-

Konsernissa ei ole 1/5-osan tai sitä suuremman omistusosuuden kohteena olevia yrityksiä, joita ei olisi yhdistelty osakkuus- tai tytäryrityksinä konserniin.

Orion-yhtymä Oyj:n hallussa olevat omat osakkeet

Orion-yhtymä Oyj:n hallussa on omia A-osakkeita 208 932 kappaletta.

A-osakkeiden nimellisarvo on yhteensä 355 184,40 euroa ja hankintameno 3 541 397,40 euroa.

Orion-yhtymä Oyj:n hallussa on omia B-osakkeita 685 000 kappaletta.

B-osakkeiden nimellisarvo on yhteensä 1 164 500,00 euroa ja hankintameno 11 658 700,00 euroa.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Osakepääoma

Orion-yhtymä Oyj:n osakepääoma on 114,8 milj. EUR ja osakkeen nimellisarvo 1,70 EUR. Yhtiön vähimmäispääoma on 85,0 milj. EUR ja enimmäispääoma 340,0 milj. EUR, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Osakkeita on yhteensä noin 67,5 milj. kpl ja ne jakautuvat osakesarjoihin A ja B. Molemmat osakesarjat noteerataan Helsingin Pörssissä. A-osakkeita oli tilivuoden päättyessä 30 002 129 kpl ja B-osakkeita 37 516 292 kpl.

Yhtiöjärjestyksen 3 §:n nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeiden muuntamista B-osakkeiksi. Vuoden 2003 kuluessa on A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi yhteensä 584 300 kpl.

Orion-yhtymä Oyj:llä oli 31.12.2003 yhteensä 30 700 rekisteröityä osakkeenomistajaa. Arvo-osuusjärjestelmässä oli hallintarekisteröityjä Orion-yhtymä Oyj:n osakkeita 11 224 380 kpl eli 16,6 % osakkeista ja 4,2 % äänistä.

Osakepääoma

milj. EUR	1999	2000	2001	2002	2003
Osakepääoma yhteensä	119,0	114,8	114,8	114,8	114,8
Sarja A	63,0	58,2	56,8	52,0	51,0
Sarja B	56,0	56,6	58,0	62,8	63,8
Osakeannit:					
Rahastoanti	1,3	-	-	-	-
Osakkeenomistajien lkm	24 515	26 674	28 340	28 637	30 700

Osinko

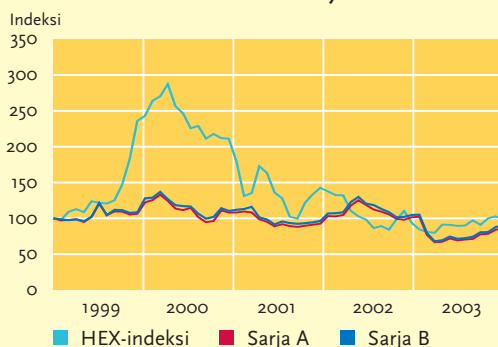
Orion-yhtymä Oyj jakoi vuodelta 2002 osinkoa yhteensä 2,43 EUR osakkeelta. Osinkoina jaettiin yhteensä 162 milj. EUR ja osingonjakosuhte oli 261,3 %.

Maaliskuussa pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen päätöksellä jaettiin hallituksen ehdotuksen mukaisesti 0,93 EUR osaketta kohti. Tämän osingon maksupäivä oli 8.4.2003. Joulukuussa pidetty ylimääräinen yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti jakaa 1,50 euron suuruisen lisäosingon vuodelta 2002. Osinko maksettiin 23.12.2003.

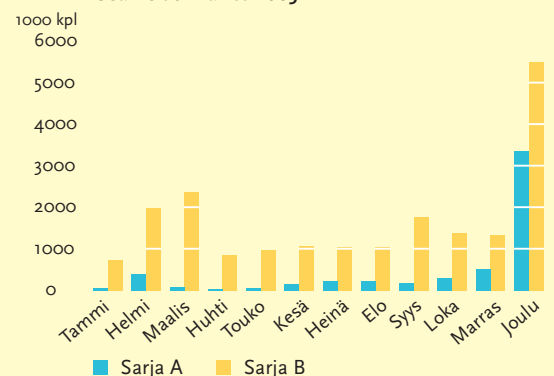
Osinkopolitiikka

Orion-yhtymä Oyj ottaa osingonjaossaan huomioon yhtiön jakokelpoisten voittovarojen lisäksi konsernin keskipitkän ja pitkän aikavälin investointi- ja muut rahoitustarpeet.

Osakkeen indeksoitu kurssikehitys kuukausittain

Osakkeiden vaihto 2003

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Osakkeenomistuksen jakautuminen osakasryhmittäin 31.12.2003

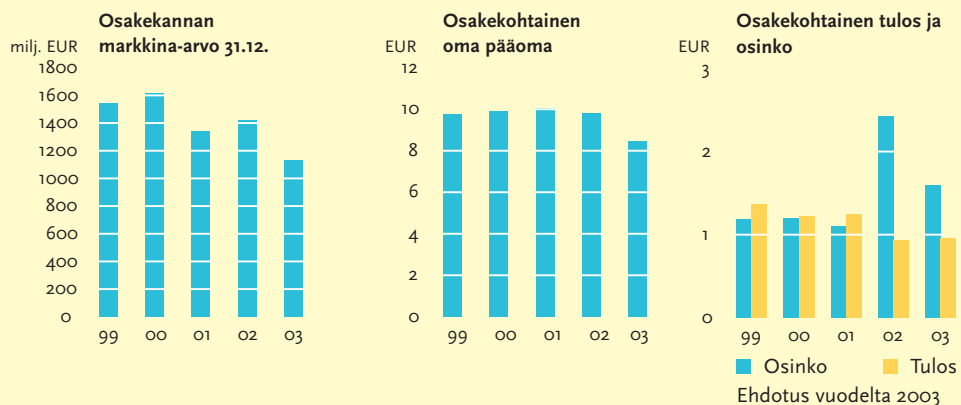
	Sarja A			Sarja B			Yhteensä		
	osakkaita	% osakkaista	omistus-%	osakkaita	% osakkaista	omistus-%	Osakkaita	% osakkaista	omistus-%
Yksityishenkilöt	12 291	95,1	55,2	21 912	93,3	41,7	28 740	93,6	47,7
Yritykset									
julkiset yritykset	7	0,1	0,0	13	0,1	0,0	19	0,1	0,0
yksityiset yritykset	384	3,0	13,7	897	3,8	7,6	1 166	3,8	10,3
asuntoyhteisöt	2	0,0	0,0	9	0,0	0,2	10	0,0	0,1
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	21	0,2	5,0	82	0,4	4,0	91	0,3	4,5
Julkisyhteisöt	10	0,1	14,6	57	0,2	9,7	62	0,2	11,9
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	148	1,1	7,1	417	1,8	6,7	492	1,6	6,9
Ulkomaat	57	0,4	0,9	92	0,4	0,4	120	0,4	0,6
Yhteensä	12 920	100,0	96,5	23 479	100,0	70,3	30 700	100,0	82,0
Hallintarekisteröidyt			2,7			27,8			16,6
Vaihtamattomat ja merkitsemättömät osakkeet			0,1			0,1			0,1
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet			0,7			1,8			1,3
			100,0			100,0			100,0

Osakkeenomistajat omistettujen osakkeiden mukaan 31.12.2003

	Sarja A				Sarja B				Yhteensä			
	Osakkeita kpl	osakkaita	% osakkaista	osakkeita % osakkaista	osakkaita	% osakkaista	osakkeita % osakkaista	osakkeita % osakkaista	osakkaita keista	% osakkaista	osakkeita keista	% osakkaista
1-100	3 371	26,1	215 127	0,7	6 006	25,6	424 999	1,1	7 813	25,5	551 864	0,8
101-500	4 840	37,4	1 308 145	4,4	10 040	42,8	2 857 647	7,6	12 408	40,4	3 483 958	5,2
501-1000	2 020	15,6	1 530 039	5,1	3 550	15,1	2 687 811	7,2	4 263	13,9	3 242 005	4,8
1001-10000	2 419	18,7	6 652 871	22,2	3 619	15,4	9 013 641	24,0	5 647	18,4	15 188 958	22,5
10001-50000	208	1,6	4 441 020	14,8	212	0,9	4 073 337	10,9	450	1,5	8 894 830	13,2
50001-100000	32	0,3	2 307 820	7,7	31	0,1	2 190 248	5,8	64	0,2	4 291 332	6,4
100001-500000	22	0,2	4 800 866	16,0	17	0,1	3 198 280	8,5	44	0,1	9 277 808	13,7
yli 500000	8	0,1	8 503 513	28,3	4	0,0	12 351 562	33,0	11	0,0	21 626 171	32,0
Yhteensä	12 920	100,0	29 759 401	99,2	23 479	100,0	36 797 525	98,1	30 700	100,0	66 556 926	98,6
Vaihtamattomat ja merkitsemättömät osakkeet			33 796	0,1			33 767	0,1			67 563	0,1
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet			208 932	0,7			685 000	1,8			893 932	1,3
			30 002 129	100,0			37 516 292	100,0			67 518 421	100,0

Orion-yhtymä Oyj:llä oli 31.12.2003 yhteensä 30 700 rekisteröityä osakkeenomistajaa.

Arvo-osuusjärjestelmässä oli 31.12.2003 hallintarekisteröityjä Orion-yhtymä Oyj:n osakkeita 11 224 380 kpl eli 16,6 % osakkeista ja 4,2 % äänistä.

Suurimmat omistajat 31.12.2003

Osakemäärän mukainen suuruusjärjestys	Sarja A	Sarja B	Osakkeita yhteensä	% kaikista osakkeista	Osakkeiden äänimäärä	% koko äänimäärästä	Äänimää- rän muk. järjestys
1. Orion-yhtymän Toimihenkilöiden Eläke- säätiö*	1 814 618	646 682	2 461 300	3,65%	(36 939 042)	(5,79%)	
2. Brade Jouko	300	12 200			18 200		
Medical Investment Trust Oy	848 800	747 800			17 723 800		
Lamy Oy	20 000	32 000			432 000		
	869 100	792 000	1 661 100	2,46%	18 174 000	2,85%	5.
3. Etola Erkki	50 114	58			1 002 338		
Oy Etra Ab	1 164 860	43 000			23 340 200		
	1 214 974	43 058	1 258 032	1,86%	24 342 538	3,82%	1.
4. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 135 220	35 850	1 171 070	1,73%	22 740 250	3,57%	2.
5. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	1 110 000	38 300	1 148 300	1,70%	22 238 300	3,49%	3.
6. Maa- ja vesitekniikan tuki r.y.	517 430	0			10 348 600		
Tukinvest Oy	494 250	8 398			9 893 398		
	1 011 680	8 398	1 020 078	1,51%	20 241 998	3,17%	4.
7. Orion-yhtymä Oyj (omat osakkeet)*	208 932	685 000	893 932	1,32%	(4 863 640)	(0,76%)	
8. Kansaneläkelaitos	0	829 784	829 784	1,23%	829 784	0,13%	
9. Ylppö Jukka	623 568	142 248	765 816	1,13%	12 613 608	1,98%	6.
10. Saastamoisen Säätiö	619 998	0	619 998	0,92%	12 399 960	1,94%	7.
11. Aho Juhani	45 084	2 066			903 746		
Kliinisen Kemian Tutkimussäätiö	46 236	0			924 720		
Helsingin Lääkärikeskus ja Laboratoriot Oy	329 115	2			6 582 302		
Yhtyneet Laboratoriot Oy	148 389	0			2 967 780		
	568 824	2 068	570 892	0,85%	11 378 548	1,78%	8.
12. Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	357 880	0			7 157 600		
Vakuutusosakeyhtiö Suomi	147 500	0			2 950 000		
Suomi-yhtiöt	505 380	0	505 380	0,75%	10 107 600	1,59%	9.
13. Suomen Kulttuurirahasto	151 232	311 454	462 686	0,69%	3 336 094	0,52%	
14. Ylppö Into	288 968	120 100	409 068	0,61%	5 899 460	0,93%	
15. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	373 716	0	373 716	0,55%	7 474 320	1,17%	10.
Edelliset yhteensä	10 496 210	3 654 942	14 151 152	21,0%	213 579 142	33,5%	
Hallintarekisteröidyt	811 629	10 412 751	11 224 380	16,6%	26 645 331	4,2%	
Muut	18 694 290	23 448 599	42 142 889	62,4%	397 334 399	62,3%	
Kaikki yhteensä	30 002 129	37 516 292	67 518 421	100,0%	637 558 872	100,0%	

* ei äänioikeutta yhtiökokouksessa

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Omat osakkeet

Yhtiön hallussa on 208 932 kpl A-osakkeita ja 685 000 kpl B-osakkeita. Niiden nimellisarvo on yhteensä 1,5 milj. EUR ja niiden osuus osakepääomasta on 1,32 % ja äänimäärästä 0,76 %. Osakkeet on hankittu vuoden 2002 varsinaisen yhtiökokouksen vahvistamalla valtuutuksella Helsingin Pörssistä marraskuussa 2002 – tammikuussa 2003. Vuoden 2003 tammikuussa yhtiö osti 41 134 kpl A-osakkeita 0,9 milj. eurolla keskihintaan 21,34 EUR. Osakkeiden nimellisarvo on yhteensä 0,07 milj. EUR ja niiden suhteellinen osuus yhtiön osakepääomasta on 0,06 % ja äänimäärästä 0,13 %. Vuoden 2002 marras-joulukuussa omia osakkeita ostettiin 852 798 kpl, joista 167 798 kpl oli A-osakkeita ja 685 000 kpl B-osakkeita. Näiden osakkeiden nimellisarvo oli yhteensä 1,4 milj. EUR ja niiden suhteellinen osuus yhtiön osakepääomasta oli 1,3 % ja äänimäärästä 0,6 %. Osakkeiden hankintakurssi vaihteli välillä 19,80 - 21,65 EUR.

A-osakkeiden keskimääräinen hankintakurssi oli 20,74 EUR ja B-osakkeiden 20,99 EUR.

Tilinpäätöksen julkistamiseen mennessä Orion-yhtymän hallituksen tietoon ei ole tullut liputusilmoituksia.

Hallituksen valtuutukset

Orion-yhtymä Oyj:n hallituksella on 27.3.2004 asti voimassa oleva yhtiökokouksen valtuutus omien osakkeiden hankkimiseen ja luovuttamiseen. Valtuutusta ei ole käytetty tilinpäätöksen julkistamishetkeen mennessä. Hankinta on suoritettava siten, että yhtiölle ja sen tytäryhteisöille kuuluvien yhtiön osakkeiden yhteenlaskettu nimellisarvo tai niiden tuottama äänimäärä ei hankinnan jälkeen ylitä viittä (5) prosenttia yhtiön osakepääomasta tai kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Osakkeita on hankittava osakelajien mukaisessa suhteessa. Osakkeita voidaan käyttää yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamiseen tai toteuttamiseen tai osana yhtiön tai sen tytäryhtiöiden henkilöstön kannustusjärjestelmien toteuttamista tai ne voidaan muutoin edelleen luovuttaa tai mitätöidä. Yhtiökokouksen valtuutuksen ehdot on kerrottu pörssitiedotteessa 27.3.2003.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Optio-ohjelma 1998

Orion-konsernin koko henkilöstölle suunnattuun vuoden 1998 optio-ohjelmaan liittyvät B-optiot vapautuivat 2.5.2003 ja ne listattiin Helsingin Pörssin päälisalle. Arvo-osuusjärjestelmässä B-optiot yhdistettiin A-optioihin. A/B-optioiden voimassaolo päättyi 30.4.2005. Niillä voidaan merkitä enintään 3 163 200 uutta 1,70 euron nimellisarvoista Orionin B-osaketta, mikä vastaa 4,7 % yhtiön osakkeista ja 0,5 % kokonaisäänimäärästä. Vuodelta 2002 maksettujen osinkojen jälkeen ne oikeuttavat merkitsemään B-osakkeita hintaan 25,38 EUR. Merkintähinta vähenee osakekohtaisen osingon verran jokaisen osingonjaon täsmäytyspäivänä osakemerkintähetken asti. Yhtiön osakepääoma voi optiotodistuksiin perustuvien merkintöjen seurauksena nousta enintään 5 377 440 eurolla.

Optio-ohjelma 2001

Orion-yhtymä Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden avainhenkilöille ja Orion-yhtymä Oyj:n kokonaan omistamalle tytäryhtiölle vuonna 2001 suunnattuun optio-ohjelmaan sisältyy yhteensä 1.800.000 optio-oikeutta, joista kullakin voi merkitä yhden Orion-yhtymä Oyj:n B-sarjan osakkeen. Optio-ohjelmaan kuuluu 100 avainhenkilöä. Osakkeen merkintäaika optio-oikeudella 2001A alkoi 1.10.2003, optio-oikeudella 2001B se alkaa 1.10.2004, optio-oikeudella 2001C 1.10.2005 ja optio-oikeudella 2001D 1.10.2006 ja päättyy kaikilla optio-oikeuksilla 31.10.2007.

B-osakkeen merkintähinta optio-oikeuksilla 2001A ja 2001B on 25,38 EUR yhtiön seuraavan osingonjaon täsmäytyspäivään asti ja se vähenee osakekohtaisen osingon verran jokaisen osingonjaon täsmäytyspäivänä osakemerkintähetkeen asti. Ohjelman C-optiot oikeuttavat merkitsemään osakkeita hintaan 20,41 EUR ja D-optiot hintaan 20,46 EUR. C- ja D-optioilla merkittävien osakkeiden hintoja voivat alentaa vain erityisosingot, jotka poikkeavat yhtiön tavanomaisesta osinkopolitiikasta. Joulukuussa 2003 maksettu lisäosinko katsottiin tällaiseksi erityisosingoksi. Yhtiön osakepääoma voi ohjelmaan sisältyvien optioiden perusteella merkittävien osakkeiden nojalla nousta enintään 3.060.000 eurolla ja osakkeiden määrä enintään 1.800.000 uudella B-osakkeella ja niiden osuus on 2,7 % yhtiön osakkeista ja 0,3 % osakkeiden kokonaisuäänimäärästä.

Yhtiön optio-ohjelmilla ei ollut laimentavaa vaikutusta vuoden 2003 osakekohtaiseen tulokseen.

Johdon osakeomistus 31.12.2003

Hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan, hänen sijaisensa sekä tulosityksiköiden nykyisten toimitusjohtajien yhteenlaskettu omistus yhtiön osakkeista (sisältäen oman, alaikäisten lasten ja määräysvaltaehtoisten omistuksen) 31.12.2003 oli 1 428 271 kpl eli 2,1 % sekä yhteenlaskettu osuus äänistä 27 137 920 ääntä eli 4,3 %. Toimitusjohtajalla, hänen sijaisellaan ja tulosityksiköiden toimitusjohtajilla on vuoden 1998 optio-ohjelman optioita yhteensä 99 000 kpl ja vuoden 2001 ohjelman optioita yhteensä 190 000 kpl, joiden perusteella heidän osakkeenomistuksensa voi kasvaa enintään 289 000 B-osakkeella eli 0,4 prosentilla nykyisestä osakekannasta ja 0,05 prosentilla äänimäärästä.

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

Osakeantioikaistut

			2003	2002	2001	2000	1999
Osakekohtainen tulos	EUR		0,98	0,93	1,25	1,22	1,37
Osakekohtainen oma pääoma	EUR		8,45	9,82	10,04	9,90	9,78
Osingonjako	milj. EUR		106,6 *	161,9	74,3	81,0	82,6
Osakekohtainen osinko	EUR		1,60 *	0,93	1,10	1,20	1,18
Osakekohtainen lisäosinko	EUR		-	1,50	-	-	-
Osingonjakosuhte	%		163,3 % *	261,3 %	88,0 %	98,4 %	86,1 %
Osingonjakosuhte ilman lisäosinkoa	%		163,3 % *	100,0 %	88,0 %	98,4 %	86,1 %
Efekttiivinen osinkotuotto	A	%	9,4 % *	11,4 %	5,5 %	5,0 %	5,2 %
Efekttiivinen osinkotuotto	B	%	9,4 % *	11,4 %	5,5 %	5,0 %	5,1 %
Hinta/voitto -suhte (P/E-luku)	A		17,30	23,01	15,92	19,67	16,64
Hinta/voitto -suhte (P/E-luku)	B		17,37	22,90	15,92	19,51	16,79
Osakkeen kurssi 31.12.	A	EUR	16,95	21,40	19,90	24,00	22,80
Osakkeen kurssi 31.12.	B	EUR	17,02	21,30	19,90	23,80	23,00
Osakkeen keskipurssi	A	EUR	17,24	23,27	19,86	22,87	21,84
Osakkeen keskipurssi	B	EUR	16,37	23,37	20,43	23,56	21,39
Osakkeen alin kurssi	A	EUR	13,00	19,56	17,25	17,80	19,00
Osakkeen alin kurssi	B	EUR	13,00	19,70	17,60	17,70	18,65
Osakkeen ylin kurssi	A	EUR	24,61	26,50	25,00	28,60	26,95
Osakkeen ylin kurssi	B	EUR	21,67	26,70	25,20	28,50	26,80
Osakkeiden markkina-arvo 31.12. ilman omia osakkeita	milj. EUR		1 131,9	1 423,0	1 343,6	1 613,8	1 546,0
Osakkeiden vaihto ilman omia osakkeita							
Sarja A		1 000 kpl	5 583	3 597	3 677	5 942	3 230
% sarja A:n keskimääräisestä osakemäärästä		%	18,6 %	11,2 %	10,9 %	17,3 %	9,3 %
Sarja B		1 000 kpl	20 099	13 845	8 137	11 815	15 389
% sarja B:n keskimääräisestä osakemäärästä		%	55,0 %	39,0 %	24,1 %	35,7 %	46,7 %
% koko osakemäärästä		%	38,5 %	25,9 %	17,5 %	26,3 %	27,6 %
Osakkeiden määrä 31.12.	A	kpl	30 002 129	30 586 429	33 414 163	34 217 297	37 018 755
	B	kpl	37 516 292	36 931 992	34 104 258	33 301 124	32 952 874
joista yhtiön hallussa	A	kpl	208 932	167 798	-	-	2 453 208
	B	kpl	685 000	685 000	-	-	-
Osakkeita 31.12. ilman omia osakkeita	A	kpl	29 793 197	30 418 631	33 414 163	34 217 297	34 565 547
	B	kpl	36 831 292	36 246 992	34 104 258	33 301 124	32 952 874
Osakkeita yhteensä ilman omia osakkeita		kpl	66 624 489	66 665 623	67 518 421	67 518 421	67 518 421
Osakeantioikaistut osakemäärä							
kaudella keskimäärin		kpl	66 626 363	67 449 472	67 518 421	67 518 421	67 518 421
Osakeantioikaistut osakemäärä							
kauden lopussa		kpl	66 624 489	66 665 623	67 518 421	67 518 421	67 518 421
Laimennettu osakemäärä kaudella keskimäärin		kpl	64 370 854				
Laimennettu osakemäärä kauden lopussa		kpl	64 423 570				

* Hallituksen ehdotus

Tunnuslukujen laskentaperusteet ovat sivulla 42.

ORION-KONSERNIN TALOUDELLINEN KEHITYS 1999–2003

milj. EUR ja %	1999	2000	2001	2002	2003
Liikevaihto ja tulos					
Liikevaihto	912,2	947,5	970,8	1 628,6	2 261,5
Muutos edellisestä vuodesta %	+4,9 %	+3,9 %	+2,5 %	+67,8 %	+38,9 %
Ulkomaantoiminta	329,9	384,0	422,8	864,4	1 270,4
% liikevaihdosta	36,2 %	40,5 %	43,6 %	53,1 %	56,2 %
Muutos edellisestä vuodesta %	5,2 %	16,4 %	10,1 %	104,4 %	47,0 %
Poistot	46,5	43,0	42,6	54,1	67,5
Liikevoitto	124,0	114,5	116,4	97,5	89,9
% liikevaihdosta	13,6 %	12,1 %	12,0 %	6,0 %	4,0 %
Muutos edellisestä vuodesta %	+13,5 %	-7,7 %	+1,6 %	-16,2 %	-7,8 %
Rahoitustuotot ja -kulut	+12,4	+10,9	+7,2	+1,6	-0,9
% liikevaihdosta	+1,4 %	+1,2 %	+0,7 %	+0,1 %	-0,0 %
Voitto ennen satunnaisia eriä ja veroja	136,4	125,4	123,6	99,1	89,0
% liikevaihdosta	15,0 %	13,2 %	12,7 %	6,1 %	3,9 %
Muutos edellisestä vuodesta %	+12,7 %	-8,1 %	-1,5 %	-19,8 %	-10,2 %
Satunnaiset erät	+97,6	+6,9	+7,8	+7,6	+8,6
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	43,7	42,8	39,2	35,6	16,9
Voitto verojen jälkeen ilman satunnaisia eriä	92,7	82,6	84,4	62,5	65,5
Sijoitetun pääoman tuotto ennen satunnaisia eriä ja veroja	18,6 %	18,2 %	17,5 %	13,8 %	13,2 %
Oman pääoman tuotto	13,3 %	12,4 %	12,5 %	9,4 %	11,5 %
Tase					
Pysyvät vastaavat	385,1	363,9	385,0	520,8	424,8
Vaihtuvat vastaavat	527,0	550,7	563,5	889,0	801,8
Oma pääoma	661,7	668,8	677,6	672,7	578,1
Vähemmistöosuus				12,8	19,7
Pakolliset varaukset	0,3	1,6	3,1	0,9	3,3
Vieras pääoma yhteensä	250,1	244,2	267,8	723,4	625,6
Korollinen vieras pääoma	51,3	51,8	52,0	134,2	76,4
Koroton vieras pääoma	198,8	192,4	215,8	589,2	549,3
Taseen loppusumma	912,1	914,6	948,5	1 409,8	1 226,7
Omavaraisuusaste	73,3 %	74,2 %	72,6 %	48,9 %	49,4 %
Nettovelkaantumisaste (gearing)	-28,0 %	-26,7 %	-24,7 %	-9,1 %	-10,8 %
Käyttöomaisuusinvestoinnit					
Bruttoinvestoinnit	45,0	63,6	79,2	155,6	41,9
% liikevaihdosta	4,9 %	6,7 %	8,2 %	9,6 %	1,9 %
Bruttoinvestoinnit ilman osakkeita	45,0	63,5	79,2	94,4	41,9
Investointitahti (investoinnit ilman osakkeita)					
% liikevaihdosta)	4,9 %	6,7 %	8,2 %	5,8 %	1,9 %
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot					
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot	67,9	68,8	83,9	109,5	85,9
% liikevaihdosta	7,4 %	7,3 %	8,6 %	6,7 %	3,8 %
Henkilöstö					
Maksetut palkat	140,2	151,1	163,9	172,6	185,2
Henkilöstö keskimäärin	5 210	5 351	5 456	5 621	5 573

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET

Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), % =	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaisia eriä ja veroja} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto (ROE), % =	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaisia eriä} - \text{verot varsinaisesta toiminnasta}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$
Omavaraisuusaste, % =	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, % =	$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahoitusarvopaperit} - \text{rahat ja pankkisaamiset}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}} \times 100$
Osakekohtainen tulos (EPS), EUR =	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaisia eriä} - /+ \text{vähemmistöosuus} - \text{verot varsinaisesta toiminnasta}}{\text{Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä keskimäärin vähennettynä omilla osakkeilla}}$
Osakekohtainen tulos laimennusvaikutuksella, EUR =	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaisia eriä} - /+ \text{vähemmistöosuus} - \text{verot varsinaisesta toiminnasta}}{\text{Osakeanti-} \quad \text{optioiden täydellä} \quad \text{Optioiden täydellä} \quad \text{Osakkeen} \\ \text{oikaistu} \quad + \text{vaihdolla saatavien} \quad - \text{vaihdolla saatavien} \quad \times \text{merkintähinta} \\ \text{osakkeiden lkm} \quad \text{osakkeiden lkm} \quad \text{osakkeiden lkm} \quad \text{osakkeiden lkm} \quad \text{optiolla} \\ \text{osakkeen käypä arvo}}$
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä 31.12. vähennettynä omilla osakkeilla}}$
Osakekohtainen osinko, EUR =	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12. vähennettynä omilla osakkeilla}}$
Osingonjakosuhte, % =	$\frac{\text{Osakeantioikaistu osakekohtainen osinko}}{\text{Osakeantioikaistu osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto, % =	$\frac{\text{Osakeantioikaistu osakekohtainen osinko}}{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$
Hinta/voitto-suhde (P/E) =	$\frac{\text{Osakeantioikaistu, tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakeantioikaistu tulos/osake}}$
Osakeantioikaistu keskimääräinen kurssi, EUR =	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto ilman omia osakkeita}}{\text{Tilikaudella vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä}}$
Osakekannan markkina-arvo, milj. EUR =	$\text{Tilikauden lopussa oleva osakemäärä vähennettynä omilla osakkeilla} \times \text{osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}$

Tunnuslukuja laskettaessa on omasta pääomasta ja osakkeiden kappalemäärästä vähennetty yhtiön hallussa olevat omat osakkeet.

VOITONJAKOEHDOTUS

Konsernin vapaa oma pääoma on 31.12.2003 taseen mukaisesti 443,4 milj. euroa, josta jakokelpoista on 314,9 milj. euroa. Emoyhtiön vapaa oma pääoma on 31.12.2003 taseen mukaisesti 249 509 194,45 euroa, josta tilikauden voitto on 64 190 290,45 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön vapaasta omasta pääomasta

	euroa
• jaetaan osinkoa 1,60 euroa osaketta kohden 66 624 489 osakkeelle	106 599 182,40
• lahjoitetaan lääketieteelliseen tutkimukseen:	
Orion-yhtymän Tutkimussäätiölle	25 200,00
Farmoksen Tutkimus- ja tiedesäätiölle	25 200,00
muhun lääketieteelliseen tutkimustoimintaan	50 400,00
• voittovarojen tilille jätetään	142 809 212,05
	<u>249 509 194,45</u>

Ehdotetusta osingosta 0,60 euroa on Orion-yhtymä Oyj:n vuoden 2001 optio-ohjelman ehtojen II.3-kohdan tarkoittama yhtiön tavanomaisesta osinkopolitiikasta poikkeava erityisosinko, joka alentaa optio-oikeuksien 2001C ja 2001D merkintähintaa erityisosingon määrällä.

Tämän tilinpäätöksen esitämme yhtiökokouksen käsiteltäväksi.

Espoossa 12. päivänä helmikuuta 2004

Juhani Leikola
puheenjohtaja

Erkki Etola
varapuheenjohtaja

Heikki Hakala

Petteri Karttunen

Eeva Kölli-Jäntti

Tuomo Lähdesmäki

Heikki Vapaatalo

Matti Vuoria

Jukka Viinanen
toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Orion-yhtymä Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Orion-yhtymä Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2003. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja emoyhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitoissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Espoossa, 17. helmikuuta 2004

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö

Pekka Luoma, KHT

ORION-KONSERNI VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

Konsernin liikevaihto, liikevoitto ja voitto ennen satunnaisia eriä ja veroja

milj. EUR	1-3/02	4-6/02	7-9/02	10-12/02	1-3/03	4-6/03	7-9/03	10-12/03
Liikevaihto	235,7	242,0	554,4	596,5	571,3	597,6	527,3	565,3
Liikevoitto	23,2	26,8	28,9	18,6	6,0	46,2	16,9	20,8
Voitto ennen satunn. eriä ja veroja	24,6	28,0	28,4	18,1	6,0	46,0	15,9	21,1

Tulosyksiköiden liikevaihto

milj. EUR	1-3/02	4-6/02	7-9/02	10-12/02	1-3/03	4-6/03	7-9/03	10-12/03
Orion Pharma	118,8	119,2	123,2	121,8	113,8	140,3	99,4	126,3
Oriola	76,5	85,6	105,4	117,3	108,1	113,2	191,6	220,6
KD 1.7.2002-			290,5	316,1	307,5	305,3	197,2	212,7
Tukkukaupparyhmä yhteensä	76,5	85,6	395,9	433,4	415,6	418,5	388,8	433,3
Orion Diagnostica	9,1	8,9	8,2	9,4	9,4	9,0	8,0	9,3
Konsernin jatkuvat liiketoiminnot yhteensä	200,3	209,5	523,4	560,1	534,9	563,6	493,2	565,3
Noiro	35,4	32,5	31,0	36,4	36,4	34,0	34,1	0,0
Konserni yhteensä	235,7	242,0	554,4	596,5	571,3	597,6	527,3	565,3

Tulosyksiköiden liikevoitto

milj. EUR	1-3/02	4-6/02	7-9/02	10-12/02	1-3/03	4-6/03	7-9/03	10-12/03
Orion Pharma	14,9	19,7	21,4	10,3	-1,5	37,1	5,3	6,1
Oriola	5,2	3,4	5,5	4,8	3,6	4,9	6,0	6,0
KD 1.7.2002-			3,1	2,5	2,5	2,6	2,2	2,8
Tukkukaupparyhmä yhteensä	5,2	3,4	8,0	6,7	5,5	7,0	7,8	8,1
Orion Diagnostica	1,2	0,9	1,6	1,3	1,3	1,3	1,6	1,0
Konsernierät	-1,8	0,8	-3,7	-2,2	-1,8	-0,5	-0,2	2,7
Konsernin jatkuvat liiketoiminnot yhteensä	19,5	25,0	27,3	15,9	3,5	44,8	14,4	18,0
Noiro	3,7	1,8	1,6	2,7	2,5	1,3	2,6	2,7
Konserni yhteensä	23,2	26,8	28,9	18,6	6,0	46,2	16,9	20,8

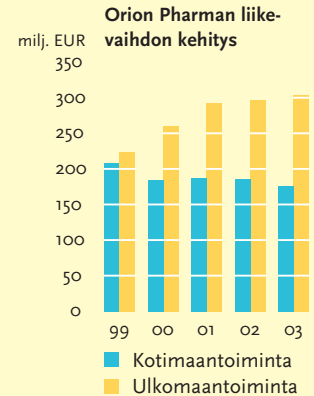
KD Tukku sisältyy Oriolan lukuihin 1.7.2003 lukien.

ORION PHARMA

Toimiala: lääkkeiden kehitys, valmistus ja markkinointi

Orion Pharman avainlukuja

milj. EUR	2003	2002	Muutos %
Liikevaihto	479,8	483,0	-0,7 %
Ulkomaantoiminnan liikevaihto	304,1	296,9	+2,5 %
% liikevaihdosta	63,4 %	61,5 %	
Liikevoitto	47,0	66,3	-29,2 %
% liikevaihdosta	9,8 %	13,7 %	
Bruttoinvestoinnit	25,5	64,8	
Myyntituotot omista alkuperälääkkeistä	164,6	160,9	+2,3 %
Tutkimus- ja tuotekehitys-panostus	81,4	104,5	-22,1 %
Henkilöstömäärä joulukuussa	2 752	3 047	-9,7 %

Orion Pharmassa vuosi 2003 alkoi voimakkaasti muuttuneiden näkymien merkeissä, jotka edellyttivät syvällistä toimintatavan, tuotevalikoiman ja -strategian tarkistusta sekä resurssitarpeiden uudelleenarviointia. Erillisen lääketutkimusyhtiön perustamissuunnitelmista luopuminen, helmikuussa tehty deramsiklaanin tutkimusohjelman lopettamispäätös sekä lääkevaihtomenettelyn (geneerinen substituoitu) käyttöönotto Suomessa huhtikuun alussa olivat keskeisiä uuteen tilanteeseen johtaneita syitä. Orion Pharma arvioi tilanteensa, näkymänsä ja panostuksensa uudelleen ja käynnisti koko toiminnan kattavan tavoiteohjelman heikentyvän tuloskehityksen suunnan muuttamiseksi.

Muutosohjelman toimenpiteisiin sisältyi laajamittainen strategian tarkistus, tutkimusprojektien ja tuoteportfolion priorisointi ja toimintojen uudelleenjärjestely. Henkilöstömäärää vähennettiin noin 400:lla vastamaan liiketoiminnan resurssitarpeita. Tutkimusmenonsa Orion Pharma päätti palauttaa kahden aiemman vuoden poikkeuksellisen korkealta tasolta lähelle toimialan T&TK-panostuksen keskitasoa, noin 15–16 prosenttiin liikevaihdosta. Orion Pharma kohdisti tutkimusohjelmansa panostukset tuotto-odotuksiltaan parhaisiin molekyyleihin. Kliininen tutkimus keskittyy nyt entakaponin, levosimendaanin, hormonihoitojen ja eläinrauhotteiden jatkokehitykseen ja tuotteiden elinkaaren pitkän aikavälin hallintaan.

Toimenpiteiden vaikutuksia tulokseen alkoi näkyä jo loppuvuodesta, mutta ne konkretisoituvat mittavammin vasta vuonna 2004. Orion Pharman tavoitteena on nostaa liikevoittonsa 20 prosentin tasolle liikevaihdosta vuoden 2005 loppuun mennessä.

Liikevaihto ja liikevoitto

Orion Pharman liikevaihto oli lähes edellisvuotisen suuruinen ja ennakoitun mukainen. Alkuvuoden toimintaa leimasivat monet haasteet, mutta vuoden lopussa tilanteen voitiin nähdä kääntyneen selvästi valoisammaksi. US-dollarin epäedullinen kurssikehitys heikensi liikevaihtoa 14,4 milj. EUR. Liikevaihtoon sisältyi saatuja etappimaksuja 25,3 (18,4) milj. EUR.

Liikevoitto vaihteli voimakkaasti kvartaaleittain, mutta koko vuoden liikevoitto 47,0 milj. EUR muodostui odotetun mukaiseksi. Siihen sisältyy toiminnan tehostamiseen, henkilöstövähennyksiin ja toiminnan rakenteellisiin muutoksiin liittyviä kertaluonteisia kuluja yhteensä 9,3 milj. EUR. Luvussa on mukana vuoden lopussa suljetusta ja myydystä Tanskan tehtaasta kirjattu myyntitappio.

Kymmenen suurinta tuotemerkkiä toivat Orion Pharman liikevaihdosta 42 % ja niiden myynti kehittyi oheisen taulukon mukaisesti. Oman tutkimuksen tuloksena syntyneiden tuotteiden osuus Orion Pharman liikevaihdosta oli 34 %. Suurimmat myyntituotot toi odotetusti Parkinson-lääke Comtess/Comtan (entakaponi). Orionin oman, Comtess-nimellä markkinoitavan tuotteen myynti markkinoilla kasvoi noin 10 % ja myös sen

osuus kaikkien Parkinson-lääkkeiden kokonaismyynnistä kasvoi Orionin kattaman myyntialueen maissa. Markkinointipartneri Novartiksen myyntialueilla sama tuote tunnetaan Comtan-nimisenä. USA:ssa, joka on suurin yksittäinen markkina, myynti kasvoi noin 23 % ja tuotteen osuus kaikkien Parkinson-lääkkeiden myynnistä oli 10,3 %. Orionin Comtan-toimitukset Novartikselle olivat noin 32 milj. EUR ja merkittävä osa niistä ajoittui vuoden viimeiselle neljännekselle hankintojen jaksotuksesta johtuen.

Orionin uuden Parkinson-lääkkeen, Stalevon myynti käynnistyi sopimuskumppani Novartiksen markkinoimana Yhdysvalloissa syyskuussa sen saatua myyntiluvan kesäkuussa. Toimitukset Novartikselle Yhdysvalloissa käynnistynyttä myyntiä varten olivat hieman alle 11 milj. EUR. Lokakuun lopulla Stalevo sai myös kaikki EU-maat kattavan myyntiluvan, ja lääke tuli apteekkeihin lähes kaikissa Orionin omaan myyntialueeseen kuuluvissa maissa jo marras-joulukuussa, vaikka maakohtaisia korvattavuuspäätöksiä jouduttaneenkin odottamaan joissakin niistä. Novartis tuo tuotteen eurooppalaisille markkinoilleen vasta vuoden 2004 puolella. Levodopan, karbidopan ja entakaponin yhteen tablettiin yhdistävä Stalevo on huomattava uutuus Parkinsonin taudin hoidossa: se on ensimmäinen uusi levodopahoito yli kymmeneen vuoteen ja ensimmäinen uusi Parkinson-lääke yli kolmeen vuoteen. Stalevolla on suotuisan tuoteprofiilinsa perusteella edellytykset nousta myyntituotoiltaan Orion Pharman suurimmaksi tuotteeksi.

Hormonikorvaustuotteista kertyneet myyntituotot vähenivät. Orionin tuotteisto menestyi markkinoilla kuitenkin selvästi paremmin kuin koko tuotesektori keskimäärin. Varsinkin uuden, yksilöllisesti annosteltavan Indian myynti markkinoilla kasvoi edelleen ilahduttavasti. Hoitokäytännöt ovat muuttumassa, ja etenkin suurianoksisten estrogeenivalmisteiden valmisteyhteenvetoihin on tullut uusia rajoituksia, jotka vähentävät käyttöä ja myyntiä. Myös eturauhassyöpälääke Enanton (leuproreliini asetaatti) on hyvä esimerkki Orionin hormonivalmisteisiin kuuluvista kasvutuotteista.

Sydänlääke Simdax (levosimendaani) kasvoi hyvin. Tuotteella on myyntilupa 34 maassa ja se on markkinoilla niistä 24:ssä.

Astmalääkkeiden annosteluun Orionin kehittämä Easyhaler-inhalaattoriperhe on saanut uutta kasvuvauhtia Hexal AG:n ryhdyttyä markkinoimaan sitä Saksassa.

Orion Pharman 10 suurimman lääkevalmisteen liikevaihto

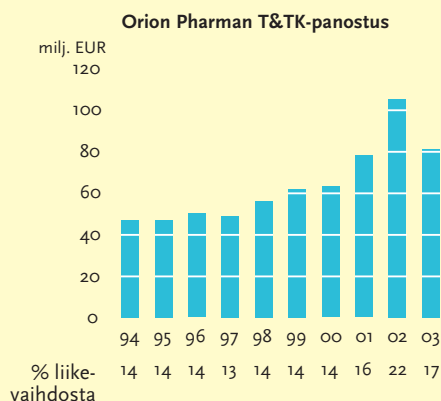
milj. EUR	2003	2002	Muutos %
Comtess / Comtan (Parkinsonin tauti)	69,3	75,1	-7,8 %
Divina-sarja (vaihdevuosisioireet)	26,9	29,3	-8,2 %
Domitor, Domosedan ja Antisedan (eläinrauhoitteet)	22,2	21,8	+2,2 %
Burana (tulehdus, kipu)	13,7	16,1	-14,8 %
Easyhaler (astma)	13,1	11,3	+15,9 %
Enanton (eturauhassyöpä)	12,4	10,7	+15,9 %
Fareston (rintasyöpä)	11,9	15,7	-24,3 %
Stalevo (Parkinsonin tauti)	11,0	-	
Calcimagon (osteoporoosi)	10,8	8,9	+21,8 %
Simdax (sydämen vajaatoiminta)	7,8	6,1	+28,9 %
Yhteensä	199,1	195,0	+2,2 %
Osuus Orion Pharman liikevaihdosta	42 %	40 %	

Suomen voimakkaasti muuttuneilla lääkemarkkinoilla Orion säilytti vahvan asemansa onnistuneella tuote- ja hinnoittelustrategiallaan. Lääkevaihtomenettely aiheutti Orion Pharman kotimaan liikevaihtoon ennakoitua mukaisesti noin 4 %:n laskun edellisvuodesta. Lääkevaihdon piiriin kuuluvat tuotteet ovat patenttisuojaattomia valmisteita, joiden menekin ratkaisee kilpailukykyinen, mahdollisimman alhainen hinta. Orionin kaikkien ihmislääkkeiden euromääräinen tukkumyynti Suomessa oli noin 163 milj. EUR ja se laski edellisvuodesta 3,5 %. Euro-määräisessä lääkemyyntitilastossa Orion Pharma oli Suomen markkinoiden toiseksi suurin toimija noin 11 %:n markkinaosuudellaan. Yksikkömääräisessä myyntitilastossa sen sijaan Orion oli edelleen Suomessa markkinajohtaja: noin 30 %:n markkinaosuus osoittaa, että lähes joka kolmas apteekkien myymä lääkepakkaus sisälsi Orionin valmisteet.

Eläinlääkkeet (Animal Health) -liiketoiminta menestyi kokonaisuutena hyvin ja Orionin vahva asema eläinlääkkeiden markkinoijana Pohjoismaissa pysyi vakaana. Eläimille tarkoitettujen valmisteiden osuus Orion Pharman liikevaihdosta oli noin 9 %. Orionin omat alkuperälääkkeet, eläinrauhotteet Domosedan ja Domitor sekä vasta-vaikutin Antisedan pitivät asemansa markkinoilla ja toivat edelleen lähes puolet Eläinlääkkeet-yksikön liikevaihdosta. Vuoden lopussa Orionin Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa markkinoima eläinlääkkeiden tuotevalikoima täydentyi entisen Pharmacian tuotteilla, joista solmittiin markkinointisopimus Pfizer Animal Healthin kanssa.

Lääkkeiden vaikuttavia aineita valmistavan Fermionin liikevaihdon kehitystä vaimensi US-dollarin heikentynyt kurssi. Fermion valmistaa kaikkien Orionin omien alkuperälääkkeiden vaikuttavat aineet. Niiden lisäksi sen valmistusohjelmaan sisältyy noin 20 lääkeainetta, joita se toimittaa useille lääkeyhtiöille eri puolille maailmaa. Vuoden 2003 ulkoisesta mynnistä lähes puolet suuntautui yhdysvaltalaisille yrityksille. Fermion alkoi toimia osakeyhtiöksi yhtiötettynä vuoden 2004 alussa. Se kuuluu edelleen operatiivisesti Orion Pharmaan.

Orion Pharman tutkimus- ja tuotekehitysmenot olivat 81,4 (104,5) milj. EUR ja niiden suhteellinen osuus tulosyksikön liikevaihdosta oli 17,0 % (21,6 %). Kulut vähenivät tavoitteen mukaisesti projektien karsinnan ja resurssien sopeutustoimien seurauksena. Uudelleensuuntaamansa tuote- ja tutkimusstrategian mukaisesti Orion Pharman kliininen tutkimus keskittyi alkuperälääkkeissä nyt entakaponin, levosimendaanin, eläinrauhotteiden ja hormonihoidojen jatkokehitykseen. Sydänlääke Simdaxin 3. vaiheen kliininen tutkimusohjelma oli ja on edelleen suurin hanke. Tutkimusprojekteja on selostettu Hallituksen toimintakertomuksen jaksossa 'Tutkimus- ja tuotekehitystoiminta' sivulla 18.

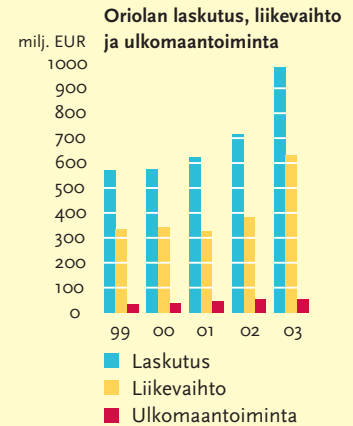

ORIOILA

Toimiala: lääkkeiden jakelu ja tukkukauppa sekä terveydenhoidon tuotteiden markkinointi.
KD Tukku Oy sisältyy Oriolan lukuihin 1.7.2003 lukien.

Oriolan avainlukuja

milj. EUR	2003	2002	Muutos %
Laskutus	984,9	716,4	+37,5 %
Liikevaihto	633,5	384,8	+64,6 %
Ulkomaantoiminnan liikevaihto	54,3	52,7	+3,1 %
% liikevaihdosta	8,6 %	13,7 %	
Liikevoitto	20,5	18,9	+8,0 %
% laskutuksesta	2,1 %	2,6 %	
Bruttoinvestoinnit	9,0	8,5	
Jakelu- ja tukkukauppasektorin laskutus	850,4	588,6	+44,5 %
Jakelu- ja tukkukauppasektorin liikevaihto	511,5	268,2	+90,8 %
Laite- ja tarvikesektorin laskutus	134,6	127,9	+5,3 %
Laite- ja tarvikesektorin liikevaihto	122,0	116,7	+4,6 %
Henkilöstömäärä joulukuussa	1 116	1 045	+6,9 %

Oriolan laskutus ja liikevaihto kasvoivat lääkejakelelun uusien päämiesten sekä KD Tukku Oy:n oston tuoman volyymin vaikutuksesta. KD Tukun laskutus vuoden jälkipuoliskolta oli 173,4 milj. EUR ja liikevaihto 172,0 milj. EUR. Oriolan muissakin liiketoimintayksiköissä kehitys piristyi loppuvuonna. Liikevoitto kehittyi toisella vuosipuoliskolla hyvin, osin myös KD Tukku Oy:n myönteisestä tulosvaikutuksesta.

Jakelu- ja tukkukauppasektori

Heinäkuun alussa KD Tukku Oy siirtyi Oriolan omistukseen. Oriolan ja KD Tukun yhteenlaskettu markkinaosuus Suomen lääkejakelelusta on 60 %. Jakelu- ja tukkukauppasektori -yksikön laskutuksen kasvu ilman KD Tukun vaikutusta oli 15 %. Baltian maissa lääkejakelelun tilanne jatkui epätydyttävänä.

Ratiopharm siirsi tuotteittensa jakelun sisarkonserniinsa elokuun lopussa. Vuoden 2004 alussa Oriolan jakelusta siirtyi pois Pfizer ja maaliskuun alussa 2004 poistuu Novartis. Molemmat ovat olleet KD Tukun päämiehiä. Poistuva laskutusvolyyymi on vuositasolla noin 210 milj. EUR. Ranskalainen Aventis Pharma puolestaan solmi uuden, helmikuussa 2004 voimaan astuneen jakelusopimuksen Oriolan kanssa kuuluttuaan aiemmin KD Tukun päämiehiin. Myös amerikkalainen Amgen siirsi lääkejakelelunsa Oriolalle. Saksalaisen Beiersdorfin apteekeissa myytävät vapaan kaupan tuotteet sekä ammattikäyttöön tarkoitettut terveydenhoitotuotteet siirtyivät Oriolan jakeluun vuoden 2004 alussa. Näiden päämiesten laskutusvolyyymi on vuositasolla yhteensä noin 75 milj. EUR.

Laite- ja tarvikesektori

Oriolan Laite- ja tarvikesektorin liikevaihto kasvoi edellisvuodesta. Kannattavuus oli hyvällä tasolla ja parani hieman.

Suomessa terveydenhuollon laite- ja tarvikemarkkinat kasvoivat. Kasvua syntyi varsinkin sairaalatarvikkeiden, sairaaloiden kliinisen laboratoriodiagnostiikan sekä lääketieteellisen kuvantamisen aloilla. Myös hammasalan markkinat olivat lievässä kasvussa. Oriolan johtava asema Suomen sairaala- ja laboratorioalan, lääketieteellisen kuvantamisen sekä hammasalan keskeisenä laite- ja tarviketoimittajana vahvistui edelleen.

Ruotsissa Oriola toimii jo merkittävänä hammasalan tuotteiden markkinoijana ja on käynnistämässä myös sairaala-alan liiketoimintaa. Ruotsin hammasalan markkinat kasvoivat hieman, mutta Oriolan hammasalan laskutus kasvoi selvästi markkinoiden kasvua nopeammin. Tanskassa kaksi vuotta sitten aloittamaansa hammasalan laitemarkkinointia Oriola on laajentamassa hammastarvikkeiden myyntiin. Baltian pienillä mutta kasvavilla markkinoilla Oriola paransi asemaansa terveydenhuollon laite- ja tarviketoimittajana. Parhaaseen kasvuun ylsivät laboratoriotuotteet.

Oriolan toimitusjohtajana vuodesta 1988 toiminut kauppaneuvos *Seppo Morri* siirtyi Orion-yhtymä Oyj:n vanhemmaksi neuvonantajaksi 1.1.2004. Hän saavuttaa eläkeiän syksyllä 2004. Uutena toimitusjohtajana aloitti 1.1.2004 farmasian tohtori *Risto Kanerva*, joka aiemmin johti Oriolan Jakelu- ja tukkukauppasektoria yhtiön varatoimitusjohtajana.

Oriolan laskutuksen jakauma 2003

- Lääketukku- ja tarvikesektori 86 %
- Laite- ja tarvikesektori 14 %

KD

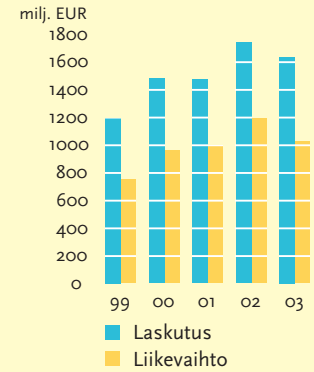
Toimiala: lääkkeiden jakelu ja terveydenhuollon logistiikkapalvelut.

KD sisältyy Orion-konsernin lukuihin 1.7.2002 lukien. Taulukossa on vuodelta 2002 esitetty vuositason tiedot.

KD:n lukuihin sisältyy tytäryhtiö KD Tukku Oy:n toiminta Suomessa 30.6.2003 asti.

KD:n avainlukuja

milj. EUR	2003	2002	Muutos %
Laskutus	1 632,3	1 738,0	-6,1 %
Liikevaihto	1 022,7	1 188,7	-14,0 %
Ulkomaantoiminnan liikevaihto	847,8	861,5	-1,7 %
% liikevaihdosta	82,8 %	72,5 %	
Liikevoitto	10,1	9,1	+11,9 %
% laskutuksesta	0,6 %	0,5 %	
Bruttoinvestoinnit	1,4	4,2	
Lääkejakelelun laskutus	1 497,4	1 606,2	-6,8 %
Terveydenhuollon logistiikkapalvelujen laskutus	134,9	131,8	+2,4 %
Henkilöstömäärä joulukuussa	470	511	-8,0 %

KD:n laskutus ja liikevaihto

KD:n lääkejakelelun laskutus Ruotsissa kasvoi koko katsauskaudella 2,1 %, kun markkinat kasvoivat 1,9 %. Kasvutahtia vaimensi lääkevaihdomenettelyn kokonaisvaikutuksen lisäksi merkittävästi se, että Ruotsin kaksi myydyintä lääkettä, kolesterolilääke Zocord (simvastatiini) sekä mahahaavalääke Losec (omepratsoli) menettivät patenttisuojansa, jonka seurauksena niiden hinnat putosivat rajusti geneerisen kilpailun alettua. KD Tukun laskutus vuoden ensimmäiseltä puoliskolta oli 168,2 milj. EUR ja liikevaihto 166,5 milj. EUR.

KD:n jatkuvien liiketoimintojen liikevoitto parantui merkittävästi vertailukaudesta hyvän volyymikehityksen, tehokkaasti toimineen organisaation ja onnistuneen kustannushallinnan ansiosta. Terveydenhuollon logistiikkapalvelujen kannattavuus kohentui, mutta se on edelleen epätydyttävä. Ruotsissa lääkevaihdomenettely on aiheuttanut tukkuportaaseen voimistuvaa kustannuspainetta, mikä edellyttää lääketukkukaupalta entistäkin tarkempaa kustannustietoisuutta ja toiminnan tehokkuutta.

KD:n markkinaosuus oli Ruotsissa edelleen 49 %, johon se nousi vuoden 2002 loppupuolella. Vuoden 2004 alussa KD sai jakeluunsa tanskalaisen Leo Pharman tuotteet Ruotsissa. Niiden laskutusvolyymi on vuositasolla 20 milj. EUR.

KD:n toimitusjohtajana vuodesta 1988 ollut *Ralph Nilsson* siirtyi eläkkeelle kesäkuun lopussa. Uutena toimitusjohtajana aloitti aiemmin varatoimitusjohtajana ollut dipl.ins. *Marianne Dicander Alexandersson* 1.7.2003.

KD:n laskutuksen jakauma 2003

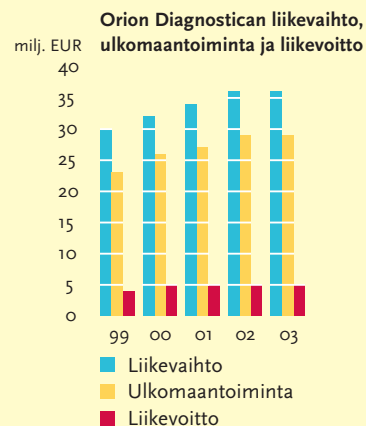
- Lääkejakelelun 92 %
- Terveydenhuollon logistiikkapalvelut 8 %

ORION DIAGNOSTICA

Toimiala: diagnostiset testit ja testijärjestelmät, hygienia-testit.

Orion Diagnostican avainlukuja

milj. EUR	2003	2002	Muutos %
Liikevaihto	35,7	35,6	+0,1 %
Ulkomaantoiminnan liikevaihto	29,4	29,0	+1,7 %
% liikevaihdosta	82,6 %	81,3 %	
Liikevoitto	5,2	5,0	+4,3 %
% liikevaihdosta	14,5 %	13,9 %	
Bruttoinvestoinnit	2,0	2,9	
Henkilöstömäärä joulukuussa	322	329	-2,1 %

Orion Diagnostican liikevaihto oli edellisvuotisen tasolla, mikä johtui osin euroon nähden heikentyneestä US-dollarista, mutta myös eräiden ikääntyneiden tuotteiden myynnin vähenemisestä. Painopistetuotteet QuikRead ja Hygicult puolestaan kasvoivat kaikilla markkinoillaan ripeästi. Tuotemyynti oman, Ruotsin, Norjan ja Tanskan kattavan tytäryhtiöverkon kautta kehittyi myönteisesti. Liikevoitto oli hyvä ja se parani hieman edellisvuotisesta.

Orion Diagnostican tuotteistossa ja strategiassa pääpaino on omaan tuotekehitykseen perustuvissa lähi- ja pikatesteissä. Ne toivat Orion Diagnostican liikevaihdosta noin 80 %. Innovatiivisia tuotteita ja ratkaisuja luodessaan Orion Diagnostica hyödyntää syvällistä analyttiosaamistaan. Se kehittää QuikRead-järjestelmään lisää uusia, testivalikoimaa laajentavia sovelluksia. Tulehduksen määrää verinäytteestä C-reaktiivisen proteiinin määrän perusteella mittaava QuikRead CRP on laajentuvan tuoteperheen edelläkävijä, joka on saamassa seuraajia uusista, muihin diagnostisiin tarpeisiin kehitetyistä innovatiivisista QuikRead-sovelluksista. Orion Diagnostica panostaa myös uusien hygienia tuotteiden kehitykseen. Vuonna 2003 se toi markkinoille EIA-tekniikkaan (enzyme immuno assay) perustuvan version ICTP-kollageenitestistä.

Orion Diagnostica otti käyttöön uuden toiminnanohjausjärjestelmän ja siirtyi myös ISO 9001:2000 -standardin mukaiseen prosessiorganisaatioon vuonna 2003.

Vuoden 2004 alussa Orion Diagnostica alkoi toimia osakeyhtiönä oltuaan aiemmin Orion-yhtymä Oyj:n tulosityksikkö ilman juridisen toimijan asemaa. Yhtiöittämisen perusteina ovat lähinnä johtamista ja hallinnointia selkeyttävät syyt.

ORION-KONSERNIN HALLINNOINTIPERIAATTEET

Orion-konsernin johtamisjärjestelmä muodostuu konsernitasosta ja tulosityksikkötasosta. Näiden lisäksi järjestelmään kuuluu juridisten yksiköiden hallinnon järjestäminen. Toiminnan ohjausta ja valvontaa varten konsernissa on kaikilla tasoilla toimiva valvontajärjestelmä.

Konsernitasolle kuuluvat muun muassa seuraavat koko konsernin johtamisen osa-alueet:

- konsernistrategian määrittäminen ja seuranta
- perusorganisaatio ja tulosityksiköiden toiminnan ohjaus ja valvonta
- investoinneista päättäminen (budjetit ja suurimmat investointipäätökset)
- koko emoyhtiötä ja konsernia koskevat asiat.

Konsernin operatiivinen liiketoiminta tapahtuu tulosityksiköissä. Tulosityksiköt toimivat konsernistrategian ja konsernitason ohjauksen mukaisesti erillisinä, omaa strategiaansa kehittävinä kannattavuusvastuualueina, jotka hyödyntävät konsernikokonaisuutta. Tulosityksikön operatiivista toimintaa johtaa ja sen toiminnasta vastaa tulosityksikön toimitusjohtaja, joka raportoi konsernin pääjohtajalle.

1. Konsernitaso

Emoyhtiö Orion-yhtymä Oyj Konsernin emoyhtiö on Orion-yhtymä Oyj, jonka osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiökokouksessa.

Emoyhtiön hallitus Emoyhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka valitsee yhtiökokous. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokous valitsee samaksi ajaksi hallituksen puheenjohtajan ja hallitus, niin ikään samaksi ajaksi, hallituksen varapuheenjohtajan. Henkilöä, joka on täyttänyt 67 vuotta, ei voida valita hallituksen jäseneksi.

Hallitus johtaa yhtiön toimintaa lain ja yhtiöjärjestyksen määräysten mukaan. Emoyhtiön hallitus toimii myös ns. konsernihallituksena. Se käsittelee ja päättää kaikki merkittävimmät koko konsernin tai tulosityksiköiden toimintaa koskevat asiat riippumatta siitä, edellyttääkö asia juridisesti hallituksen päätöstä. Hallitus voi käsitellä minkä tahansa Orion-konserniin kuuluvaa yhtiötä tai yksikköä koskevan asian, jos hallitus tai emoyhtiön toimitusjohtaja katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi.

Hallituksessa on tarkastusvaliokunta sekä nimitys- ja palkkavalioikunta, joiden jäsenet hallitus valitsee keskuudestaan. Tarkastusvaliokunnan kokouksiin osallistuu myös yhtiön varsinaisen tilintarkastajan päävastuullinen tilintarkastaja. Valiokunnat valmistelevat toimialueeseensa kuuluvia asioita ja tekevät näistä esityksiä hallitukselle.

Emoyhtiön toimitusjohtaja Emoyhtiön toimitusjohtajan valitsee hallitus. Osakeyhtiölain mukaisesti toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Lisäksi toimitusjohtaja huolehtii siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty. Emoyhtiön toimitusjohtaja toimii myös konsernin pääjohtajana. Tulosityksikköorganisaation mukaisesti tulosityksiköt raportoivat pääjohtajalle. Pääjohtaja toteuttaa tulosityksiköiden toiminnan ohjausta ja valvontaa tulosityksiköiden johtokuntien ja konsernihallinnon avustamana.

Konsernin johtoryhmä Konsernin johtoryhmään kuuluvat pääjohtaja puheenjohtajana sekä emoyhtiön hallituksen nimeämät henkilöt jäseninä. Johtoryhmä kokoontuu vähintään kerran kuukaudessa käsittelemään koko konsernia koskevia asioita. Johtoryhmä ei ole päätöksentekuelin, vaan sen tarkoituksena on edesauttaa ja parantaa koko konsernia koskevan informaation välittymistä konsernin sisällä.

Konsernihallinto Konsernihallinto toimii konsernin johtamis- ja valvontajärjestelmän osana osallistuen tulosityksiköiden toiminnan ohjaukseen ja valvontaan. Tässä tehtävässään konsernihallinto avustaa pääjohtajaa konsernin johtamisessa. Konsernihallinto hoitaa mm. taloushallinnon ja rahoituksen, lakiasiainhallinnon, konserniviestinnän ja sijoittajasuhteet, sisäisen tarkastuksen ja sisäpiirihallinnon. Lisäksi konsernihallinto vastaa emoyhtiön ja konsernin tilinpäätöksen oikeellisuudesta sekä tuloverotukseen liittyvistä tehtävistä.

2. Tulosityksikkötaso

Tulosityksikön johtokunta Kullakin tulosityksiköllä on johtokunta, jonka puheenjohtajana toimii konsernin pääjohtaja ja jäsenenä emoyhtiön hallituksen nimeämät henkilöt. Johtokunta toimii pääjohtajaa päätöksenteossa avustavana elimenä. Se ei siten ole varsinainen päätöksentekuelin, vaan päätöksenteko ja vastuu ovat linjaorganisaation mukaiset. Johtokunta käsittelee kaikki merkittävimmät tulosityksikön toimintaa koskevat asiat, mukaan luettuina kaikki tulosityksikköä koskevat emoyhtiön hallituksen käsiteltäväksi menevät asiat.

Tulosityksikön toimitusjohtaja Kullakin tulosityksiköllä on toimitusjohtaja, joka vastaa tulosityksikön toiminnasta ja operatiivisesta johtamisesta. Toimitusjohtajat raportoivat konsernin pääjohtajalle.

Tulosityksikön johtoryhmä Kussakin tulosityksikössä on tulosityksikön toimitusjohtajaa avustavana elimenä tulosityksikön johtoryhmä, joka kokoontuu tulosityksikön toimitusjohtajan johdolla tarpeen mukaan.

3. Juridisten yksiköiden hallinto

Konsernin tytäryhtiöt toimivat liiketoiminnallisesti tulosityksikköorganisaation mukaan. Juridisesti tytäryhtiöiden hallinto ja toiminta järjestetään sijaintimaan yhtiölainsäädännön ja yhtiöiden yhtiöjärjestysten mukaan.

4. Valvontajärjestelmät

Konsernin liiketoiminnan ja hallinnon ohjaus ja valvonta tapahtuvat ensisijaisesti edellä kuvatun johtamisjärjestelmän avulla.

Taloudellista raportointia varten konsernissa on raportointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on tuottaa konsernin ja tulosityksiköiden johdolle riittävästi ja oikea-aikaisesti tietoa toiminnan suunnittelua ja johtamista varten.

Toiminnan valvontaa ja ohjausta varten konsernihallinnossa on lisäksi pääjohtajan alaisuudessa toimiva sisäinen tarkastus, jonka keskeisenä tehtävänä on tutkia ja arvioida konserniin kuuluvien yhtiöiden ja yksiköiden sisäisen valvonnan tehokkuutta ja luotettavuutta sekä tunnistaa liiketoimintariskejä.

Konsernin yhtiöiden tilintarkastus toteutetaan asianomaisten lakien ja yhtiöjärjestysten mukaan. Emoyhtiön varsinaisen tilintarkastajan päävastuullinen tilintarkastaja koordinoi konsernin tytäryhtiöiden tilintarkastusta yhdessä konsernin pääjohtajan ja konsernin sisäisen tarkastuksen kanssa.

Orion-konsernin sisäpiiri

Orion-konsernin sisäpiiriohje perustuu Helsingin Pörssin ohjeeseen. Konsernin pysyvän sisäpiirin muodostavat lakimääräiset ja määrätty sisäpiiriläiset. Lakimääräisiä sisäpiiriläisiä ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, yhtiön varsinaisen tilintarkastajan päävastuullinen tilintarkastaja sekä varatilintarkastaja. Määrättyjä sisäpiiriläisiä ovat muut kuin lakimääräisiin sisäpiiriläisiin kuuluvat henkilöt, jotka yhtiö on pysyvästi määritellyt sisäpiiriläisiksi sisäpiiriohjeen mukaisesti. Yhtiö ylläpitää sisäpiirirekisteriään Suomen Arvopaperikeskus Oy:n SIRE-järjestelmässä.

Hallintoelinten ja johdon palkat, palkkiot ja muut etuudet vuonna 2003

Hallituksen jäsenille, emoyhtiön toimitusjohtajalle ja hänen sijaiselleen sekä tulosityksiköiden ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajille ja varatoimitusjohtajille maksetut palkat ja palkkiot vuonna 2003 olivat yhteensä 2,3 milj. EUR. Tulosityksiköiden toimitusjohtajille palkan sekä luontoisetujen lisäksi maksettavan tulospalkkion määrä riippuu konsernin ja tulosityksiköiden taloudellisesta tuloksesta ja menestyksestä muiden tavoitteiden saavuttamisessa.

Toimitusjohtajalla, hänen sijaisellaan ja tulosityksiköiden toimitusjohtajilla oli 31.12.2003 Orionin A- ja B-osakkeita yhteensä 4 196 kpl ja B-osakkeeseen oikeuttavia optioita yhteensä 289 000 kpl.

Hallitukselle maksetut palkkiot luontoisetuineen olivat yhteensä 363 234 euroa.

Toimitusjohtaja Jukka Viinaselle vuoden 2003 aikana maksetut palkat, palkkiot, luontoisedut ja tulospalkkiot olivat yhteensä 439 472,36 EUR. Toimitusjohtajan osalta on otettu lisäeläkevakuutus, jossa eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 66 % palkasta.

Toimitusjohtajan sijaiselle Risto Miettuselle ja muille vuonna 2003 tulosyksiköiden toimitusjohtajina toimineille maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut vuonna 2003 olivat yhteensä 1 122 130,12 EUR.

Toimitusjohtajan sijaiselle Risto Miettuselle sekä varatoimitusjohtaja Pauli Torkolle on annettu eläke-sitoumus asteittaisesta eläkekertymästä, joka päättyy 60 vuoden ikään ja eläketasoon 60 % palkasta.

Hallitukselle vuonna 2003 maksetut palkkiot ja muut etuudet hallitus- ja valiokuntatyöskentelystä sekä hallituksen jäsenten osakeomistus yhtiössä

	Palkkiot, EUR	A-osakkeita	B-osakkeita
Juhani Leikola, puheenjohtaja	72 693	129 622	14 763
Erkki Etola, varapuheenjohtaja	51 348	1 214 974	43 058
Heikki Hakala	39 933	1 000	3 000
Petteri Karttunen	38 253	0	0
Eeva Kölli-Jäntti	40 353	8 114	6 890
Tuomo Lähdesmäki	39 093	1 000	1 000
Heikki Vapaatalo	41 448	250	4
Matti Vuoria	39 513	0	400
Hallitus yhteensä	363 234	1 354 960	69 115

Hallituksen jäsenet eivät ole osallisina yhtiön optio-ohjelmissa.

Osakkeiden lukumäärät sisältävät myös alaikäisten lasten sekä määräysvalta-yhteisöjen omistuksen.

Johdon osakeomistus ja optiot 31.12.2003

Tulosyksiköiden toimitusjohtajat ja konsernin johtoryhmän 2004 jäsenet	A-osakkeet	B-osakkeet	Optiot 1998	Optiot 2001
Jukka Viinanen	0	1 500	50 000	50 000
Risto Miettunen	0	0	0	80 000
Pauli Torkko	1 116	0	30 000	40 000
Marianne Dicander Alexandersson	0	0	0	0
Risto Kanerva	820	760	15 000	12 000
Jaakko Rissanen	0	0	4 000	8 000
Toimitusjohtaja ja tulosyksiköiden toimitusjohtajat yhteensä	1 936	2 260	99 000	190 000
Olli Huotari	0	0	2 000	12 000
Jari Karlson	0	0	0	12 000
Ulla Lövhölm	0	80	7 500	12 000
Heikki Vuonamo	0	800	0	0
Johtoryhmän jäsenet yhteensä *)	1 116	2 380	93 500	214 000

*) Marianne Dicander Alexandersson ja Risto Kanerva eivät kuulu konsernin johtoryhmään. Osakeomistus sisältää myös alaikäisten lasten sekä määräysvalta-yhteisöjen omistuksen.

Vuosien 1998 ja 2001 optio-ohjelmien optiot oikeuttavat vapaututtuaan merkitsemään yhden Orion-yhtymä Oyj:n B-osakkeen. Vuoden 1998 ohjelman kaikki optiot ovat vapautuneet ja ne ovat voimassa 30.4.2005 asti. Vuoden 2001 ohjelman optioiden erä 2001A vapautui 1.10.2003. Erät B, C ja D vapautuvat vuoden välein ajalla 1.10.2004 – 1.10.2006 ja koko optio-ohjelman voimassaolo päättyy 31.10.2007.

ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUS

Juhani Leikola, Eeva Kölli-Jäntti, Petteri Karttunen, Tuomo Lähdesmäki, Erkki Etola, Heikki Vapaatalo, Heikki Hakala ja Matti Vuoria

PUHEENJOHTAJA

JUHANI LEIKOLA s. 1941, PROFESSORI, ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN JÄSEN 1994–, HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA 1997–
Suomen Punaisen Ristin Veripalvelu, johtaja 1988–2001. Orion-yhtymä Oyj:n hallintoneuvoston jäsen 1971–1994.

Orionin A-osakkeita 129 622 kpl ja B-osakkeita 14 763 kpl.

EVA KÖLLI-JÄNTTI s. 1941, PROVIISORI, ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN JÄSEN 2002–

Pukimäen Apteekki, apteekkari 1985–. Alppilan Apteekki, proviisori 1975–1985. Orion-yhtymä Oyj, tuotepäällikkö 1970–1975. Lappeenrannan II Apteekki, proviisori 1969.

Helsingin Apteekkariyhdistyksen puheenjohtaja 1988–1989. Suomen Apteekkariliiton hallituksen jäsen 1988–1989, ensimmäinen varapuheenjohtaja 1989 ja toinen varapuheenjohtaja 1991–1995. Helsingin Kauppa-kamari HTT 1989–1996. Oriola Oy:n apteekkarineuvottelukunnan jäsen 1985–. Nordean Malmin konttorin pankinvalvoja 1985–. Lääkemarkkinoinnin valvontakunta, kuluttajamarkkinoinnin tarkastusvaliokunnan varajäsen 1995–2001. Orion-yhtymä Oyj:n hallintoneuvoston jäsen 1996–2001.

Orionin A-osakkeita 8 114 kpl ja B-osakkeita 6 890 kpl.

PETTERI KARTTUNEN s. 1960, KAUPPATIETEIDEN MAISTERI, ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN JÄSEN 2001–

Toimitusjohtaja Gyllenberg Asset Management Oy

SEB AM, johtoryhmän jäsen 2000–. SEB Invest GmbH, hallintoneuvoston jäsen 2003–. SEB Invest Luxembourg S.A, hallituksen jäsen 2003–. Ane Gyllenberg Oy, toimitusjohtaja 1999–. Gyllenberg Asset Management Oy, toimitusjohtaja 1996–. Gyllenberg Securities Oy, Senior omaisuudenhoidtaja, 1990–1996. Gyllenberg Securities Oy, omaisuudenhoitaja 1988–1990. Unitas Oy, osastopäällikkö 1987–1988. Unitas Oy, instituutiomeklari 1986–1987. Eesti Ühispank hallintoneuvoston jäsen 2000–2003. Orion-yhtymä Oyj:n hallintoneuvoston jäsen 1989–2000.

Gyllenberg Rahastoyhtiö Oy:n, Saastamaisen Säätiön ja Suomen Taideteollisuusyhdistyksen 100-vuotissäätiön puheenjohtaja.

Ei Orionin osakkeita.

TUOMO LÄHDESMÄKI s. 1957, DIPLOMI-INSINÖÖRI, MBA ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN JÄSEN 2001–

Boardman Oy, Senior Partner 2002–

Elcoteq Network Oyj, toimitusjohtaja 1997–2001. Leiras Oy, toimitusjohtaja 1991–1997. Huhtamäki Oyj, hallituksen jäsen 1992–1996. Swatch Group, johtaja 1990–1991. Nokia Mobile Phones, eri johtotehtäviä 1983–1989.

Aspocomp Group Oyj:n, Turun Yliopistosäätiön ja VTI Technologies Oy:n hallituksen puheenjohtaja. Amer-yhtymä Oyj:n ja Eltel Networks Oy:n hallituksen jäsen.

Orionin A-osakkeita 1 000 kpl ja B-osakkeita 1 000 kpl.

VARAPUHEENJOHTAJA

ERKKI ETOLA s. 1945, DIPLOMI-INSINÖÖRI, ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN JÄSEN 1995–

Toimitusjohtaja Etola-yhtiöt ja toimitusjohtaja Tiiviste-Group Oy

Oyj Stockmann Abp:n hallituksen varapuheenjohtaja. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman hallintoneuvoston jäsen.

Orionin A-osakkeita 1 214 974 kpl ja B-osakkeita 43 058 kpl.

HEIKKI VAPAATALO s. 1939, PROFESSORI (EMERITUS) LKT, KLIINISEN FARMAKOLOGIAN ERIKOISLÄÄKÄRI, ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN JÄSEN 2002–

Farmakologian professori, Helsingin yliopisto 1992–2002. Farmakologian professori, Tampereen yliopisto 1975–1992. Farmakologian apulaisprofessori, Oulun yliopisto 1972–1974. Farmakologian apulaisopettaja, Helsingin yliopisto 1969–1971. Farmakologian assistentti, Helsingin yliopisto 1965–1968.

Tampereen yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan varadekaani 1983–1984, dekaani 1985–1986. Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan varadekaani 1995–2002. Suomen

Farmakologiyhdistyksen puheenjohtaja 1983–1985. Suomalaisen Lääkäriseura Duodecimin valtuuskunnan varapuheenjohtaja 1989–1992, puheenjohtaja 1992–1994, hallituksen varapuheenjohtaja 2001–2003. Orion-yhtymä Oyj:n hallintoneuvoston jäsen 2000–2001.

Orionin A-osakkeita 250 kpl ja B-osakkeita 4 kpl.

HEIKKI HAKALA s. 1941, KAUPPATIETEIDEN MAISTERI, TEKNIIKAN TOHTORI (H.C.), VUORINEUVOS ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN JÄSEN 2002–

Metso Oyj, toimitusjohtaja 1999–2001. Rauma-konserni, toimitusjohtaja 1996–1999. Repola-yhtymä, varatoimitusjohtaja 1991–1996. Rauma-Repola Oy, varatoimitusjohtaja 1987–1991, talousjohtaja 1986–1987.

Kuusakoski Group Oy:n ja Juhani Mäkipirta Oy:n hallituksen puheenjohtaja. Lassila & Tikanoja Oyj:n ja Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja. Metso Oyj:n ja Altia Group Oy:n hallituksen jäsen.

Orion-yhtymä Oyj:n hallintoneuvoston jäsen 2000–2002 ja puheenjohtaja 2001–2002.

Orionin A-osakkeita 1 000 kpl ja B-osakkeita 3 000 kpl.

MATTI VUORIA s. 1951, VARATUOMARI, ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN JÄSEN 2002–

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman varatoimitusjohtaja 1.1.2004 alkaen

Kauppa- ja teollisuusministeriön (KTM) kansliapäällikkö 1992–1998. KTM:n kauppastosaston ylijohtaja 1991–1992. KTM:n kauppastosaston

hallitusneuvos 1985–1991. Ulkoasiainministeriön kauppapoliittisen osaston lähetystöneuvos 1984–1985.

KTM:n kauppastosaston nuorempi hallitussihteeri 1981–1984.

Fortum Oyj:n hallituksen päätoiminen puheenjohtaja 1998–2003.

Solidium Oy:n hallituksen puheenjohtaja. Danisco A/S:n hallituksen varapuheenjohtaja. The European Renaissance Fund Limitedin hallituksen jäsen.

Keskuskauppakamari, talouspoliittisen valiokunnan jäsen. Suomalais-venäläisen kauppakamariyhdistys SVKK RY:n puheenjohtaja.

Nokia Renkaat Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 2003–

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman toimitusjohtaja 1.6.2004 alkaen.

Orionin B-osakkeita 400 kpl.

ORION-KONSERNIN JOHTO 2004

JUKKA VIINANEN s. 1948, DIPLOMIINSINÖÖRI, ORION-YHTYMÄ OYJ:N TOIMITUSJOHTAJA JA ORION-KONSERNIN PÄÄJOHTAJA

Ennen tuloaan Orion-konserniin Jukka Viinanen teki pitkän uran Nestekonsernissa. Hänen uransa alkoi tuotantoinisinsinöörinä muoviteollisuusyritys Pekema Oy:ssä 1973. Sittemmin hän toimi useissa linjajohto- ja esikuntatehtävissä Neste Oy:ssä. Vuonna 1990 hänet nimitettiin Neste Oy:n konsernijohtoon ja hallituksen jäseneksi. Vuonna 1997 hänen nimitettiin Nesteen toimitusjohtajaksi, jossa tehtävässä hän toimi vuoteen 1999. Orion-yhtymä Oyj:n toimitusjohtajana ja Orion-konsernin pääjohtajana Jukka Viinanen on ollut kesäkuusta 2000 lukien.

Jukka Viinanen on Rautaruukki Oyj:n hallituksen puheenjohtaja ja Huhtamäki Oyj:n hallituksen jäsen.

Orionin B-osakkeita 1 500 kpl. Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 1998 ohjelmassa 50 000 kpl ja vuoden 2001 ohjelmassa 50 000 kpl.

RISTO MIETTUNEN s. 1957, LÄÄKETIETEEN TOHTORI, ORION-YHTYMÄ OYJ ORION PHARMAN TOIMITUSJOHTAJA. ORION-YHTYMÄ OYJ:N VARATOIMITUSJOHTAJA JA TOIMITUSJOHTAJAN VARAMIES

Risto Miettunen tuli Orion-konsernin palvelukseen Orion Pharmedin toimitusjohtajaksi 1.4.2002.

Risto Miettunen valmistui lääketieteen lisensiaatiksi Oulun yliopistosta 1983 ja sai lääketieteen tohtorin arvon Helsingin yliopistosta 1992. Kliinisen lääkärintyön ja diagnostiseen radiologiaan erikoistumisen jälkeen hän siirtyi lääketieteellisen tekniikan teollisuuteen. Vuosina 1990–2001 Miettunen toimi useissa eri tutkimuksen ja tuotekehityksen, tuotannon sekä markkinoinnin ja myynnin tehtävissä Siemens Medical Solutionsin palveluksessa, muun muassa toimialajohtajana Suomessa ja Sveitsissä sekä Euroopan myyntialueen liike-toimintojen kehitysjohtajana.

Risto Miettunen on Suomen Lääketieteen Säätiön hallintoneuvoston jäsen ja Lastentautien tutkimussäätiön hallintoneuvoston jäsen. Hän on myös Kemianteollisuus ry:n hallituksen jäsen.

Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 2001 ohjelmassa 80 000 kpl.

PAULI TORKKO s. 1947, KAUPPATIETEIDEN LISENSIAATTI, ORION-YHTYMÄ OYJ:N VARATOIMITUSJOHTAJA, TUKKUKAUPPARYHMÄ JA YRITYSKAUPPA -YKSIKKÖ

Pauli Torkko tuli Orion-konsernin palvelukseen Helsingin kaupparkeakoulun yliassistentin virasta vuonna 1977. Hän oli Orion-yhtymä Oyj:n taloussuunnittelupäällikkönä 1977–1980 ja talousjohtajana 1980–1983. Vuodesta 1984 lukien hän oli Orion-yhtymä Oyj:n varatoimitusjohtaja vastuualueenaan Orion-konsernin talous, rahoitus ja hallinto. Torkko oli Orion-yhtymä Oyj:n hallituksen jäsen 1987–2000. Tukkukaupparyhmää ja Yrityskaupparyhmiä hän on johtanut 1.9.2002 alkaen.

Pauli Torkko on Kemianteollisuus ry:n työmarkkinavaliokunnan puheenjohtaja. Hän on myös Eläke-Tapiolan hallituksen jäsen sekä Orion-yhtymän Toimihenkilöiden Eläkesäätiön hallituksen puheenjohtaja.

Orionin A-osakkeita 1 116 kpl. Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 1998 ohjelmassa 30 000 kpl ja vuoden 2001 ohjelmassa 40 000 kpl.

MARIANNE DICANDER

ALEXANDERSSON s. 1959, M.Sc. (CHEMICAL ENGINEERING), KRONANS DROGHADEL AB:N TOIMITUSJOHTAJA

Marianne Dicander Alexandersson oli Pharmaciassa lääkemyyjänä 1983–1986, ICI:ssä markkinoinnin kehittämispäällikkönä 1986–1990 ja laatupäällikkönä 1990–1994 sekä Volvo AB:ssä organisaation kehittämistehtävissä. Hän tuli KD:n palvelukseen 1997 liiketoiminnan kehitysjohtajaksi. Vuodesta 2001 alkaen hän johti KD:n lääkejaketuliiketoimintaa, ja KD:n toimitusjohtajana hän on ollut 1.7.2003 lukien.

Hänellä ei ole Orionin osakkeita eikä optioita.

RISTO KANERVA s. 1959,

FARMASIAN TOHTORI, ORIOLA OY:N TOIMITUSJOHTAJA

Risto Kanerva tuli Orion-konsernin palvelukseen vuonna 1987 Oriola Oy:n aluemyyntipäälliköksi. Vuodet 1988–1992 hän oli Oriolan Oulun (1988–1991) ja Oriolan Espoon (1991–1992) paikallisliikkeiden johtajana ja vuodet 1993–1995 yksikönjohtajana vastuualueenaan logistiikka. Oriolan Jakelu- ja tukkukauppasektorista vastaavaksi johtajaksi hänet nimitettiin 1996 ja Oriola Oy:n varatoimitusjohtajaksi vuonna 1997. Oriola Oy:n toimitusjohtajana Risto Kanerva aloitti vuoden 2004 alussa.

Risto Kanerva on ollut Apteekkitavaratukku kauppiaat ry:n hallituksen jäsen vuodesta 1995, tilausjärjestelmätyöryhmän puheenjohtaja ja Apteekkitavaratukku kauppiaat ry:n proviisorityöryhmän puheenjohtaja.

Risto Kanervalla on Orionin A-osakkeita 820 kpl ja Orionin B-osakkeita 760 kpl. Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 1998 ohjelmassa 15 000 kpl ja vuoden 2001 ohjelmassa 12 000 kpl.

JAAKKO RISSANEN s. 1960, FILOSOFIAN MAISTERI, ORION DIAGNOSTICA OY:N TOIMITUSJOHTAJA

Jaakko Rissanen tuli Orion-konsernin palvelukseen vuonna 1990, jolloin hän aloitti Orion Diagnosticassa kotimaan markkinoinnin tuotepäällikkönä. Vuodet 1996–1998 hän oli Spesifiset proteiinit-liiketoiminta-

yksikön tuotepäällikkö. Vuodesta 1998 Rissanen toimi kotimaan myynnistä ja markkinoinnista vastaavana johtajana.

Jaakko Rissanen on Laboratorio- ja terveydenhuoltoalan tavarantoimittajien yhdistyksen, Sai-Lab ry:n puheenjohtaja ja Kaupan Keskusliiton hallituksen jäsen.

Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 1998 ohjelmassa 4 000 kpl ja vuoden 2001 ohjelmassa 8 000 kpl.

OLLI HUOTARI s. 1966,

VARATUOMARI, LL.M. ORION-KONSERNIN PÄÄLAKIMIES JA ORION-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUKSEN SIHTEERI

Olli Huotari tuli Orion-konsernin palvelukseen vuonna 1996 konsernihallinnon lakimiehen tehtävään. Vuosina 1992–1995 hän toimi lakimiehenä Asianajotoimisto Jouko Penttilä Oy:ssä. Vuosina 1995–1996 hän suoritti Kentin yliopistossa Englannissa Master of Laws in International Commercial Law -tutkinnon.

Nykyisessä tehtävässään Olli Huotari on toiminut lokakuusta 2002 lukien.

Olli Huotarilla on Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 1998 ohjelmassa 2 000 kpl ja vuoden 2001 ohjelmassa 12 000 kpl.

JARI KARLSON s. 1961, KAUPPATIETEIDEN MAISTERI, ORION-KONSERNIN JA ORION PHARMAN TALOUS- JA HALLINTOJOHTAJA

Jari Karlson tuli Orion-konsernin palvelukseen Orion Pharman talousjohtajaksi elokuussa 2001. Sitä ennen hän toimi Kuusakoski Group Oy:n talouspäällikkönä vastuualueenaan konsernin sisäinen ja ulkoinen laskenta. Vuosina 1990–1999 Jari Karlson työskenteli Genencor International Inc:ssä controllerina, Euroopan ja Aasian toimintojen suunnittelujohtajana sekä Euroopan alueen talousjohtajana. Vuodet 1988–1989 Karlson toimi Cultor Oy:ssä biokemian ryhmän talouspäällikkönä.

Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 2001 ohjelmassa 12 000 kpl.

ULLA LÖVHOLM s. 1957,

DIPLOMIEKONOMI, ORION PHARMAN HENKILÖSTÖJOHTAJA, ORION-KONSERNIN HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISJOHTAJA

Ulla Lövhholm tuli Orion-konsernin palvelukseen Orion Pharman henkilöstöjohtajaksi vuonna 1999. Vuodesta 2000 lukien hänellä on ollut myös konsernijohdossa oto-tehtävänä henkilöstön kehittäminen.

Ulla Lövhholm on edennyt aiemmalla työurallaan seuraavien vaiheiden kautta: 1980–1982 hän oli Pandan suklaatehtaan viestisihteerinä, 1982–1988 Helsingin Säästöpankissa esimiesharjoittelijana, konttorinhoitajana ja domestic money market dealerinä, 1988–1994 rekrytointikonsulttina Mercuri Urvalissa ja 1994–1999 henkilöstöjohtajana Handelsbanken Suomessa.

Ulla Lövhholmilla on Orionin B-osakkeita 80 kpl sekä Orionin B-osakkeeseen oikeuttavia optioita vuoden 1998 ohjelmassa 7 500 kpl ja vuoden 2001 ohjelmassa 12 000 kpl.

HEIKKI VUONAMO s. 1948, FILOSOFIAN MAISTERI, DIPLOMIEKONOMI, ORION-KONSERNIN VIESTINTÄJOHTAJA

Heikki Vuonamo tuli Orion-konserniin viestintäjohtajaksi helmikuussa 2003. Sitä ennen hän teki pitkän uran suomalaisessa talouslehdistössä.

1976–1980 hän oli Talouselämä-lehden toimittaja, 1980–1981 Rank Xerox Oy:n tiedottaja, 1981–1985 Talouselämä-lehden toimittaja, 1985–1991 Tietoviikko-lehden toimituspäällikkö ja päätoimittaja, 1991–2002 Tekniikka & Talous -lehden päätoimittaja.

Heikki Vuonamolla on Orionin B-osakkeita 800 kpl.

Orion-konsernin johtoryhmän kokoonpano 12.1.2004 lukien

JUKKA VIINANEN, PUHEENJOHTAJA
RISTO MIETTUNEN
PAULI TORKKO
OLLI HUOTARI
JARI KARLSON
ULLA LÖVHOLM
JAAKKO RISSANEN
HEIKKI VUONAMO

TULOSYKSIKÖIDEN JOHTO

Tulosyksiköiden johtokunnat

Orion Pharma

Jukka Viinanen, puheenjohtaja
Risto Miettunen
Jari Karlson
Timo Lappalainen

Tukkukaupparihti

Jukka Viinanen, puheenjohtaja
Pauli Torkko
Marianne Dicander Alexandersson
Risto Kanerva
Jari Karlson
Seppo Morri

Oriola

Pauli Torkko, puheenjohtaja
Risto Kanerva
Seppo Morri
Voitto Pajulehto
Jouni Pohjonen

Orion Diagnostica

Jukka Viinanen, puheenjohtaja
Risto Miettunen
Jari Karlson
Jaakko Rissanen
Markku Tilus

Tulosyksiköiden johtoryhmät

Orion Pharma

Risto Miettunen	toimitusjohtaja
Timo Lappalainen	varatoimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varamies, ihmislääkkeet
Pekka Kaivola	johtaja, myynti
Esa Heinonen	johtaja, tutkimus ja tuotekehitys
Markku Huhta-Koivisto	johtaja, toimitusketju
Christer Mangs	johtaja, eläinlääkkeet ja Fermion
Jarno Oksanen	business controller
Olli Piironen	laadunvarmistusasiantuntija, henkilöstön edustaja

Tukkukaupparihti

Pauli Torkko	varatoimitusjohtaja, Orion-yhtymä Oyj
Risto Kanerva	toimitusjohtaja, Oriola Oy
Marianne Dicander Alexandersson	toimitusjohtaja, Kronans Droghandel AB

Oriola

Risto Kanerva	toimitusjohtaja
Jouni Pohjonen	varatoimitusjohtaja
Merja Lairila	henkilöstöjohtaja
Matti Lievonen	johtaja, lääkepäämiehet
Jukka Niemi	johtaja, apteekki- ja vähittäiskauppasektori
Voitto Pajulehto	talousjohtaja
Marita Salo	johtaja, lakiasiat
Kristina Krogius	tuotepäällikkö, henkilöstön edustaja

Kronans Droghandel

Marianne Dicander Alexandersson	toimitusjohtaja
Thomas Gawell	talousjohtaja
Ove Käll	varatoimitusjohtaja, operatiivinen toiminta
Kari Finnskog Cardelli	IT-johtaja
Gerth Forlin	johtaja, laatu ja riskien hallinta
Annika H Alström	viestintäpäällikkö
Fredrik Egertz	markkinointijohtaja

Orion Diagnostica

Jaakko Rissanen	toimitusjohtaja
Markku Tilus	varatoimitusjohtaja, taloushallinto
Sirkku Holttinen	tuotantojohtaja
Markus Sivonen	myyntijohtaja
Paul Mundill	tuotekehitysjohtaja
Jukka Nykänen	markkinointijohtaja
Marita Winter	kemisti, henkilöstön edustaja
Marjo Miettunen	IT-tuki/laborantti, henkilöstön edustaja

Konsernihallinto

Jukka Viinanen	toimitusjohtaja, Orion-konsernin pääjohtaja
Jari Karlson	talous- ja hallintojohtaja
Elina Penttilä-Räty	talouspäällikkö
Sirkku Markula	rahoituspäällikkö
Olli Huotari	päälakimies
Reima Nyman	sisäisen tarkastuksen päällikkö
Heikki Vuonamo	viestintäjohtaja
Anne Allo	johtaja, taloustiedotus ja sijoittajasuhteet
Ulla Lövhölm	johtaja, henkilöstön kehittäminen (oto)